

هونراوهی

کوردی

دیوانی ئیمامی شافیعی

وه رگپراوی

ماموستامه لاره سولی عه تووفی

(سه ردهشت) بیشاسپی

بریاجی

هونراوهی
کوردی

دیوانی ئیمامی شافیعی

وه رگیراوی

ماموستامه لاره سولی عه تووفی

(سه رده شت)

- ناوی کتیب : دیوانی نیمام شافعی
وه رگیپراوی : ماموستا مه لا رسولی عه تووفی
پیت چنی : نه حمه د سنه ۲ - ۵۴۱۰۱
تیراژ : ۲۰۰۰
نوبه ی چاپ : یه که م ۱۳۷۸
چاپخانه : آینده
لیتوگرافی : قائم
ناشر : انتشارات کردستان
قیمت : ۷۰۰ تمهن

شابک ۱ - ۴۷ - ۶۵۴۶ - ۹۶۴

ISBN : 964 - 6546 - 47 - 1

قصیده اسماء اللہ جل جلالہ

نزای عه تووفی به ئیسمه پیروزه کانی

یه زدانی مه زن

یا (ئیلاه) ی پیش هه مو شتیک شاهیدن گیان و دلم
تۆ خودایی راسته قینه ی، حه ق ده لئین گیان و دلم
حه فقه تۆ (الله) ی و مه عبود غه یری تۆ گشت باتله
هه رکه سی ئیمانی وایه مه قسه دی وی حاسله
واته ی (بارئیی) و (رب) ت بۆ هه مو بون پینک و پینک
راسته قینه لایقی خووایی، هه یه به لگه م گه لیک
تۆ وه دیتته یئاوه دنیا، دان، ده نئیم تۆ (خالق) ی
(مالک) ی هه ردو جیهانی ئه شه ه دو پییی لایقی
تۆ وه دیتته یئاوم، بومه دیل و به ندی نه فسی شوم
یاری تاوانم وه کۆ بو، پییی زه لیل و زه رد روم

تۆبى (موصۇر) بۆ ھەمو گىياندارو بى گىيانى وجود
 شكلى ئىنسانىت بەمندا، نە فخرىيە نيۋ نارو دود
 ناوى (حوسنى) سايتتە بۆ تۆ بە بەلگە ى بىدرو
 لەو ھەمو حوسنەت تىكايە مەمخە ژېرى قەھرى خۆ
 تۆكە (زىزاق) ى بژىوى بونەوەر دابىن دەكەى
 يەك لەسەر لوتكە خەزىنە، و يەك لەژىن بىيەش دەكەى
 مەمكە بىيەش لەو ھەمو دەرياي رۇحمت ئەى (رحىم)
 خۆت دەلىى مەحروم نەيە سائىل، لە دەرگايى ھەر (كرىم)
 خۆ سوپاسى تۆ دەكەن گىشت بونەوەر، لەو كەونەدا
 يەك، ان الحق، دى بەيانى، يەك جنون لەو بەزەمەدا
 تۆ (عزىز) ىكى ھەتە ھىزت لەبۆ ھەر وىستى خۆت
 زەررە يەكيش پىم عەتاكە، لەو ھەمو، ئى غرازى خۆت
 تۆكە (رحمن) ى لەبۆ ھەر دەردى دەرمانى تەواو
 بۆگەلىك ساغىش دەنىرى، دەردى بىدەرمان لەناو
 تۆ (حكىم) ىكى ھەچى كردو تەيا دەيكەى حەقە
 درو لەھەر كورت كەمىكە، بەلگەى پاستى زەقە
 من كە بى ھىزو زەعيف و غەرقى دەرياي زىللەتم
 زەرپە يەك لەو حىكمەتى تۆ با بىتتە سەرۋەتم
 گىشت ھەلەو تاوان لەژېر پەردەى (رحىمىت) پۆشراو
 تابەناوى (مستقم) رۇژى ھەموى دىنىتتە ناو

لهو دهمه‌ی تۆ (متتقیم)ی من په‌نام (غفار)ییه
 وه‌ک تکام (وهّاب)ییه کاتّی دهمی (قهار)ییه
 تۆ ده‌لّیی ی روحم له‌پیش قه‌هرم هه‌میشه دائیمه
 ده‌ی غه‌فوری و روحمی تۆش بایّی به‌(وا) هاواریم
 جورم و تاوانم ببه‌خشه نه‌بمه کۆلکی نیو جه‌حیم
 به‌خشش و ئیحسانه دائیم، کاری (وهّاب) و (کریم)
 (مالک)ی گشت بونه‌هر تۆیی هه‌ر به‌ئه‌مری، کن فکان
 گه‌ر له‌سه‌ر عه‌رشّی خه‌دیوه، گه‌ر له‌چاوی خون چکان
 (مالک)ی خه‌لقی منیش عه‌بدم ده، تۆ بپروانه لیم
 زامی تاوانم ده‌واکه، تانه‌کا سیلاوی کیم
 ئه‌شه‌هو (قدوس)، زات جومله‌ی ئه‌وسافی تۆ
 پاک و پیرۆزو به‌جییه جومله‌یی کرداری تۆ
 بۆیه دائیم چاوه‌پێی لوتفی (مجیب)م یا (ودود)
 چونکه ناوی تۆ (لطیف)ه نه‌مخه‌یه ناری خولود
 یا (سلام) یارو نه‌یارت خوّش و ئارامن له‌ژین
 چون (رؤف)ی تۆ له‌دنیا جومله‌ی کردون ئه‌مین
 با (سلام) و په‌فه‌تی تۆ بینه سه‌ددی میحنه‌تم
 تاله‌ په‌سلانم نه‌کیشم زۆر عه‌زاب و سه‌خه‌تم
 یا (مه‌یمن) رۆزی (جبار)ی له‌بۆ مل باده‌ران
 تۆ به‌حه‌ققی (ذوالجلال)یت نه‌مخه‌یه نیو لاده‌ران

ئەى ئەتوئى (اۋل) لەپيش تو ھەر نيبه و نه بوه، وجود
 وهى ئەتوئى (آخر) كه وه سفى آخيري بو تو خولود
 ھەر ئەتوئى (واحد) لە كارى خاليقى دا بيكهسى
 ھەم لە تەرزى، نەزمى خەلقىت وەك (أحد) بويى (أقدس)ى
 بو خەيال و پيشەى ھەر بونەوەر، ھەر توئى (حکم)
 لەو دەمەى ديمە حوزورت پيممەدە، دەردو ئەلەم
 بارى تاوانم گەلنك زۆرە ئەو زۆرەو ئەتوشى (مُقْتَدِر)
 ديمە بەردەرگايى (عظيم) ت لا دەلیم، يارى خەتير
 تو (شھيد)ى كرده وەبى يارو نە يارى خەلقى خوت
 وەك (حسيب)ى ذررە، دەررە، ھەر لە كيو تاخولە پوت
 (المفؤت) كرده نيوت (وارث)ى گشتى ئەتوئى
 لابەرە ھەر داغ و دەردى، لەو دەمەى (حاکم) ئەتوئى
 بو ھەمو واتەى سەداقت تو (شكور)ى ئەى (كبير)
 بەو ھەلەى كەوتۆتە ژينم، مەمخە چالى، سەر مەسیر
 تو (جليل)ىكى، كە دەرباى پەحمەتى تو، (واسع)ە
 ناوبى تو (نافع) لەئويە مەرچەعى ميش، واسيعە
 ئەشھەدو (ألحق) ئەتو (الأ)ى شياوبى خووايەتى
 تووہ ديتھيناوہ روحي، دۆزەخى يا جەننەتى
 (حى) (قيوم)ى، لە بوتگەر، تو خەليلت داىە ناو
 ئاگرت بوكرده گولزائى كە عەترى داىە ناو

من پەنامەيىنايە بەرئىوى (غنى) و (ھادى) تۆ
 نەقسى ژىنم بۆ دەفە كەيى، لىم نەيى ون راھى تۆ
 ھەر ئەتۆيى (مفنى) لەكارى كوفرو ئىمانى بەشەر
 سەھمى كافر ئاگرتدا، بۆ ئىما باغ و سەمەر
 ھەر ئەتۆيى (ظاھر) و (باطن) رۈنە گىيانى من لەخۆت
 خاك سارى كرده وەي خۆم، پىم مەچىژە، قەھرى خۆت
 (مانع)ى ھەرچىكى ويستت (مالك ملكى) تەواو
 لا دەلىم ھەرچىكى ژىنى من دە كالىلى و قورپاو
 بۆ ھەمو تارىك و تەنگى ھەر ئەتۆيى (نور) (قوى)
 يا (صمد) لە و رۆژى ھەشەرە، نەبمە دىل و سەرنەوى
 بۆ ھەمو روداوى دنيا تۆ (رقيب) ئىكى (رشيد)
 لابەرە ھەرچى زىيانە، بۆ دەمى، يوم الوعيد
 ھەر ئەتۆيى (محي) لە بۆ گشت بونە وەر (مىت) ئەتۆيى
 با ئىمانت گەر وەدى ھىنام دە گەل كەندو كلۆيى
 تۆ (ولى) من بە لەمەرگىش با دە گەل ئىمان برۆم
 تا لەسەر ميزانى پىشەم خۆم ئەيىنم رەنجەرپۆم
 يا (مھىمن) تۆ (صبور)ى بۆ ھەمو كردهى بەشەر
 تۆ (وكيل) ئىكى (متين)ى بۆ جەزاي ھەر خىرو شەر
 من بە دەستى نەفس و شەيتا بۆم دىل تىشكاو
 تۆش (معيد) و (باعث)ى فرىام كە وە ئەى (بِر) ناو

یا (مقدم) یا (مؤخر) کاری من رونه له تۆ
 جوانی دنیا دای فرییم عومری من بو په نجه پۆ
 من په نامدایه (عفو)ت تا له به حری عه فوی تۆ
 شه ربه تیکم پی عه تا که ی، با نه چی گیانم فیرو
 (جامع) کوللی وجودی، هه رچی گیانت دایه بهر
 ئه وه مه ی بۆ، توفی، ساوا هه ر وه کو پیردی خه تهر
 وه ل وه له ی حه شه ره، که زاتی (المقیت) خو بی (والی) بیه
 زه زره یه ک، زیادو که می - له و، وه زنی ئه عمال دا نییه
 من په نا ده گرم له نیوی (ضار) ی تۆ ئه ی (الکریم)
 پیم ببه خشه جورمی ژینم هه رچی بوو، کاری زه میم
 تو (حمید) ی ذیکری تۆ ده کرئ به هه ر شیوه و زوبان
 من که م و کو پیم هه یه له و ذیکره یا (حی) یا (منان)
 ساحه بی ای کرامی یا (مقسطه) به حه ق (تو اب) ی تۆ
 من په نامهینا به (عدل) ت نه مکه یه رو زه ردی خو
 یا (بدیع) ی بونه وهر (باقی) هه میشه تو بی و به س
 گه ر نه ده ی ئی عتابه هه ر که س، که س نییه خاوه ن نه فه بس

(ارحم الراحمين) (أعدل العادلين) (أحكم الحاكمين)

من پەنامھىتتا بە روحت، ئەرحەمى گشت پراھىمىن
 ئەعدەلى گشت عادىلىن، ئەحكەمى گشت حاكىمىن
 ھەر ئەتۆيى (فتّاح) ى دەرگای پەرحمەتى بۇ تائىيان
 تۆ (بصير) ى بۇنەھىتى و ئاشكارى عاسىيان
 تۆ بە فەيزى (مؤمن) یت ئىمانى من سابت بکە
 ھەلّ قە نەچلکى دەرونم، پەرحمەتى خۆيى تىبکە
 من پەشوانم لە کردەى پىچەوانەيى ئەمرى تۆ
 تۆش بە (غفّار) ى بىەخشە گشت ھەلّەى لىم بون وەکو
 ھەر ئەتۆيى (ماجد) و (واجد) بۇ ھەمو فەرمانى خۆ
 نەفسى ئەمماپەم ئەسیر کە (شافى) ىە فەرمانى تۆ
 تۆ (عيلم) ى ھەر خەيالى وەک (خبيير) ى بۇ دەرون
 تو (مُعزّى) ى پاک دلانى - وەک (مُذِلّ) گىيانى دون
 (قابض) ى ئەرواح و پايىبەى ھەرکەسى وىستت لەژىن
 (خافض) ى گشت سەووکەشانى - لادەرى وىژدان و دىن
 من لە زومپەرى بىکەسانم نىمەى ھىزى زولم و زور
 سەرنەوى کردارى نەفسم رپورەشى تاوانى زور
 ھەر ئەتۆيى (باسطه) لەبۇ سفرەى لەنعمەت پرتەواو
 من گەدای تۆشەى عەقوى تۆم، ئەى ئەتويى (وهاب) ناو

(پافى) ى ھەر دىل و بەندى، شافى ژان و عەزاب

زامى جەرگم بۆ دەۋاكە و پىمىمە دە قەھرى عىقاب

(مىبدئى) دنيا و پەسلانى (ستارى) بۆ عىوب

جورم و تاوانم بىبەخشە پىم مەدە رەنج و كىروب

يا (ۋلى) و يا (على) لا آلە غەيرى تۆ

من تكامە، گەر نەپىژى، قەھرى خۆ بو عەبدى خۆ

تۆكە (اكبر) (قادر) ى ئەى أرحمى گشت راحمىن

چاۋە دىرى عەقوبى تۆم، بۆ مؤمىنى موجدىمىنچ

ۋەك تكايە تۆ بىپىژىرى رەحمەتى زۆرو شىياۋ

بۆ (موحمەد) (ص) ئەھلى بەيتى آل و ئەسحابى تەۋاۋ

بۆ ھەموگىيانى كە دل سوزن لە بۆ قانونى تۆ

ژىنى خۆيان كىردە قوربانى لە بۆ فەرمانى تۆ

من كە (تۆراۋ) ى ژىيانم روگەمە دەرگاھى تۆ

ئەى كەزاتت بى مىسال و ئەھسەنە ئەۋسافى تۆ

(سوپاس بۆ خوۋاۋ درود لە پىغەمەرۋ پەيرەۋانى)

سەردەشت - ۲۶/۵/۷۶ رەسۋلى عەتۋوفى

(تییینی)

چونکه دیوانه که ی ئیمامی به پریزی شافعی که تیکه ل لهه مو
 به حره کانی عروزی بو، بو منیش نه په فساناوه روکی هونراوه که یی به
 گویره ی به حریکی تاییه ت به زوبانی کردی مه حه للی (منطقه ی
 سه رده شت) نه زمیکه م و هه لی به ستم جا بو یه بو هه لبه سته و،
 وهرگیرانه که لهه مو به حره کانی عروزی، که لکم وهرگرتوو به
 گویره ی پیویست وهرگه پراوه که ناوه روکه، که م هه لبه سته و
 خستومه ته به رچاوی خیرخوازه کانی خواره کانی به پریز + لِّلَّهِ وَ مِنْ
 اللّهِ و الی اللّهِ (وهرگیپ)

پیشہ کی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

(الحمد لله رب العالمین و الصلوة و السلام علی خیر)

(خلقه محمد و آلہ اجمعین و بہ نستعین و بہ التوفیق)

بہ ناوی یہزدانی بژیودہرو خاوهن بہزہیی درود و سہلاوی
شییاء، بۆ سہرگیانی پیروزی پیغہمبہرو پیرہوانی بہماوہی بونو
ژیان.

ئەمن ھەر لەسەرتای مندالیمەوہ ھەتا ئەوڕۆ عیشق و ئارەزووی
شیعوو ھەلبەستم بوو و ھەبە - جاکە دیوانی ئیمامی بەریزی شافیعی
(دخ) دەست کەوت (کۆکراوہی ئەستیرہی زانیاری محمد عفیف
زعبی بەلاو کراوہی بیروت - بغداد) سەرنجدایە - ھەمبارەکانی
ژیانی زۆر بەپوناکی تیدایە بەبیر بۆچونی خۆم پیم وایە زۆر،
زەروری و پێویستە گەلی کوردیش ھەر نەبێ ھیندیکی لێ حالی بین
و دەستی کەم بزانی ئیمامی بەریزی شافیعی چۆن ژیاوہ و چی بۆ
گەلی موسولمان بەرات کردوہ - جابە و ھیواہی کە خزمەتیکم بەگەل و
نیشتمانە کەم کردبێ - لە سەرتای سالی ھفتادو یەک دەستم بە

وه رگيرانه كه ي كردو له ئاخيري جوژهرداني ئه و ساله ته واوم كرد سوپاس بو خواو كه يارمه تي دام - پيوسته ئه وهش راگه يه نم كه ته رجه مه يه كي له فزي نيه چونكه پييم وايه - وه رگيراني له فز به له فز به هره ي نابي به لكو، واته و ناوه روكي شيعريكم به دو شيعريان سي به لكو چوار شيعريش به زوباني كوردی منطيقه ي (سردشتي) هلم به ستوه و هونومه ته وه - هر وه كو روناكه هه مو ئينسانيك هه له و ايشتياهي ده بي جا بو يه تكا له زانيارو پسپوره كورده به ريزه كان ده كه م به سه رنجيكي پاك و بيريكي خاوين هه له و چه و ته كانم بو راست پكه نه وه و سه رو گوئلاكيشم نه شكينن، چونكه هر له ديزه و گوژه و نير و نامور دروستكر د نه وه مروف گه يوه ته (ايستگاي ميرو كامپوتير) دروست كردن + به لي ته شويق چراي رينويني هر بيرو فكريكه و سه ركوت كردن عه قل و تيگه يشتن بازوريشي كو ير ده كات. به هيواي به خته وه ري گه ل و هه مو ايسلام. % وه رگير

ناساندنی ئیمامی بهرپز حهزره تی شافعی

ئیمامی شافعی ناوی موباره کی محمد کوری ادریس عباس - عثمان - شافیع - سائب - عبید - عبدو یزید - هاشم - عبدالمطلب - هاشم - عبدالمناف، لیره دا ئیمامی شافعی ده گهل (حهزره تی ره سولی نه کره م) (ص) ده گه نه به ک واته (عبدالمناف) با به گه وره ی ههر دوکیانه + ئیمامی شافعی له سالی یه کصدو پنجای کوچیدا له دپه ک به ناوی (غزه) که دپه که له خاکی فهله ستین له دایک بووه و پاش دو سال (ایدیسی) باوکی وه فات ده کات و دایکی که ناوی پیروزی - فاطمه یه هلی ده گری ده یهینته وه بو - (مه کگی موکه زره مه) بو نیو تایه فه ی خوئی که عه شیره تی (مطلبی و قوره شین) - دایکی ده بیا بو مه دره سه ی عاده تی نه و سه رده مه ی ده ست ده کات به خویندن به گویره ی یاسای نه و سه رده مه آیدامه به خویندنه که ی ده دات و زوربه ی آسیا و نهروپا گه پراوه و مه کته بی ته فسیر له مه ککه و مه کته بی حه دیث له مه دینه - له خزمهت ئیمام مالک و مه کته بی فیه له عیراق و مه کته بی نه هلی ره ئیی - له میصرو یه مهن ته واو ده کات و ماوه یه کی زور له خزمهت ئیمامی مالکدا ده مینته وه کتیبی (الموطا) ی ئیمامی مالک به ته واوی حیفظ

ده کات و دوايي فوتی ئیمامی مالک مه دینه به جی دلیت ده چی بو
یه مه نی له و ماوه دا هه زاران ناره حه تی و کویره وه ری توش ده بی
یه کیك له وانه له کاتی خه لافه تی هارون الرشید له بغدایه.

له و حاله دا که ئیمام له - یه مه نی - ده بی ئه میریکی زالم و
غه اری لی ده بی و ئیمام له زور کاردا بهرگری لی ده کات ده گه ل
ئه وه نو نه فه ر علوی له یه مه نی ده بن که فه رمانی ئه میره که به ریوه نابهن
- ئه میر شکایت له ئیمام و علویه کان ده کات. جه لیان ده که ن بو
ده ربای هارون الرشید له بغدایه عه له ویه کان ده کوژن - به لام ئیمام
ده گه ل خه لیفه ده که و پته وت و یژو چۆنیه تی ئه میر و حالی خوی به یان
ده کات - کاتی هارون الرشید عه قل و عیلم و زانیاری و نه سه به ی
ئیمامی بو رپون ده بیته وه - ریژو ایحترامیکی زوری بو داده نین پاش
ماوه یه کی زور ده چی بو میصری له شاریک به ناوی فسطاس یان
عسقلان دادمینیتته وه، له سالی دوسه دو چوار له سه ره تای مانگی
شعبان له شه وی جمعه دوا ی نوژی عیشا وه فات ده کات و ده فن
ده کریت گیانی به نوری خووا شاد ده بی - ئیمامی به ریژ - دووایی
فوتی ئیمامی مالک مه زهه بیك له نیو هه مو مه کتبه کان هه لده بژیریت
به ناوی مه زهه بی ئیمامی شافعی به لا و ده کاته وه که مه زهه بیکی
میانه یه و زور به ی موسولمانانی دنیا په پره وی لی ده که ن. زور به
رپوناکی راده گه یه نم که - به یانی راسته قینه ی عه قل و زانیاری و ریژی
پله و پایه ی له نیو کو مه لدا و به رزی هیممه ت و سه برو هیواشی و
دیانه ت و ته قوا و سه خاوه تی ئه و ئیمامه زور له وه زییا تره که عه قلی
که م و کوپی من ده رکی بکات و پینوسی من بیخاته بهرچاوی کو مه ل
- چونکه هه ر، په رتوکیکی میژویی ته ماشا ده کری به فه یز و به ره که ت
و خزمه تی ئه و زاته به ایسلام و موسولمانان پر کراوه ته وه - و هه ر

نوسراوه یه کی فیهی و شهرعی چاو لیبکریت له عیلم و زانیاری ئه و
 زاته سه رچاوه ده گریت و ههر - سیهرو معاریفیک هه لکوژریت به -
 یانی - زوه دو، وهرع و ته قواو عه دالهت و سه خاوه تی ئیمامی به ریز -
 ته واو کراوه - ته نها ئه وهی له تووانایی مندایه ئه وه له - وه دی
 هینه ری بونه وهران - پۆزی ده ری گییان له به ران واریسی قه له تدرلان
 تکایه که به فه یزو به ره که تی ئه و ئیمامه و خه واسی نه سه به که ی که
 مو ته لبی و قوره شین تایهت حه زره تی (محمد ص) و یارانسی
 بم به خشی و هه له تاوانه کانم عه فوبکات که له ده ریای په حمه تی هیچ
 که م نایه ته وه.

عطوفی ۷۱/۴/۱

بەناوی يەزدانی بژیو دەرو خواوەن بەزەیی

ئەي پاشای دائيم لەسەر پاشايي
 گەدا دەگيڤري بەميري وەلات
 ئەوەي بەرزبکەي نەوەي ناکري
 لەنيو دلي شەو رادە کيشي تاو
 لە لاشەي مردوزيندو دەکەي شين
 دەبيني هەمو قوژين و پەسيو
 لەبەخششي تو نايە - بەرگري
 ميري و فەرمانت هيندە سەرويه
 زامەکەي (توراو) زور تونده ژاني
 دەرگايي ئاواتي ليدا خراوه
 تەنها پەسيوي رەحيمي تو يە
 بشنيرە سەلاو، درودي شياو
 بو هاوسەراني و کوري ئەنييا
 هەتا دي پشوي باي بەرەياني
 بە ژمارەي هەمو بونەوەرانت

وەک بي سەرەتاي نيته دووايي
 لەمير وەر دەگري ملک و وەسەلات
 هەرچي نەوەي کەي بەرزي نادري
 بەرەشايي شەو رۆژ دەري بەلەناو
 هەر وەک لە مردو دەکەي چاوگەي دين
 بە دوست و دوژمن دەبەخشي بزيو
 لەبەرگري تو - نايە وەرگري
 دەليي بسەبو - نەيي نەبوە
 بە دەوای کەرەم بکە دەرماني
 شەش دەري نەردی ژيني گيراو
 نەجاتي بدە لەو کول و کويە
 بو سەر (محمّد ص) رەسو لي بەناو
 ئال و ئەسحاب و هەمو ئەسفيا
 هەتا بو زەوي، ئاسمانە، باني
 دەژين لە دنيا، لەنيو پەسلانت

(رسول عطوفی بشايی - برياجی)

دیوانی نیمامی به ریزی شاقعی وهرگیراوی (عه تووفی)

<p>وَطِبَ نَفْسًا إِذَا حَكَمَ الْقَضَاءُ هه رچی بیی خو شه بیکا ده گهل تو چی خووانه ی نیری قهت نایته پیش فَمَا لِحَوَادِثِ الدُّنْيَا بَقَاءُ که دئی و ده روا چه شیرینه و چه تاله هه موی ده تو تنه وه روژی سه راسه ر وَشَيْمُكَ السَّمَاةُ وَ الْوَفَاءُ به لی بوردن وه فا = گیانت بکه تیر وه فا بو دین و دنیا بو ته په ژین وَ سُرَّكَ أَنْ يَكُونَ لَهَا غِطَاءُ ده پو شی عه بیی خه لکی هه رچی عاره له په سلانیش ده گا ئاوات و خو شی يُهَيِّطُ كَمَا قِيلَ السَّخَاءُ به خشینت له نیو خه لکی هه مو جو ر هه مو سه خیه که له بو یه تیده کو شی</p>	<p>دَعِ الْأَيَّامَ تَفَعَّلْ مَا تَشَاءُ وئلکه زه مانه بابه که یقی خو له قه زاو قه ده ر دلت نه کا ئیش وَ لَا تَجْزَعْ لِحَادِثَةِ اللَّيَالِي له رو داوی زه مان هه رگیز مه ناله چ دونیا خو بی ته من ناکا هه تا سه ر وَ كُنْ رَجُلًا عَلَى الْأَهْوَالِ جَلْدًا له رو بی ده ردو مه ترسی خو ت بکه شیر له لی بوردن نیه باشتر له نیو ژین وَ أَنْ كَثُرَتْ عُيُوبُكَ فِي الْبَرَائِيَا ئه گه ر عه بیت به قه دزیخی رو باره له دنیا عه بیی تو یه زدان ده پو شی تَسْتَرُ بِالسَّخَاءِ كُلُّ عَيْبٍ به پو شه عه بیی خو ت دائیم که م و زور سه خاوت په رده یه و عه بیان ده پو شی</p>
--	--

وَلَا تُرِ الْأَعَادِي قَطُّ ذَلًّا فَإِنَّ شَمَاتَةَ الْأَعْدَاءِ بِلَاءٌ
 له رویی دوژمنان سه رمه که نهوی خوت مه که ده لیل = بو زالم که وی
 تانه و ته شهری دوژمن به لایه دوژمن که زال بو - ژین بی سه لایه
 وَلَا تُرْجُ السَّمَاحَةَ مِنْ بَخِيلٍ فَمَا فِي النَّارِ لِلظَّمَانِ مَاءٌ
 له گیانی چاو چنوک و پیس و به دخو ته مه نالی مه که چاکه ی نییه خو
 له نیو ناگر ته مه نای چاو گه ی ئاو گه لیک دوژ له گیانی به رزو و یانو
 وَ رِزْقَكَ لَيْسَ يَنْقُصُهُ السَّائِي وَلَيْسَ يَزِيدُ فِي الرِّزْقِ الْعَنَاءُ
 هیوا شبون و حه لالی کارو پیشه نه هوی کورت و که می رزق و مه عیشه
 ته قه لالو ره نجی زوریش هه ر نییه هو له بونی ملک و مال و گه نجی کوکو
 وَ لَا حُزْنَ يَدُومُ وَ لَا سُرُورَ وَ لَا بُؤْسَ عَلَيْكَ وَ لَا رَحَاءَ
 غه م و شادی هه میشه ماوه ی ژین نییه بو که س له (ئاده م) تاده می دین
 هه ژاری و پادشاهی ش هه ر وه هایه له شوینی هه ردو لارونه فه نایه
 إِذَا مَا كُنْتَ ذَا قَلْبٍ قَنُوعٍ فَأَنْتَ وَ مَالِكُ الدُّنْيَا سَوَاءُ
 که رازی بی و قه ناعه تکایه قینت له وه ی یه زدان به تویداوه له ژینت
 ده گه ل میری زه مانه وه ک یه کی تو به وه ی ئیوه ئه وینداری به شی خو
 وَ مَنْ نَزَلَتْ بِسَاحَتِهِ الْمَنَائِيَا فَلَا أَرْضَ تَقِيهِ وَ لَا سَمَاءَ
 ئه وه ی یه زدان. بنیری بوی له ئازار مسوگره پیی ده گاو ده یکا گرفتار
 له ئاسمان و زه وی که س ناتوانی له وی لادا سه ری موی زبیانی
 وَ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةٌ وَلَكِنْ إِذَا نَزَلَ الْقَضَاءُ ضَاقَ الْفَضَاءُ
 له ئه و ئه رزه به رینه ی ملکی یه زدان ئه گه ر ئازار به توندی دای له ئینسان
 په سیوی نابی ئازار، رابویرو وه ها ویکری ده لینی جیی نابی میرو

دَعِ الْأَيَّامِ تَفْدُرْ كُلَّ حِينٍ فَمَا يُغْنِي عَنِ الْمَوْتِ الدَّوَاءُ
 وبلکه زهمانه‌ی پیس و به‌دکردار زولم و سته‌می زور بینتته کار
 چونکه له‌مهرگ په‌زگاری نابی وهرده‌گری به‌ری هه‌رچی کرابی
 به‌رگری مردن ده‌وای نه‌خولقاو ده‌بی بیچیژن گیسانداران ته‌واو

(نزای پاک وهره‌گیریت)

اتَهْتَرُ بِاللُّدْعَاءِ وَ تَزْدَرِيهِ وَمَا تَدْرِي بِمُاصِنَعِ الدُّعَاءِ
 به‌سوک ده‌زانی و به‌گالته‌نزا چونکه نازانی چه‌ده‌کا‌نزا
 ریزی نزای پاک لای خووا زوره تکا وهرده‌گری ئه‌وه‌ی که جو‌ره
 سِهَامِ اللَّيْلِ لَا تَخْطِي وَلَكِنْ لَهَا أَمَدٌ وَ لِأَمَدٍ انْقِضَاءُ
 تیره‌که‌ی نزا کاتی نیوه‌شه‌و گه‌لیک تیژ په‌ره له‌سه‌یران و ده‌و
 دلت ته‌ختبی نیشانه‌ پیکه به‌لام تابه‌هره‌ی ماوه‌ک گه‌لیکه
 نزای مه‌زلومان ئاسمان سوژه یه‌قین بزانه - به‌ری - پیروژه

(عیشقی ژن)

أَكْثَرُ النَّاسِ فِي النَّسَاءِ - قَالُوا إِنَّ حُبَّ النِّسَاءِ جَهْدُ الْبَلَاءِ
 له‌باره‌ی ژن گه‌لیک قیژه‌و هه‌رایه به‌عیشقی ژن گه‌لیک که‌س به‌ربه‌لایه
 ده‌لین دوستی ژنان میکرو‌بی ژینه چروکی ژین و ریسوایی له‌دینه
 کیس حُبُّ النِّسَاءِ جَهْدًا وَلَكِنْ قُرْبٌ مَنْ لَا تُحِبُّ جُهْدُ الْبَلَاءِ

له دوستی ژن نییه دائیم به لا بی مه گهر کاتې حه یایی نیوان رږا بی
 نیزیکې ئه و که سه ناسوړی ژینه که ده ی بیینی دلت پرتینی قینه

(ټه ده ب)

أَصْبَحْتُ مُطْرَحًا فِي مَعْشَرٍ جَاهِلُوا
 حَقُّ الْأَدِيبِ فَبَاعُوا الرَّأْسَ بِالذَّنْبِ

پینگام که وتوته نیو کورې، ته و او ی گیزو سه رخو شن
 له گیزاوی نه زانیدا هه مویان غه رق و بی هوشن

پله ی زاناو و پسپوران ده گهل بی عه قل و دیوانه
 ده گهل کلک و سه ری حه یوان له لا ئه و کوړه یه کسانه

سه ری پرگوشتی مه ر - ده فروشن و کلکی بزن ده کړن
 به کاری پوچ و بی به هره - ده ماری ژینی خو ده برن

و النَّاسُ يَجْمَعُهُمْ شَمْلٌ وَ بَيْنَهُمْ
 فِي الْعَقْلِ فَرْقٌ وَ فِي الْأَدَبِ وَ الْحَسَبِ

به جل و دیمه ن یه کن زور به ی ناس
 هه روه کویه کن له پشه و ئه ساس

به لام به ه سه ب عه قل و زانیاری
 لیک دورو جودان ئه گهر و شیاری

یه کی به زانین ده کا (ئاپولو)
 یه ک فه رقی نییه ده گهل که ری خو

كَمَثَلِ مَا الذَّهَبُ إِلَّا بَرِيْرٌ يَشْرِكُهُ
فِي لَوْنِهِ الصُّفْرُ وَالتَّفْضِيلُ لِلذَّهَبِ

مستی گهر تیکه لاویکا به زپیر، زانا و پسپوری
له رهنگ و شیوه و دیمهن له بهر چاوان به یه ک جوړی

له لای زوربه ی نه زانان تیکه لاو سه ریاکی هه ر زپره
به لام پاییه ی مسی که متر، له به رزی پاییه ی زپره

وَ الْعُودُ لَوْ لَمْ تَطْبِ مِنْهُ رَوَائِحُهُ
لَمْ يَهْرِقِ النَّاسُ بَيْنَ الْعُودِ وَالْحَطَبِ

ئه ویندار، هه روه کو عود خۆت له رپی عیشقا بسوتینه
به بۆنی خۆشی وه ک عودی دلّی غونچه ی به پشکوئیه

چ عود گهر خۆبی نه سوتینیت و عه تری خۆی نه پرژینی
ده گه ل داری جه به ل هه رگیز نییه فه رقی له بۆ - بیئی

(بهش و قیسمهت)

تَمُوتُ الْأَسَدُ فِي الْغَابَاتِ جُوعاً
وَلَحْمِ الضَّانِ تَأْكُلُهُ الْكِلَابُ

شیران له بیسه ده مرن بی بژیو
گیانیا ن بی به شه له تازه و رزیو

گوشت مه ری تازه قه له و له زیر
بۆ سه گان زوره بی په نج و په شیز

وَ عَبْدٌ قَدْ يَنَامُ عَلَى حَرِيرٍ
 وَ ذُو نَسَبٍ مَفَارِشُهُ أَتْرَابٌ
 گه ليک عهبدى چروک و پيس و به دکار
 له لای خاوهن ده بى ئازاد و پره زگار
 حه ربرو قه سرو گه نجى بو ده بى کو
 سه روکى مه تيقهش ده گرته ده ست خو
 نه جيب و خانه دانيش زور ده تالن
 له پيوستى هه موژين ده ست به تالن
 دزيو و سوکى نيو کوپن به گشتى
 له سه ره رشى زهوى ده پزى ته نشتى

(روداوى پيرى)

خَبَّتْ نَارٌ نَفْسِي بِأَشْتِغَالِ مَفَارِقِي
 وَ أَظْلَمَ لَيْلِي أَضَاءَ شِهَابِهَا
 به فرشارى سه رى گرتم مراندى ئاگرى ژينم
 سه رو پوم نورى پيرتيني كزى كرد هات و چوى خوينم
 كه به رگى رهش له سه ر، پوم چو، شهوم تاريك و پره شترو
 بلپسهى نور هه تا توندتر، ژبيانم تال و تيژتر بو
 أَيَا بُومَةٌ قَدْ عَشَّشَتْ فَوْقَ هَامَتِي
 عَلَى الرَّغْمِ مِنِّي حِينَ طَارَ غُرَابُهَا

گه‌لی کوندی سپی هات که‌وته سهر، روم کردویه لانه
 له‌سهر لوتکه‌ی سهرم داینا عه‌زهل بیژی و دیلانه
 قه‌لی ره‌ش خیلّی توراوه دییارو مآلی ویرانه
 ئه‌وه‌ش زولمیکه بی‌تۆله له‌من بی‌هیرو دیوانه
 رَأَيْتِ خَرَابَ الْعُمَرِ مِنِّي فَزُرْتَنِي
 وَ مَاوَكَ مِنْ كُلِّ الدِّيَارِ خَرَابُهَا
 ئه‌ری خیلّی کوند، دائیم ئه‌تۆپیس و به‌دناوی
 مه‌گه‌ر دیوته ویرانه‌م له‌ژین، داوته شالآوی
 دییارت له‌هه‌ر شوینّی، ژبیانگیکه، ویرانه
 چروکی و دزپوی تۆ، منی کردووه دیوانه
 أَنْعَمَ عَيْشًا بَعْدَ مَا حَلَّ عَارِضِي
 طَلَائِعُ شَيْبٍ لَيْسَ يُغْنِي خِضَابُهَا
 ئه‌ری نه‌فسی بی‌هیژا، هه‌تاکه‌ی له‌بی‌هۆشی
 ده‌گه‌ل زام و زانی دل، ده‌بی‌بیری مه‌ی نۆشی
 له‌کاتی میوانی مه‌رگ هاتۆته سه‌رشانم
 به‌هیچ په‌نگ و ده‌مانی بزر نابی له‌گیانم
 إِذَا أَصْفَرَ لَوْنُ الْمَرْءِ وَ أَبْيَضَ شَعْرُهُ
 نَبَّحَ مِنْ أَيْمَانِهِ مُسْتَطَابُهَا
 له‌کاتی گۆلی رومه‌ت به‌ره‌نگی هه‌لالان بو
 سه‌رو پرچی قه‌ترانی به‌به‌فری نووالان بو

همو شادی و خوژی له نیو ژین وه کو ژاره
پله و ریزو سامانی به گشتی سه ره و خواره

له جیی عهیش و شادی دل ده بی شین و زار بی
تکای عه فوو به خشینی له یه زدانی باری بی

فَدَعْ عَنْكَ سَوَاءَ الْأُمُورِ فَإِنَّهَا
حَرَامٌ عَلَيَّ نَفْسِ النَّفِيِّ إِزْتِكَابُهَا

له پیشه ی چروک و سوک وه دورخه همو گیانته
وه شو گشتی تاوانی که هاتوته نیو ژیانته

چ دوره له ههر گیانته به حق ناسی یه زوانی
بکا، په رچی (ئه حکامی) چ نه هیی چ فه رمانی

وَأَدُّ زَكَاةَ الْبُحَاةِ وَاعْلَمْ بِأَنَّهَا
كَمِثْلِ زَكَاةِ الْمَالِ تَمَّ نِضَابُهَا

همه میسه ته مهن باشتر له گهنج و له سامانه
زه کاتی ده بی ده رکه ی چ سهخت و چ ئاسانه

زه کاتی ته مهن کاتی به فه رمانی یه زدانه
وه کو مال و داهات (حه دده) که ی کیس و پیوانه

(به ره می چاکه یه قین چاکه یه)

وَ أَحْسِنْ إِلَى الْأَخْرَارِ تَمْلِكُ رِقَابَهُمْ
فَخَيْرٌ تَجَارَاتِ الْكِرَامِ اِكْتِسَابُهَا

له ژر ده ستى خوټ، عه بده چ نوکهر چ وهر زبړه
 به بوره و ببه خشه پيى ټه وهى چاکترين خير
 که با شتر که سابت لای هه چى عه قل و زانايه
 به پاکی دهر ون خزمه ت به مه خلوقى (الله) يه
 وَلَا تَمْسُجْنَ فِي مِئْتَابِ الْأَرْضِ فَأَخْرَأَ
 فَعَمَّا قَلِيلٍ يَخْتَوِيكَ تَرَابُهَا
 به کي پرو هه وای نه فست له خاکى مه پوکاکه
 مه که بيري وا، ټه و ټه رزه ته نيا بو تو چاکه
 له چه ند کات و ساتى خوټ ده بينى له پيى که و تويى
 له نيو چالى ټه و خاکه، زړيو و ته واو، بور دوى
 وَمَنْ يَذُقِ الدُّنْيَا فَاِنَّهَا طَعْمُهَا
 وَسَوِيقِ الْاَيْنَا عَذْبُهَا وَعَذَابُهَا
 هه وادارى فريو خوړى جي هانى پرگول نه سرين
 مه به سه ر خوښى دنيا له و نيز بکانه ټه مش ده مرين
 ټه من چاشتمه تامى هه رچى تيبى دايه له نيو ژينى
 له بويى هي نام زه مانه ي دون چ تالى بوچ شيرينى
 فَلَمْ أَرْهَأْ إِلَّا غُرُورًا وَبَاطِلًا
 كما لآخ في ظَهْرِ الْفَلَاةِ سَرَابُهَا
 ټه وهى ديم و يه قيمنو جي هان بارانه بوکيکه
 به ديمه ن جووان و - زگ خالى - له هه ر راست و دروستيکه

وهكو دوكل له بو تينو له بهر چاوی ژبیان ئاوه
 له سه پشته، رمل، گهر بوی ده چی و نایگاتی وه ستاوه
 كه ئاویکی نه دی خنكا له تینوان له مانندی
 فریوی جووانی دنیا به ده بیته جه هل و به دخوی
 وَمَا هِيَ إِلَّا جَفِيَّةٌ مُسْتَحِيلَةٌ
 عَلَيْهَا كِلَابٌ هَمَّهْنٌ اجْتَذَابُهَا
 كه لاکیکه هه لدر او به جادو هه لال کراوه
 ئه وهی پی ئه وینداره نه زانه و فریو دراوه
 به راستی به شی قهومی کسوکانه لی بمرن
 كه هه ربه ک وه لای خو بی تی بنوسین و بی پچرن
 فَإِنْ تَجْتَنِبُهَا كُنْتَ سَلْمًا لِأَهْلِهَا
 وَإِنْ تَجْتَذِبُهَا نَازَعَتَكَ كِلَابُهَا
 له دونیا ئه گهر دوری، ئه مینی له نیو ئه هلی
 ده رون پاک و دینداری له ژیندا گه لیک سه هلی
 وه لای خو، ئه گهر کیشات گوریسی جیهاندار
 له تو دژ ده وهستن، خیلی سه گ، هوزی به دکاری
 فَطَبُوبِي لِنَفْسِ أَوْلَعَتْ قَعْرَ دَارِهَا
 مُفَلِّقَةَ الْأَبْوَابِ مُرْخِي حِجَابِهَا
 پیروزی له بو گیانی له قولای مالیدا
 ده شارپته وه نه فسی له مانگ و له سالیدا

دهری حه وشه که ی مه حکم ده بهستی له بدکاران
 ده کیشی له روی په ردهش نه بیینی چه په لکاران

(لی بوردن و رو خوشی)

إِذَا سَبَّيْ نَزَلْتُ تَزَايَدْتُ رَفْعَةً
 وَمَا أَلْعَيْبُ إِلَّا أَنْ أَكُونُ مُسَابِئُهُ

که جووینم پی بدا شه خسی چروک و بی پله و پایه
 مه قام و پیزی من ده روا به ره و زور عه قل سهرمایه

نییه عه بیی له بو من تا کو ئه و کاته ی بدم جوینم
 وه کو ئه و خوّم له نیو به حری نه زانیدا بخنکینم

سه زای به دکار، به دکاری نه پنگای عه قل و زاینه
 بیه خشه پیی هه زار چاکه ئه گهر عه قلی تو په رژینه

وَلَوْ لَمْ تَكُنْ نَفْسِي عَلَيَّ عَزِيْزَةً
 لِمَكْتَبَتِي مِنْ كُلِّ نَذْلٍ تُحَارِبُهُ

ئه گهر پیزو پله ی خوّم لانه بی هیزم گه لیک زوره
 له ژر بیی خوّم ده جلقینم ئه وه ی به دکارو ناجوره

به لام زاین و هیژاری من ئه دا فرمان به سهر مندا.
 بکه م چاکه ده گه ل هه رکه س، که نازاری وه سهر مندا

وَلَوْ أَنِّي أَسْمِعُ لِنَفْسِي وَجَدْتَنِي
 كَثِيرَ التَّوَانِي لِذِي أَنَا طَائِبُهُ

ٹہ گہر رہنجی بکیشم بؤ خہ زینہ و ملک و سامانی
 وہ دەست دینم ٹہ وہی پیم خوشہ له و ژینہ بهئاسانی
 بهلام بی مهیل و دل خام له بؤ ئاواتی ٹہ و ژینہ

چ دنیا دوژمنه پیشه‌ی، هه‌میشه زامی پرتینه

وَلَكِنِّي أَسْمَى لِأَنْفَعٍ . . ضَاحِبِي
 وَ عَارِ عَلَى الشَّبْعَانِ إِنْ جَاعَ ضَاحِبُهُ
 خه‌باتی من گه‌لیک زوره له بؤ چاکی هه‌قالانم

به‌راتم زور بگا پییان، به‌پی داها‌تی سالانم

گه‌لیک عه‌بیه ٹه‌من تیرۆکه‌م و کورتی نه‌بی ژینم

هه‌قالیش روت و برسین قبول ناکا له‌من دینم

يُخَاطِبُنِي السَّفِيهُ بِكُلِّ قُبْحٍ
 فَأُكْرَهُ أَنْ أَكُونَ لَهُ مُجِيبًا

له‌روی مندا، ٹه‌وانه‌ی حۆل و گئیژن

گه‌لیک واته‌ی دزیو و سوک ده‌بیژن

به‌لام و یجدانی من ریگای نه‌دامی

له‌باره‌ی وان بده‌م که‌متر وه‌لامی

يَزِيدُ سَفَاهَةً فَازِيدُ حِلْمًا
 كَعُودٍ زَادَهُ الْأَخْرَاقُ طَيِّبًا

نه‌زان تاکو، نه‌زانی زیاد بکاو بیدا له‌روی مندا

وته‌ی سوک جوینی زور برپژی ٹه‌و به‌سه‌ر مندا

ئەمن سەبرم دەبی زۆرو هیواشی من پتر بەردی

چ عود تا ئاگری زۆر بی پتر بۆنی لەنیو دەردی

إِذَا نَطَقَ السَّفِيهُ فَلَا تُجِبُهُ

فَخَيْرٌ مِّنْ إِجَابَتِهِ السَّكُوتُ

مەبە تورە و مەکە نشتەر چە موئی

ئەگەر، زور و ئۆزى کرد، دیوانە خوئی

چ بـیـدەنگی لەروى باشتەر وەلامە

کە زۆر هیدی نەبی، ناسۆرو زامە

فَإِنْ كَلَّمْتَهُ فَارْجَتْ عَنْهُ

وَإِنْ خَلَيْتَهُ كَمَدًا يَمُوتُ

کە بـیـدوینی وەلامی دەی بەجوژی

غەم و چلکی دەرونی وی دەشۆری

بەلام دوری و نەدانى هیچ وەلامی

لەوی دەردیکە، دەی کوژی (تەمامی)

(چاو چنوکى ژيان)

بَلَوْتُ بَنِي الدُّنْيَا فَلَمْ أَرَفِيهِمْ

سِوَى مَنْ غَدَا وَ الْبُخْلُ مِلْءُ إِهَابِهِ

بەتاقیم کردەووە ئەهلی جیهان و باش هەلم کوژین

هەمووی بۆمال ئەوینداژگەلیک کوشش دەکەن بۆژین

وهامدی ههرکه سی سوبحی له شوینی خوئی له خه وههستی
له بوخل و چاو چنوکیدا ته واوی پر ده کا پیستی
وه تاغی ئاره زوی هینده بهرینه نیوه پر نابی

له چالی چاو چنوکیتدا له ژین ئازادو حور نابن
فَجَرَدْتُ مِنْ غَمِّدِ الْقَنَاعَةِ ضَارِمًا
قَطَعْتُ رَجَائِي مِنْهُمْ بِذُبَابِهِ

هه لم کیشا له کالانی قه ناعت شیره که ی غیره ت
به پیداوی خودا رازیم له به رزی عززت و هیمهت
به ئه و شیرهی که تازه مشتوماله - وردو خاشم کرد

هه مو ئاواتی ئه و ژینه، له نیو ئه هلی فیرام کرد.
فَإِذَا يَرَانِي وَاقِفًا فِي طَرِيقِهِ
وَلَاذَا يَرَانِي قَاعِدًا عِنْدَبَابِهِ

نه که س ده ی بینی زاتی من له سه رپگا به وه ستاوی
نه کوچه و ده رک و لاکولان ده بینی من به چرژاوی
به حق چاوم له یه زدانه ئه وه ی پیداوه ری ده گرم

ئه گهر نه شبو، چه زیی نه قسم ده خنکینم سه ری ده برم
غَنِيٌّ بِأَمْوَالٍ عَنِ النَّاسِ كُأَلْهِمْ
وَلَيْسَ الْغِنَى إِلَّا عَنِ الشَّيْءِ لِأَبِهِ

که بیمال و خه زینهم، نیمه ایحیتیاجی به هیچ گیانی
له ژینمدا تکا ناکه م، له گه نجی راهه تا نانی

غه نی دنیا که کسیکه وئل بکا دنیا به تیکرایبی
 به لام پاشایی موحتاجه که عومیر بی ده گهل شایی
 إِذَا مَا ظَالِمٌ أَسْتَحْسَنَ الظُّلْمَ مَذْهَبًا
 وَلَسَجَّ عُتُوًّا فِي قَبِيحِ اكْتِسَابِهِ
 له هه ر کاتی که زالم پیشه که ی ئازارو تالانه
 به چاکیشی ده زانی وهرگری ئه و ملک و مالانه
 ده وامی پی ئه دا به و کاره پیسه و دوزمنی ژینه
 له نیو کوری هه ژاراند، برین و زامی پرپینه
 فَكَيْلُهُ إِلَى صَرْفِ اللِّيَالِي فَأَنَّهَا
 سَتَبْلَي لَه مَا لَمْ يَكُنْ فِي حِسَابِهِ
 چه و آله ی که به رۆژو شهو، ئه وان دووایی پیشه ی دینن
 هه چی رپگی له نیو له شیه به گازی قه هری ده ردینن
 چه قی گشت به ش خوراویکی وه دی هینه ده ی ئه ستینی
 به توندتر ئاگری دۆزه خ هه مو گیانی ده برژینی
 فَكُمْ قَدَرًا إِنَّا ظَالِمًا مَّتَمَّرًا
 يَرَى النُّجْمَ تَيْهَا تَحْتَ ظِلِّ رِكَابِهِ
 به پاستی زور که سم دیوه که به شخۆرو دژی دینه
 له چاکه و یارمه تی خه لقی به پاستی دورو به رژینه
 ده بینی رونترین (هه لپه) له بهر ده عیه و ده ماری زور
 له ژنر پیی ئه سپیدا که تو پوناکی ئه وده بینی بۆر

پوناکی پوژی پی چوکه، دهوای (باری) دهکا بیری
 دهلی شهشدانگی ٲهو ٲهرزه لهبو من خهزنه و میری
 فَعَمَّا قَلِيلٍ وَهُوَ فِي غَضَابِهِ
 أَنَاخَتْ صُرُوفُ الْأَحَادِيثِ بِبَابِهِ
 به ماوهی کهم له کاتی ٲهو له نیو جهرگی خهوی خو شه
 به عیشقی ژینی دنیایی هه میشه مهست و بی هو شه
 سوواری دهردی بی دهرمان، دهری لای مال لی دهری
 به هیچ هیزو به هیچ دوکتور، نییه چاره ی له بو، نه مری
 ٲه جهل روحی له نیو جهرگ هه زار ٲاواتی دهر دینی
 سهزای ٲهو بیرو به دکاره ی تهوای ژینی دهستی نی
 فَاصْبِحْ لَأَمْوَالٍ وَلَا جُأَاءَ يُرْتَجَى
 وَلَا حَسَنَاتٌ تَلْتَقِي فِي كِتَابِهِ
 به یانی چاوی هه لدینی نه هیزی ما، نه سامانی
 ٲهوهی چو ته ملی - دهر ویکه هه رگیز نایه دهرمانی
 له پهروهنده ی ژیبانیدا، نییه چاکه له زورو کهم
 له بو ی ماوه، به رزتر زام و توندتر ایش و دهر و غه م
 وَجُوزِي بِالْأَمْرِ الَّذِي كَانَ فَاعِلًا
 وَصَبَّ عَلَيْهِ اللَّهُ سَوْطَ عَذَابِهِ
 ده بی نی و ا سهزای توندی ٲهوهی کردی له نیو ژینی
 له گیانی پیسی هالاوه نییه ٲه ندازه بو تینی

لہسہروی بہرزہ توفانہ ہوجومی قہہری یہزدانی
 نہ دەمری لہو عہزابہیدا، نہرہزگاری نہ ئامانی

(گالتہ و شوخی)

وَ مِنْ أَلْبَلِيَّةِ أَنْ تُحَدِّثْ
 بُّ فَلَا يُجِبُكَ مَنْ تُحِبُّهُ

عہجہبدہردیکہ ئہو عیشقہ کہ مہعشوقہ دژئی تویہ
 بہرؤژو شہو بہسأل مانگ منزلگای قبیلہی تویہ
 ئہتؤ خوشت دەوئت و ئہو بہمہرگت شادو سہرخوشہ

ئہتؤ وەسلت دەوئت و ئہو بہقینت پپرکؤل و جوشہ
 وَ يَصُدُّ عَنْكَ بِوَجْهِهِ
 وَ تُلِحُّ أَنْتَ فَلَا تُجِبُّهُ

گہلئک گرژہ وەلاناکا، وەلای تۆرۈمہتی تاوی
 لہبؤ وەسلئی دەرونی تۆ بہ قولتہی لاشہ ہەلدای
 ہەچی دەورو تەوافی منزلئی کہی رەنجی فیروہ
 ئہوہی پیی عاشقی (خالہ) بہراستی دوزمنی تویہ
 ئہوہی بۆ توئی دەہاوی، چلمہ، نەک عہترہ وە رەسہرخؤ
 دەلیی لادہ ہەتازویہ و نەگہوزاوی دەخوینی خو

(بى پروايى به ټه سټيره ناسان)

خَبْرًا عَنِّي الْمُنْجَمِ أَنِّي
كَافِرٌ بِالَّذِي قَضَتْهُ الْكَوَاكِبُ

بلين به و كوره زانايه، دهناسن پولى ټه سټيره
ټه من بروام نييه ټه و كارو باره، شه پرزه يا خيره
به ټه سټيران نييى فه رمانى ليه ك زه ره هه تا كيويى
كه سى برواي هه بى به وكاره، يا خووا ماله كهى شيوى
به ټه سټيره و به مانگ و روظ، كه هه روه ك تو، وه دى هاتون

له يه ك پوشكه هه تا كيوى چ پيكدئى يا خو ته فرو تون
عَالِمًا أَنْ مَا يَكُونُ وَ مَا كَانَ
قَضَاءٌ مِنَ الْمُهْمِينَ وَاجِبٌ

يه قينم وايه هه رچى بو له پيشو يا ده بى دو وايه
وه يائى ستا هه يه گشتى به هي زو ټه مرى (الله) يه
ټه گه ر پيت وايه چو كتر شت به بى فه رمانى يه زدانى
ده بى يابو، يه قينت بى ټه تو، اوستادى شه يتانى

(ته وه ككول)

أَنْتَ حَسْبِي مَوْفِيكَ لِقَلْبِ حَسْبُ
وَلِحَسْبِي إِنْ صَحَّ لِي فَيْكَ حَسْبُ

ئى لاھى تۆ مھەببى ايشم تەواوہ
 دلشيم ھەر بە لوتنى تۆگەشاوہ
 ئەگەر، راستکا دلّم، تۆبى تەواوہ
 وہ ئەو راستيش لەلای تۆ وەرگيراوہ
 لَا أَبْأَلِي مَاتِي وَذَاكَ لِي صَحَّ
 مِنْ الدَّهْرِ، مَا تَعَرَّضَ خَطْبُ
 نبيہ باکم لە روداوى زەمانە
 دلّم تەختە لە ھەرچى زام و ژانە
 ئەگەر، پوھمت لەبۆ من راستەقىنە
 لە ھەر دەردو بەلا ئەعزام، بەرىنە
 أَرَى الْعَرَفِي الدُّنْيَا إِذَا كَانَ فَاضِلًا
 تَرَقِي عَلَى رُؤْسِ الرِّجَالِ وَيَخْطُبُ
 دەبينم لەخۆ دەرچونى دنيا ئەگەر بوزۆر
 ھەميشە دەكىشى لەش بۆلاى کردەوہى ناجۆر
 دەبىتە ئەميرى لەش سيلاوى بەلا دىنى
 ھەتا ريشەى پاكى لەنيو جەرگى دەردينى
 وَإِنْ كَانَ مِثْلِي لَأَفْضِلُهُ عِنْدَهُ
 يُقَاسُ بِطِفْلِ فِي الشَّوَارِعِ يَلْعَبُ
 ئەگەر وہ ک من نەبى پىزى و مەقامى بەرزى نەنوئى
 بەبى سامانو، وىستى ژبن، لە کونجیدا بکا شوئى

دهلین دیوانه‌یه، شپته گه لیک دوره له زانیاری
دهلینی بیکه س هه تیویکه، له سه رینگا، ده کایاری

ئه‌رزی خووا زوره له ههر شوینی خووا پرست بو کرا له وئی به

مَا فِي الْمَقَامِ لِيذِي عَقْلٍ وَذِي آدَبٍ
مِنْ زَاخَةِ فِدَعِ الْأَوْطَانِ وَ اغْتَرِبِ

له بو هیژاو پسپوران، نییه ریژو پله و پایه
له ئەو شوینه‌ی له دایکبو، وه‌هایه‌خووی دنیا‌یه

ئه‌گەر، ریگای گه‌شه‌ی ژینت نییه له‌شوینی بونی تو
ته‌رک که مالی بابان و له غورپه‌ت دانی مالی خو

که ئەو ئه‌رزه به‌رینه‌ی داوه یه‌زدان تاکو بیناسی

ئه‌گەر لی‌ره چیروکی تو، برۆ بو شوینی گەر خاسی

سَافِرٍ تَجِدُ عِوَضًا عَمَّنْ تُفَارِقُهُ
وَ أَنْصَبَ فَإِنَّ لَذِيذَ الْعَيْشِ فِي النَّصَبِ

برۆ بو غوربت و بیباک له ئەو بونه‌ی به‌جیماوه

له هه‌رجنی دابینی مالت، به‌جیماو بو تو خو‌لقاوه

برۆ، ژیر باری قورسی غورپه‌ت و هه‌رگیز مه‌ناله پیی

چ ئاوات و هه‌مو خو‌شی، له‌سه‌ر ئازارو ره‌نجه، پیی

أَنْبِي رَأَيْتُ وَقَوْفَ الْمَاءِ يُفْسِدُهُ
 أَنْ سَاحَ طَابَ وَإِنْ لَمْ يَجْرِ لَهُ يَطْبِ

ټه گهر، ټاو مایه وه چه ندی ټه قینه بوگه نیوی دی

هه مو جوړ بونه وه روایه که زور ماوه، زه لیلی دی

که ریڼگای هات و چوی بی ټاو هه میسه پاک و تام خوښه

ټه گهر وه ستا له جیی ماوه گه نیو و پيس که زی پوښه

ده بینی باشتړین زانا، که زور ماوه له نیو مالی

به هوپی پیری نه ما هیزی گه یه له زرو به شیو حالی

له بهر چاوی هه مو خیزان چروک و سوک ده بی رپزی

وه کو پیو یسته نامیننی شیواوی، خزمهت و پیزی

وَالْأَسْدُ لَوْلَا فِرَاقُ الْأَرْضِ مَا أَفْتَرَسَتْ

وَالسَّهْمُ لَوْلَا فِرَاقُ الْقَوْسِ لَمْ يَصِبْ

ټه گهر له شویننی خوپی هیجرهت نه کا ټه و شیره پر هیزه

له بیسه وه جه ننگه لا دائم نه کا، توران و هه لگو یزه

یه قین ناگا به ټه و پاییه ی بلیندی غیرهت و رپزه

له مهیدانی شه ری ناگا به میزانی، که ری، دیزه

وه کو تیر، تا کو نه یهاوین دلنی نیشانه کوننا کات

به قه تل باشتړین نیو چیر، زگی راوچی ته سهل کات

وَالشَّمْسُ لَوْ وَقَفَتْ فِي الْفَلَکِ دَائِمَةً

لَمَلَّهَا النَّاسُ مِنْ عَجْمٍ وَمِنْ عَرَبٍ

له نیو ئاسمان ئه گهر پرۆژ دائمی وه ستا له یه کشوئیی

له بو ئه زئی له یه ک مه رکه ز روناکی تیشکی بنوئیی

هه مو عاله م ده کا زاری له زوری تاوی بیکاری

ده سوتی گشتی پیوستی، له سه وزی تاگه ل و داری

والتَّبْرِ كَالْتَّبْرِ مُلْقَى فِي أَمَاكِنِهِ

وَ الْعُودُ فِي أَرْضِهِ نَوْعٌ مِنَ الْحَطَبِ

ته لا، خا که هه تا کاتی فریدرابی له ههر شوئیی

وه کو گه وههر ده گه ل سه نگی که به ندی که ی له جز دینی

ئه گهر عود ههر له جه نگه لیبی ئه ویش داریکه وه ک داران

به عه تری دل پشکوئینی له نیو گوندو له نیو شاران

فَإِنْ تَغَرَّبَ هَذَا عَزَّ مَطْلَبُهُ

وَإِنْ تَغَرَّبَ ذَاكَ عَزَّ كَالذَّهَبِ

له شوئیی گهر بکا کوچی، له شوانی تا کو پسپوری

پله ی به رزی وه ده ست دینی له (یاری) زینی نادوری

وه کو زیڕ - تا له شوئینی گنله - سه نگه کړو دینی

ده گه ل ده رچو له نیو کانی به رزتر پایه ده ستینی

وه کو عود گهر غه ربی دی وه کو زیڕ خاوه نی پئزه

له لای هه رمیرو زانیاری له سه ر کورسی له سه ر میزه

سَأَضْرِبُ فِي طُولِ الْبِلَادِ وَ عَرْضِهَا

أَنَالَ مُرَادِي أَوْ أَمَوْتُ غَرِيْبًا

له پانایی و در پرتی نیوزه ویدا خۆم ده سورپتم
 له نیو ههر باغ و نیو چیمه ن جوانتر گول ده پچرپتم
 له نیو ئه و سورپو سهیرانه ده گاه، یا به زی ئاواتم
 و یا ده مرم له غورپتدا شه هیدی عیشقی ئاواتم
 فَإِنْ تَلَيْفَتْ نَفْسِي فَلِلَّهِ أَجْرُهَا
 وَإِنْ سَلِمْتُ كَانَ الرَّجُوعُ قَرِيبًا
 ئه گهر مردم تکایی عه فوم له به جری روحمی یه زدانه
 نه سوتینی له شم ئاگر، نه بم روزه دی په سلانه
 ئه گهر زینم هه بو ماوه ی له سه ر ئه و خاکه هه لسورپتم
 دیسان بو شوینی ئه سلی خۆم گه لیک ئاسانه وه ر سورپتم

(ریزدانان بو شه خس)

وَمَنْ هَابَ الرَّجَالَ تَهَيَّبُوهُ
 وَمَنْ حَقَرَ الرَّجَالَ فَلَنْ يُهَابَا
 ئه گهر پرتی بده ی راستی به کوور کومه لی ئینسان
 وته ی خووشی ده گه ل کومه گ له ههر پیویست و ههر تیمان
 یه قین پرتت به ره و ژوره و له تیمانیش ده بی ناجی
 به سوکیش گهر بزانی گه ل چروکی توش وه کو تاجی
 وَمَنْ قَضَتِ الرَّجَالَ لَهُ حُقُوقًا
 وَمَنْ يَعْصِ الرَّجَالَ فَمَا أَضَابَا

حه قی کۆمه ل بدهی، کۆمه ل حه قی تۆبی وا له بهر چاوه
 ئه گهر، ژاریش برپژی، ژارده چیژی رونه وه ک تاوه
 ئه گهر کۆمه ل بکا ئه نجام هه مو پبویسته کانی تۆ
 بکا دهرمان هه مو کورت و که می هه م زام و ژانی تۆ
 ئه گهر چاوه ت ببۆشی، له وه هه مو چاکه و حه قی خاوه ن
 یه قین که متر له، به شداری، که تۆرابی له لای خاوه ن

(رهوشت و خویی چاک)

لَمَّا عَفَوْتُ وَلَمْ أَحْقِدْ عَلَى أَحَدٍ
 أَرَحْتُ نَفْسِي مِنْ هَمِّ الْعَدَاوَاتِ
 لههه رکاتی که پیشه م خزمه تی تیماوو به خشینه
 لههه ر بوغزو حه سودی نیو دهر ونم پاک و په رژینه
 ژبیانم خو ش و پر نوره ته واو ئارام و سهه ر حالم
 له ناسۆری غه می دوژمن گه لیک دوره دل و حالم
 إِنِّي أَحْيَى عَدُوِّي عِنْدَ رُؤْيَتِهِ
 لِأَدْفَعِ الشَّرَّ عَنِّي بِالتَّحِيَاتِ
 سهه لامی لی ده که م هه رکاتی دوژمن بی به لای مندا
 هه تا شهه ر مه نده بی لیم و نه بی ریزی به سهه ر مندا
 ده که م په رچی شه ری به و نه رم و دل دارین و به خشینه
 چ زام و زینی هه ر دولا، به ئه و ئیحسانه په رژینه

وَ أَظْهَرَ الْبَشَرَ لِلْإِنْسَانِ أَبْغَضَهُ
كَمَا إِنْ قَدَحْتَنِي قَلْبِي مِحْبَاتِ

لہروی دوزمن ہمیشہ روگہش و دلشادو سہرخوشم
ہہمو نازارو زامی کردہوی وی دئی فہراموشم

وہکو عیشقی و ئہوینی پاک ئہو برزیتہ نیو جہرگم
ئہگہرچی ئہو، ہہمو ئاواتی - نازاری منہو مہرگم

الْتَّاسُ ذَاءٌ وَ ذَاءُ النَّاسِ قُرْبُهُمْ
وَ فِي إِعْتِزَالِهِمْ قَطْعُ الْمَوَدَّاتِ

سہرنجمدا گہلی ئینسان لہپیشہو گشتی ناکاری
ہہموی ہہر دہردو ناسورہ بہہوئی عیشقی جیہانداری
ہہتا نیزیکتری زیاتر دوچاری نگہت و ژانی

ئہگہر دہپسینی پہیوہندی دہپچرئی روحی ئینسانی

(ئہو پہری سہخاوت)

يَا لَهْفَ نَفْسِي عَلَى مَا لَأَفْرُقُهُ
عَلَى الْمُقْلِينَ مِنْ أَهْلِ الْمُرُوءَاتِ

گہلئیک جار دل بریندارم لہبوئہو گہنج و سامانہ
لہنیو کسہبی ہللال دہردئی یہراتی پاکی یہزدانہ

ہہتا دا بہشکہم گشتی بہسہر کوری ہہژاراندہ
تہسہلی ہہر فہقیرئکی لہدیہات و لہشاراندہ

به لآم چه بکهم وهدی هینەر، خه زڼنه ی هر به ده ست خوږه
 ټه گهر نه یدا هه چی بیکهم، عه زاب و په نجی فیرویه
 اِنَّ اِعْتِذَارِي اِلَى مَنْ جَاءَ يَسْأَلُنِي
 مَا لَيْسَ عِنْدِي لَمِنْ اِحْدَى الْمُصِيبَاتِ
 تکای لی بوردنم ته نها له پوی داوا که ران وایه
 منیش بی مال و سامانم که نیمه گنج و سه رمایه
 که هیژی یارمه تیم سسته له بو من درده پرتینه
 که چاکه و خزمه تی مسکین به رزتر به ره می ژینه

(هه لگرتنی باری فیروبون)

اِضْبِرْ عَلَيَّ مَرَّ الْجَفَا مِنْ مُعَلِّمٍ
 فَاِنَّ رُسُوبَ الْعِلْمِ فِي نَفْرَاتِهِ
 به دل هه لگره آزاری موعه لیم گهر بو زانینه
 که سه رمایه ی ژیبانی هر مروقیکی به زانینه
 له نیو تالی و ته وژمی دره سیژه گه وهه ری زانین
 له سوکی و بی ته وژمیدا گه لیک زانین یه قین وانین
 وَمَنْ لَمْ يَذُقْ مَرَّ التَّهْلُمِ سَاعَةً
 تَجَرَّعَ ذُلَّ الْجَهْلِ طَوَّلَ حَيَاتِهِ
 نه چیژی گهر، که سی تالی ته وژمی کاتی خویندکاری
 له ده ستی دره سیژی خوږی له نیو کومه ل له نادیبیاری

دہبئی ژاری نہ زانی کاتہ پیلہی دل، ہہ لی نؤشی
 لہ ژینی ہہرچی رہنجیدا فیروہ و نابینی خوشی
 وَمَنْ فَاتَهُ التَّعْلِيمَ وَقَتَ شَبَابِهِ
 فَكَبَّرَ عَلَيْهِ أَرْبَعًا لَوْ فَاتِهِ
 ئەوہی کاتی جہوانی خوئی نہ دایہ خویندو زانین
 ژیانی خوئی بہ فیرودا، بہ دوری فیرگہ و زانین
 بہ مردوبی دابئی گہر عومری (نوحی) شی مسوگہ ربی
 چ میری سہرزہ ویشبی ئەو، دہینی کاتی خم گہ ربی
 وَذَاتُ الْفَتْنِ وَاللَّهِ بِالْعِلْمِ وَالْأُتْمَنِ
 إِذَا لَمْ يَكُونَا لِإِغْتِنَارِ لَذَاتِهِ
 بہ وە اللہ زاتی ہہر جوانی لہ نیو ژینی
 بہ زانین و تہ قوانیہ، ہہ مو پیزو تہ زینی
 کہ دور بی لہ زانین و لہ دہ ستوری یہ زدانی
 لہ تہرت و تہ لانی ژین دہ بی تہ بہ قوربانی

(باشترین ہہ قال)

أَحِبُّ مِنَ الْأَخْوَانِ كُلِّ مُؤَانِي
 وَكُلِّ غَضَبِضِ الطَّرْفِ عِنْدَ عَثْرَاتِي
 ئەوہی دؤستی بہ راستی بی ئە من بووی، ئەو بندارم
 کہ خولق و خوئی وە کو منبی لہ کاریشدا وە کو کارم

ہہ لہو عہیم نہ خاتہ رُو، نہ ویشکا چاوی بہ دینی

چروکی و چا و چنؤکی پی نہ دابم، ئەو لہ نیو ژینی
 يُوَأْفِقُنِي فِي كُلِّ أَمْرٍ أَرِيدُهُ
 وَ يَحْفَظُنِي حَيًّا وَ بَعْدَ مَمَاتِي

دہ گہل راویژو بیری من بہ را بہ ربی ہہ موکاری

لہ چاکہ و بہ رزی پایہی من نہ دا بہر پەرچ و بزمار
 بہ پاریزی ژیبانی من لہ ہہر کورت و کہمی حالم

لہ پاش مردن و ہ فادار بی و نہ بیٹہ دوزمنی زالم
 فَمَنْ لِي بِهَذَا لَيْتَ أَنِّي أَصَبْتُهُ
 لَقَا سَمْتَهُ مَالِي مِنْ الْحَسَنَاتِ

ہہ زاران خوزگہ بمدیبا، دہ بی کیبی و ہہ یاری

ئہ گہر ئەویٹ و ہ بیبیم، لہ ہہر دیبہ ک - لہ ہہر شارئ
 بہ نیوہی راستی بونی خوم دہ کہم پیشکیشی ئەو یارہ

لہ چاکہ و خیروئی حسان و لہ مالیش ہہرچی بو، پارہ
 تَصَفَّحْتُ إِخْوَانِي فَكَانَ أَقْلَهُمْ
 عَلَى كَثْرَةِ الْأَخْوَانِي أَهْلُ ثِقَاتِي

بہ تا قیم کردہ وہ کوڑی ہہ قالان پیشکنیم گشتی

ہہ لم کوڑی دل و مہ غزو دہرون و ژینی وان گشتی
 ہہ قالان زورو بوژن داخہ کہم لہو ژینہ بہر پانہ

کہمہ دؤستی ئەوین پاک و دلی پرنوری ٹیمانہ

(چروكي و به خيلي)

وَ أَنْطَقَتِ الدَّارَاهِيمَ بَعْدَ صُمْتٍ
أُنَاسًا بَعْدَمَا كَانُوا سُكُوتًا

ده گهل ته و حاله هر نه بوه، زوياني

دينارو دير هميش واي دا به ياني

له بو ته و كوزه، عه بدي پول و پاره ن

كه ئيوه ن موبته لاي زامي بيچاره ن

له دنيا روره شي كوري هه ژارن

له په سلانيش هه لالي نارو مارن

فَمَا عَطْفُوا عَلَى أَحَدٍ بِفَضْلِ
وَلَا عَرَفُوا لِمَكْرَمَةٍ تُبُو تًا

له ژين و دانه بو چا كه و به راتو

له بو موحتاج و تيمايي خه لاتو

نه چا كه و كردو، نه روحمو بو له نيو ژين

نه بووه ش ماوه، ناويي چا كه و و دين

(شوييني هو ميد)

إِذَا رُمْتَ أَلْمَكَارِمَ مِنْ كَرِيمٍ
فَيَمِّمُ مَنْ بَنَى لِلَّهِ بَيْتًا

ټه گهر ناچار به داواو یارمه تی بوی

نه بو باغی ژبیانت هیچ بهرو بوی

له ټه و زاته بکه داوا تکای خو

که داینابی بینایه ک بو خوایسی خو

فَذَاكَ اَللَّيْثُ مَنْ يَحْمِي حَمَاهُ

وَ يَكْرِمُ ضَيْفَهُ حَيًّا وَ مَيِّتًا

ټه وه، شیري به هیزی به خششی مال

ده کا دهرمانی ههر زامی په شیو حال

ده پاریزی میوانی خو بی به هیزی

له کاتی مردن و ژینی به پیزی

(هونه ر بی هونه ر)

مَآذَا يُخَبِّرُ ضَيْفَ بَيْتِكَ أَهْلَهُ

إِنْ سَبِيلَ كَيْفَ مَعَادُهُ وَ مَعَاجُهُ

ده لی چی ټه و میوانه، هونه رهی هاتوته مالی تو

له کاتی ټه و گه راوه مالی، لی بی پرسی چه لالی خو

چ رپوداوی گرینگت دی له ټه و کاروان و سهیرانه

چ سودینکت هیناوه تو له بو ټه و مال و یرانه

أَيَقُولُ جَاوَزْتُ اَلْفُرَاتَ وَ لَمْ اَنْلِ

رَبِّي اَلدَّيْهِ وَ قَدْ طَغَتْ اَمْوَاجُهُ

ده لئی، ده رجوم له بو چۆمی فورات بوم له وئی تاوی

گه لیک رهنج و عه زابم دی بنوشم پیا له ئی ئاوی

به لام توندو ته وژمی مه و جه که ی هینده خه ته ره هینه

یه قینم بو نیژیکی بم، ئه جهل یان زامی پرزینه

وَرَقِیْتُ فِی دُرُجِ الْعُلَا فَتَضِیْقَتْ

عَمَّا أُرِیْدُ شِغَابَهُ وَ فِجَاجُهُ

وه یا، پیوام رویشتم له بو لوتکه ی بهر زتر کیو

گه لیک ئارهق رژا لیمو، وشکبو قورگ و زارو لیو

به لام شاخ و ته لان و دۆل، ئه وه نده ته نگ و هه لدیرن

نه بو هیژم له بو راوی چ زور به یی لانه یی، شیرن

وَلتَخیرُنَّ خِصَاصَتِی بِتَمَلُّقِی

وَالْمَاءُ یُخَبِّرُ عَن قِذَاهُ زُجَاجُهُ

ده لئی میوان چروکی من به هۆبی زۆری نه ده رای من

ده خاته نیو گه ل و کۆمه ل ته واوی عه یب و عاری من

چ ئاو هه ره، چه روو چلکیکی له نیو بیدایه شاراو

به گۆزه ی شیشه مه علومه له نیو بیدا، که وه ستاو

عِیْنِی یُؤَاقِیْتُ الْقَرِیْبُ وَ دُرَّةُ

وَ عَلَیْ اِخْلَیْلِ الْكَلَامِ وَ نَاجُهُ

ویا میوان ده می بۆلایی منالی خو بی ده سو پرینی

ده لئی نوتق و به یانی من هه مو گه نجی زه ویی دینی

له لای من گه نجی یاقوت و دوری باشر به ها زوره
 به یان و نوتقی من باشر له ههر دوکتوره پسپوره
 درو یاقوت گه لیک که متر له ههر پیتی به یانی من
 له تاجی گه وهه ری باشر، ره سه تر، وئزه وانی من
 تُرْبِي عَلِي رَوْضِ الرَّبَا - أَزْهَارُهُ
 يُرْفُ فِي نَادِي النَّدَايِ دِيْبَا جُهُ
 گولی خوشبویی به یانی من گه لیک باشر له گولزاری
 له لاپالی به رزتر کیوکه، دیته چاوی دلدارئ
 به رزتر، قیمه تی وئزه له نیو بازاری جه وهه ریان
 له دیبای نیوه مرواری، له نیو دوکانی گه وهه ریان

(شاعیری خووانه ناس)

وَ الشَّاعِرُ الْمِنْطِقُ اسْوَدَ سَالِح
 وَ الشِّعْرُ مِنْهُ لُغَابُهُ وَ مُجَاجُهُ
 هۆنه ر، هه رچه نده پسپورو ئه دیبو خاوه نی رپزه
 ده ئی سوکی و چروکی کۆمه ل و هۆینی جیی بیزه
 وه کو ماره، ووتهی ژاره، له وی کۆمه ل به ئازاره
 به لای پرزانی نیو هۆزه دژی فه رمانی غه فقاره
 وَ عِذَاوَةُ الشُّعْرَاءِ دَاءٌ مُعْضِلٌ
 وَلَقَدْ يَهُونُ عَلِي الْكَرِيمِ عِلَاجُهُ

دزی و ناکوکی شاعیران له نیو کومهل به لایی زوره
 له بو یه کتر ده لین ههرچی چروک و عیب و ناجوره
 گه لیک سه هله، له بو پیماوی بلیمهت ششته ی وه قینی
 به شه کراوی عه فو و به خشش وه کو ژینی هه مو تینی

(له نیو شیددتی ناره چه تیدایه، فه ره حی)

وَ لَرُبَّ نازِلَةٍ یَضِيقُ لَهَا الْفَتَى
 دَزَعًا وَعِنْدَ اللَّهِ مِنْهَا الْمَخْرَجُ

گه لیک دهر دو به لا ده پزینه سه ر ئینسان وه ها تالن
 پروناکی پوژ له تینی ژانی تاریک و سییا چالن
 به لام روحمی خوا هینده به پین و چاک و ته زینه
 له نیو توندتر عه زابیدا ده گائوتی دیرینه
 سه رنجیده له نیو جهرگی شه وی ئه و پوژه دهر دینی
 له نیو چالی غم و حسه رت، خه دیوی میسر به ردینی
 ضاقت فلما استحكمت حلقاتها
 قمرجت و کنت اظننها لا تفرج

له هه ر کاتی که توندی کردته و ژمی ژانی هه ر زامی
 ده دانی گه یه نیو جهرگم له بو خوواردن بکا تامی
 شیفا نازل ده بی و ده کرپته وه غونچه ی دلَم زاری
 که ره زگاری نه بو هیوام، که چی ئازادی دا باری

(بئی دهنگی له کاتی فتنه دا بشارت دیفاعه)

قَالُوا سَكَتٌ وَقَدْ خُو صِمَّتْ قُلْتُ لَهُمْ
إِنَّ الْجَوَابَ لِبَابِ الشَّرِّ مِفْتَاحٌ

دهلین بیدهنگی تو بۆچی که دوژمن دینی شالاری
له بهر چی، بیوهلامی تو، مه گهر بی هیزو ترساوی
گوتم کاتی نه مامی شهر، له جهرگی ناکه سان دهردی
وهلامت گهر وه کو ئه وی، یه قین ئه وه داره زو بهردی
کللهی قفلی شهر، پونه هه مویی بیعه قلی بیعه قله

نه زانی تۆش وه کو ئه وی، ئه وا شهر که وته سهر ته قله
وَالصُّمْتُ مِنْ جَاهِلٍ أَوْ أَحْمَقٍ شَرَفٌ
وَفِيهِ أَيْضًا لَصَوْنِ الْعِرْضِ إِضْلَاحٌ

وهلامت گهر نه دایه، ئه حمهق و جاهیل که موزوری
نه بویه هاوبه شی سوک و چروکی پورهش و بۆری
پلهی بهرزیت بهره و ژوره، هه یاو پیزی تو په ژینه

سهرو مل شوپ ده بی دوژمن له ئه م ژینه، له ئه و ژینه
أَمَّا تَرَى الْأَسَدُ تَخْشَى وَهِيَ صَامِتَةٌ
وَالْكَلبُ يُخْشَى لِعَمْرِي وَهُوَ نَبَاحٌ

ته ماشای شیر بکه به وه هیزو پیزو غیره تی زۆری
هه میشه مات و بیدهنگه ده گه ل هیزیک، فیل، خۆری

به لام، به شداری، بی قیامت چروک و پیسرین گیانه
 هه همیشه دهنگی لوره یی دئی له هه رکۆلان و سه ربانه

(تیزبیری موفتی)

سَلِ الْمُفْتَى الْمَكِّيِّ لَفِي تَزَاوُرٍ
 وَضَمَّةٌ مُشْتَاقِ الْفُؤَادِ جُنَاحُ

له موفتی مه ککه پرسه، زۆر به وردی

له بو گیانی، ئه وینه داخو دهردی

زیارهت کردنی دل تیکه لی دل

جهزای شادی دله، یا ئاگرو کول

أَقُولُ مُعَاذَ اللَّهِ أَنْ يُذْهَبَ التُّقَى

تَاصُوقُ أَكْبَادٍ بِهِنَّ جُرَاحُ

به نا به خوو له ئامۆژگاری هه لدیر

ده لیم نابا، کهم و زۆر چاکه فیر

لکانی دل، به دل کاتی ده وایی

کول و کویی نیو دهرونی هه دوچا بی

ئه گهر کاتی به فرمانی خودایه

ئه وینی هه ردو لا بو دین چرایه

به لام تیکه ل بکه ی ئه عزات له ئه عزای

ده نیو زۆرتر سه زای تاوانی گه وزای

(تہ ریت عہمہل بہ شہریعہ تہ)

فَقِيهَا وَ صُوفِيًّا فَكُنْ لَيْسَ وَاحِدًا
فَأَنِّي وَ حَقَّ اللَّهُ إِيَّاكَ أَنْصَحُ

کہ زانابی، دہبی سو فیش بی دلپاک

چ ہہریہ کبی دہ چیڑی زہری ہیلاک

لہ ئاموژگاری (واللہ) ئہمینم

نہ جاتی تو لہ ہدو لا دہ بینم

فَذَالِكَ قَاسٍ لَمْ يَذُقْ قَلْبُهُ أَلَّتَّقَى
وَ هَذَا جَهْلٌ كَيْفَ ذُو الْجَهْلِ يُصْلِحُ

چ پسپوڑی نہ زانی پئی حہ قیقہ ت

کہم و زوری نہ بی کاری تہ ریت

پہوانسی بیہ شی نوری خودایہ

دلی تامی حہ قیقی ہہر نہ دایہ

کہ سو فی بی نہ زانی پئی شہریعت

دہ گہل شہیتان یہ کیکہ بو تہ دولت

لہ ئی سلاخی دہرونی خو بی بہ دورہ

کروچلکی کوفر کردویہ شورہ

(تَمَلُّکُ الْأَوْغَادِ)

مِـحْنُ الزَّمَانِ كَثِيرَةٌ لَا تَنْقُضِي
وَسُرُورُهُ يَأْتِيكَ كَالْأَعْيَادِ

به لاور دهردی زه مانه هیڼده زوره نایه له بږیره

له هر زامی ده که ی دهرمان هموی بیسودو بی خیره

فه روح نایه نه گهر بی هر وه کو جیژنی هه تیوانه

نه ویش ساردو سرو کونه له چاکه و خیری جیرانه

مَلِكُ الْأَكَابِرِ فَاسْتَرْقِ رِقَابَهُمْ
وَتَرَاهُ رِقَابًا فِي يَدِ الْأَوْغَادِ

هه تیوو بیکه سی، کولان که دهر وادین و ټیمانی

ده بیته نوکه ری دنیا ده گاته گنج و سامانی

نه جیب و عاقل و زانا ده خاته ژیر چه پوکی خوږی

ده گهل ناسورو زانی دل ده یانکاته به عه بدی خوږی

که چی پوژئی ده بینی نه و زه لیل تر عه بدی زاتیکه

هه زار پلله له خوږی پیستر، به وی ټیستا که، لاتیکه

(بویه رافزی)

فَالَوْ تَرَفُّضْتَ قُلْتُ كَلًّا
مَّا الرَّفُّضُ دِينِي وَلَا أَعْتِقَادِي

ده لڀن بيستومه بويه رافيزى چؤنه ٿياني تو
 گوتم دوره له من ٿه و پڙگه و سورم له دينى خو
 گه ليک پيسه ره و افيزى له لاي من دين و رپبازى
 ته و او خاوڻه دينى من له هر فيل و كه له كبازي
لَكِنْ تَوَلَّيْتُ غَيْرَ شَكِّ
خَيْرِ اِمَامٍ وَ خَيْرِ هَارِي
 به لام خو شم ده وى و پوم كرده باشتر رپبهري كاتى
 كه هويى پرزان و زورى دين بو هيڙو غيرت و زاتى
 به هيڙى غيرته لى له تبو دلى پولاي نه يارانى
 به رزتر سه ننگه رى كوفرى مه حو كرد، تيره بارانى
اِنْ كَانَ حُبُّ الْوَلِيِّ رَفْضًا
فَاِنَّ رَفْضِي اِلَى الْعِبَادِ
 كه عيشقى پاكي ٿه و زاتهم به رافيزى چوه ناوى
 ٿه ويني پاڪ و رپبازى له بو من دينى به دناوى
 ده ڀنمه سه ردو چاوم ته عنه و به دناوى ٿه و پازه
 هه مو عالم بزاني بيرمه ٿه و زات و رپبازه
لَيْتَ الْكِلَابَ لَنَا كَانَتْ مُجَاوِرَةً
وَ لَيْتَنَا لَا نَرِي مِمَّا نَرِي اَحَدًا
 هه زار خو زگه، له بو من بانه جيران
 سه گاني و پل، له هر كيو و كه ويران

به لآم هه ريه ك له وانم قهت نه ديا
 ده يان بينم له نيو كارى عه جيا
 ده بينم نه و هه مو پيسى و دز نوى
 له نيو كورپى جيرانى شپوه ديوى
 إِنَّ الْكِلَابَ لَتَهْدِي فِي مَوَاطِنِهَا
 وَ الْخَلْقَ لَيْسَ بِهَادٍ شَرُّهُمْ أَبَدًا
 سه گان خاوهن ده ناسن - پستيوانن
 له بوژ سامان و مالى - پاسه وانن
 به لورهى خاوهنى ده كرى خه به ردار
 دزو جه رده و يا گورگن له حاشا
 به لآم كومه ل به ناموزگارى دينى
 كه چا ك نابى - ده كا زام و برينى
 فَأَهْرَبُ بِنَفْسِكَ وَ اسْتَأْنَسْنَ بِوَحْدَتِهَا
 تَبَقَى سَعِيدًا إِذَا مَا كُنْتَ مُتَفَرِّدًا
 هه لى گيانت بكه ئازاد و په زگار
 به ته نهايى بژى دور به له نه غيار
 گيانت پاك و خاوينه له تاوان
 نيه باكت له مير - تا دييه گاوآن

(مردن به شی هه مو که سه)

تَمَنِّي رَجَالٌ أَنْ أَمُوتَ وَإِنْ أَمْتُ
فَإِنَّكَ سَاطِلٌ لَسْتُ بِأَوْحِدٍ

گه لیکه س ئاخ و داخی مردنی ئیمه ی له دلدایه
ئه گهر بمرم، نه مردن هه ره له بو من هاته دونیا

به لئی ریگای هه مو گیانیکه مردن هه ره ده بی برپوا
به سه ریا، شاه و گاووان و ره سول و گیانی بی برپوا

وَمَا مَوْتُ مَنْ قَدَّمَاتَ قَبْلِي بِضَائِرِي
وَلَا عَيْشُ مَنْ قَدَّعَاشَ بَعْدِي بِمُخَلَّدِي

ئه وهی مردون له پیش مندا نه بو زیانی له بو گیانم
نه سامانم ده گه لویی چو، نه میراتی له بو ژیانم

ئه گهر کۆمه ل بژی له دوام به ئازادی - به کامرانی
له هیچ درزو که لینیکی نه بی زامی - نه بی ژانی

به منناگا ژییانی دائمی و نه مری له دنیایه
یه قینه مردن و ژینی من و کۆمه ل به (مه ولایه)

لَعَلَّ الَّذِي يَرْجُو فَنَائِي وَيَدْعِي
بِهِ قَبْلَ مَوْتِي أَنْ يَكُونَ هُوَ الرَّدِّي

گه لیک ئیزیکه ئه و زاده ی تکای مردن بکا بو من
هه مو ئاواتی نیو ژینی نه بون و زیله ته بو من

له پيش مندا نه جهل بيت و گهروي بگري هه ليديري
له شاخي به رزي ناواتي له نيو هه ر بيري بي خيري

(کاتي ليقه لمان دوست که مه)

وَلَمَّا آتَيْتُ النَّاسَ أَطْلُبُ عِنْدَهُمْ
أَخَابِثَةً عِنْدَ إِبْتِلَاءِ الشَّدَائِدِ

له کاتيکا په نامهينا له بو نيزيک و يارانم
به لا توندتر - ته وژمي بو له کاري به رده بارانم

نه بو کوخ و که لاوښکي که لاشه ي تيشکاوې خوږم
ده وئ ه اويم و نه بيا، کيم و زو خاوئ که بو ته جوږم

تَقَلَّبْتُ فِي حُمْهْرِ رِخَاءٍ وَ شِدَّةٍ
وَ نَادَيْتُ فِي الْأَحْيَاءِ هَلْ مَنْ مُسَاعِدٍ

گه ليک گوړا له نيو ژينم زه مانه ي پيس و به دکاره
ده مي خوښي به مندابي هه زاران دم له من ژاره

له نيو جه رگه ي هه ژاريدا، گه ليک هاوارو دادم کرد
وه رن فريامکه ون زوبن نه جاتمده ن قرانم کرد

فَلَمْ أَرْفِمْهَا سَاءَنِي غَيْرِ شَامِتٍ
وَلَمْ أَرْفِمْهَا سَرَّنِي غَيْرِ حَاسِدٍ

به لام نه مدی له به دخواهان جودا له جوين به راتم بي
له لايه ن دوژمني به دخو له نازاري نه جاتم بي

وه كو كاتى كه سهرخوشم غه م و زام نابرى جه رگم
 هه سودو چاو چنوك قهلسن به دل داوا ده كه ن بمرم

(خوشه ويستى)

أَنِّي صَحِبْتُ النَّاسَ مَا لَهُمْ عَدَدُ
 وَكُنْتُ أَحْسَبُ أَنِّي قَدْ مَلَأْتُ يَدِي

گه لى دؤست و ره فيقم هينده زوره نايه له بئيره
 كه پييم و ابو هه مويى بو من خه زينه ي چاكه و خيره
 گولى ئاواتى من بهر هاتوو و دهستم له نيو گه نجه

هه تا ييخوم و بى به خشم دلّم سهرخوش و بى ره نجه
 لَمَّا بَلَوْتُ أُخْلَاثِي وَجَدْتُهُمْ
 كَالدَّهْرِ فِي الْقَدْرِ وَلَمْ يَبْقَوْ عَلَى أَحَدٍ

له كاتى هاته سهر گيانم يه لاي فه قرو نه دارى من
 له شم زارو نه خوش ماوه ته ماوه شوغل و كارى من
 هه موي وهك ده ورى دنيايه - نيبه عه هه دو - وه فادارى

كه بو كه س نامينى تاسهر - له كار چاك و له به دكارى
 إِنْ غِبْتُ عَنْهُمْ فَشَرُّ النَّاسِ يَشْتَمُنِي
 وَإِنْ مَرِضْتُ فَخَيْرُ النَّاسِ لَمْ يَعُدْ

ئه گهر و نلم له نيو كو مه ل له كونجيدا كشو ماتم
 ده پو شم چاو له خوشى زين له به رزى تاو له داهاتم

چروكي گهل ده نيري بوم سيلاي جوين و عيب و عار

له زامداريش - به ديتريان، نه هاته لام بكا دیدار

وَإِنْ رَأَوْنِي بِخَيْرٍ سَاءَ لَهُمْ فَرَحِي
وَإِنْ رَأَوْنِي بِشَرٍّ هُمْ تَكَدِي

له کاتي به رزو دل شادم ته واوه حاله تي زينم

حه سودی - وان - ده کوژی - گه رده بينن باغ و په رژبنم

ئه گهر زام و زه ليليش بالی به ستم که و تمه سه رجی

ئه وان شادو که يو خوشن گولی ئاواتی وان به ردی

كَمْ ضَاحِكٍ أَلْمُنَايَا قَوْقُ هَامَتِهِ
لَوْ كَانَ يَعْلَمُ غَيْبًا مَاتَ مِنْ كَمَدِ

گه ليک سه رخوش هه ن و عاشق که دلداري ده رازيني

له نيو کوړی هه ريفان و مه رگ ليان ده گازيني

که زانياری نه هيني با، ويديا دووا پوژی

دلی ده پسا له ترسان و ده گر ياشه و ده گهل پوژی

هه تا روحی له لاشه ی درده چو، ده برپشوی زيني

هه مو خوشی مه ی و مه ی گير، ده بو قوربانی غه مگيني

مَنْ كَانَ لَمْ يُوَاتِي عِلْمًا فِي بَقَاءِ غَدِ
مَآذًا تَفَكَّرُهُ فِي رِزْقِ بَعْدَ غَدِ

که نازانی به ياتی تا کو ئيواره ته مهن ماوه

وجودت باقيه ئه و پوژه گيانی تو نه فه و تاوه

لہبہر چئی بوڑبوی غم دہ خوئی و دل دہ برژنی
شیون بویاری بی بونہ چروکی و سوکی بہر دینی

(دوعای چاک پیروڑہ)

عَفَا اللَّهُ عَنْ عَبْدٍ أَعَانَ بِدَعْوَةٍ
خَلِيلَيْنِ كَانَا دَائِمِينَ عَلَيَّ الْوَدَّ

خودا روحمی بکا بہ و زاتہ دلپاکہ لہ نیو ژینی
لہ بو دویاری عیشقی پاک دوعایی خیر بی پەر ژینی
ئہ وان دویاری دلپاکن لہ یہ کیرو لہ یہ ک شوینن

لہ بو گیان و لہ شی خویان و خہ لقی بی زہرو زینن
إِلَى أَنْ مَشَى وَاشَى الْهَوَى بِنَمِيمَةٍ

إِلَى ذَاكَ مِنْ هَذَا فَزَالًا عَنِ الْعَهْدِ
ہہ تا کوئیہ منزلگای لومہ چی بیری چ بہر دیتی

بہ ہیوای چی دہ بی لہ و تووی دو زمانی کہ دہی چینی
ہہ تا پیان دہ گا زاتی بہ دوزمانی و ہا فیہ

دلی فہوری دہ روشینی بہ شہیتانی کہ پی خیرہ
ئہ می و اہ لہ نہی دہ یکاتہ نیو قلبی رق و کینی

لہ بو ئہ ویان دژی بہر زہ دہ بیتہ قاتیلی خوینی
إِنْ كُنْتَ تَغْدُو فِي الذُّنُوبِ جَلِيدًا

وَ تَخَافُ فِي يَوْمِ الْمَعَادِ وَعَيْدًا

ئەگەر دینیتە سەرشات لەتاوان و گوناھی زۆر
 گەلیک توندی لەبیشەرعی بەپرسی تیکەلاوی زۆر
 ئەری، ترسی خوواو، دووا رۆژو حیسابت لەدڵ دایە؟
 لەخۆفی قەهری یەزدانی، دوچاوت ئەشکی بەردایە؟
 فَلَقَدْ أَتَاكَ مِنَ الْمُهَيَّمِينَ عَفْوَةٌ؟
 وَ أَفَاضَ مِنْ نِعَمٍ عَلَيْكُمْ مَزِيداً؟
 لەبەحری رەحمەتی حەق دیتە لای تۆ بەخششی زۆری
 خەزینە ی لوتغی یەزدانی بەئینی دایە تۆ مۆری
 دەبارپتە سەر و شانت بەپیی دیاری لەلای باری
 دەشورپت چلک و پيسایی که کردوته لەبەدکاری

(لەرحمەتی خووا هیوا براومە بە)

لَا يَتَأَسَنُّ مِنْ لُطْفِ رَبِّكَ فِي الْحِشَا
 فِي بَطْنِ أُمَّكَ مُضْفَةً وَ وِلِيداً
 مە بەمەئوس لەپروحمی حەق بەزۆری جورم و تاوانت
 تەماشاکاتی مندالی، لەپروحمی داک و باوانت
 هەزار داخ و غەمتدانی، ئەوان هەر خادمی تۆ بون
 لە ئەقیانوسی پروحمی حەق، ئەوان بەکقەرە پروحمی بون
 لە مێعدە ی دایکتا، تویی کردە خۆین و گوشت و ئیساقنی
 ئەتویی هینایە دنیاو دای بەتۆ پیوستی ئینسانی

لَوْ شَاءَ أَنْ تَضِلِّي جَهَنَّمَ خَالِدًا
مَا كَانَ إِلَهُمْ قَلْبَكَ التَّوْحِيدًا

ئەگەر یەزدان هەبا مەیلی لەنیو دۆزەخ بژی دائیم
عەزابی سەختی خوێی دائیم لەزاتی تو بکا قائیم
دەینۆ قەلب و پەوانی تو بی نەداویشت دین ایمانت
نەدە ی بەخشی بەتۆ زانینی فەرقی خێرو تاوانت
ئەگەر چی زانی حق پوحمی دەگەڵ قەهری بەلیشاو
بەلام پوحمی لەپیش قەهرە، نەویدیکە بە مەیداو

(پازی بون)

إِذَا أَضْبَحْتُ عِنْدِي قَوْتُ يَوْمِي
فَخَلَّ اللَّهُمَّ عَنِّي يَا سَعِيدُ

لەهەركاتی بەیانیم کردەو ولام بو بژیوی خو
کە پیوستە لەبو ئەو پۆژە بو ژین و حەياتی خو
بلی باکوچ بکا غەم لیم و جیی نابی لەنیو قەلبم
ئەری ئە ی نەفسی پیروزم ئەتۆشن خو کە دەگەڵ سەبرم
وَلَا تَخْطُرْهُمُومَ غَدٍ بِبَالِي
فَإِنَّ غَدًا لَهُ رِزْقٌ جَدِيدٌ

لە قەلبم دا نییه ماتەم، بەیانی چون دەبی ژینم
کە نازانم چەدی بو من لە داها تو لەبو ژینم

ئەوھى دايناوھ داھاتو، بژيويشى لەبۆ داوھ
 ھەمو کاتى بژيوي خويى دەگەل ئەوکاتە خوئقاوھ
 أَسْلَمُ إِنْ أَرَادَ اللَّهُ أَمْرًا
 فَاتَرَكَ مَا أُرِيدُ لِمَا يُرِيدُ
 ئەگەر يەزدان ئيرادەى کرد نەدارى و فەقرو ئازارم
 پەسيويک و بژيويكى نەبەخشى پيم و بيکارم
 رەوان و نەفسى خوم تەسليم دەگەم بۆ ئەمرى يەزدانم
 دەگەم ويئ ھەرچى ئاواتمە لەبۆ فەرمانى مەننام

(پاراز تنى ئابرو)

وَلَوْلَا الشُّعْرُ بِالْعُلَمَاءِ يُزْرِي
 لَكُنْتُ الْيَوْمَ أَشْعُرُ مِنْ لَيْدٍ
 ئەگەر ھۆنراوھ سوک و بى قەدر نەبوایە لای پسپۆر
 دەبن ئينشا، لەبۆ سوکى و چروکى سەرورەرانى زۆر
 لە ھۆنراوھ، دەبومە باشترین ھۆنەر لەنيو ژينم
 (لەبید) ھەرگيز نەبا ھیزی بە جوانى کازو تەزینم
 وَ أَشْجَعُ فِي الْوَعْيِ مِنْ كُلِّ لَيْثٍ
 وَ آلٍ مُهَلَّبٍ وَ بَنِي يَزِيدٍ
 لە مەيدانى شەرپدا زۆرتەرە ھيزم لە ھیزی شير
 بەجۆرى دژ دەفەوتينم لەنيو کۆمەل بەبارى خير

يه (زيدى) و (مهلهبى) ههرگيز نيه هيژى له روى مندا
 به لام يه زدان كه سه يلى رپه حمهت و سهبرى وه سه ر مندا
 ده بى دورىم له مه يدان شه روه رچى دژى دينه
 چ ئاوات و ئه وينى من په رهى دينه له نيو ژينه
 وَ لَوْلَا خَشْيَةُ الرَّحْمَنِ رَبِّي
 حَسِبْتُ النَّاسَ كَالَّذِينَ عَابَدُوا
 ئه گهر ترسى خو واو بىرى دووا رپوژم نه با، ئه ورپو
 به قه هرى من بسوتينى به تاوانم له ژينى خو
 هه مو خه لکم ده کرده عه بدو ژيرده ست و چه پوکی خو
 گه ليک ملک و خه زينه م راده كيشا ژيرى چوکی خو

(مافى مروّف)

أرى راحةً لِحَقِّ عِنْدَ قَضَائِهِ
 وَ يَثْقُلُ يَوْمًا إِنْ تَرَكَتْ عَلَى عَمْدٍ
 له كاتى له ئه ستوم دارنا، مافى ههر گييانى
 ده گه ل حه ققى يه زدانيش ئه وهى عه قل ده يزانى
 رپه وانم له ههر لا، لاله زارى به هارانه
 له ههر لاگول و عه ترى فه رچ به خشى په خشانه
 به لام كاتى مافى خه لق و خاليق له ئه ستومه
 دلّم و ته نگ و تاريكه و له ژينم ده كه م، لؤمه

وَحَسْبُكَ حَظًّا أَنْ تُرَى غَيْرَ كَاذِبٍ

وَ قَوْلِكَ لَمْ أَعْلَمْ وَ ذَاكَ مِنَ الْجَهْدِ

بهسه مافی تو کاتې خهلق باش دهناسی تو

دهلین راست و بی کلویه وتارو بهیاتی تو

له کاتې که نازانم - دلېی عهینی زاننیه

بزانی - که نازانی - به زترقه وانینه

وَ مَنْ يَقْضِ حَقَّ الْجَارِ بَعْدَ ابْنِ عَمِّهِ

وَ ضَاحِحِهِ الْأَذْنَى عَلَى الْقَرْبِ وَالْبُعْدِ

که سی مافی خزمانی چ نیژیکه یا دوره

ده به خشی به دلپاکی هه چی رهوشه ن و سوره

دوایی هقی جیران و هاوسی نه فه وتاوه

به پیی بون و هیزی خوی به راتی هه موی داوه

يَعْمِشُ سَيِّدًا يَسْتَعْدِبُ النَّاسَ ذِكْرَهُ

وَ إِنَّ نَابَهُ حَقُّ اتَّوُّهُ عَلَى قَصْدِ

ئه وه خاوه نی به رزی ژبیان و پله و ریزه

له هر کومه ل و کورې ده بینی سه ره ک هیزه

ئه گهر مافی لایی خه لکه به عه قلی، به هیژیایی

به ماوه، وه ری ده گری به خوشی به وه ستایی

(ئاوات و ئارهزۆ)

يُرِيدُ الْمَرءُ أَنْ يُعْطَىٰ مَنَاهُ
وَ يَا بِي اللَّهِ إِلَّا مَا أَرَادَا

خهباتی زۆره آیسنان و ئههوینی
بگاته ئارهزۆ و ئاواتی ژینی

بهلام یهزدان ئههوی ناردی بهراتی
نیه زۆرکه می - هاتو، نههاتی

يَقُولُ الْمَرءُ فَايِدْتِي وَ مَالِي
وَ تَقْوَىٰ اللَّهِ أَفْضَلُ مَا اسْتَفَادَا

دهنالینی بهگور ئینسان بگاته ئارهزوی ژینی
دهلی خۆزگه ئی مینایه خهزینهی زپرو زیوینی

بهلام داخم لهپاستیدا نهزانه، شیت و دیوانه
لهگهنجی گهوههری باشتی قبولی ئهمری یهزدانه

(به رهه می سه فه ر)

تَقَرَّبَ عَنِ الْأَوْطَانِ فِي طَلَبِ الْعُلَى
وَ سَافِرٌ فَفِي الْأَسْفَارِ خَمْسُ فَوَائِدِ

سهری خۆت هه لگه ره و پراکه، وهتهن چۆلکه و مه که بیری
له سه ر پشتی زهوی هیواش، وه سوپۆی باش ئه گه ر ریژی

سه فەر پینج گه نجی تیدایه که هه ریه ک ماییه ی ژینه

که سیک باشیان وه ده ست بی نی مه قامی ژینی په ژینه

تَفَرُّجٌ هَمٌّ وَ اِكْتِسَابٌ مَعِيشَةٌ

وَ عِلْمٌ وَ اَدَابٌ وَ صُحْبَةٌ مُجَادِدٍ

یه که م سه یرو سه یاحه ت، دیتنی مه خلوقی یه زدانه

دوه م پیشه له پئی شه رع ی له بو پئی ژین و سامانه

سیه م زانین هه مو جوړه له هه ر شوین و ولانیکه

چهاره م باوو ده ستوری هه مو قه وم و نژادیکه

هه فال و دوستی پر عه هدن، که پینجه م به ره می ژینه

مه قام ناسی له دنیا یه چ بو دینه چ بو ژینه

(خوت ساز که بو په سلان)

يَا مَنْ يُطَانِقُ الدُّنْيَا لَا بَقَاءَ لَهَا

يُؤْمِسِي وَيُصْبِحُ فِي دُنْيَا سَفَارًا

ټه ری ټه ی ټه و که سه ی دنیا ت ده باوه ش گرتووه سه ریاک

له ټه و روژانه دا، ده تخاته ژر پئی خو ده بی هیلاک

ده گه ل تو چو ن ده بی عیشقی وه فاو عه ه دو دل داری

چ دنیا بو ره سول و ټه نبیا نه بووه، وه فاداری

که واته، خو ت وه کو رپواری دانئ جومله ی سالی

له ژیندا بیکه سیکي بی دیارو منزل و مالی

هَلَّا تَرَكَتَ لِذِي الدُّنْيَا مُعَانِقَةً
حَاتِي تُعَانِقُ فِي الْفِرْدَوْسِ أَبْكَارًا

که نه ٲبی عیشقی دنیاپی له نیو باوہش هہ لی دیری
هہ مو دنیاپرستانیش به چالی نه فی بسپی

له فیر دهوسی به رین و باغ و گول رازی ده که ی سه یران
ده گریه باوہشت حوری که له جووانی عه قل حیران
ٲه وهی جووانه له بهر چاوت هہ یه و ٲییدایه رازوه

ٲه وهی دل دهی هہ وی و نه فست، له بهر دهستی تو وه ستاوه

إِنْ كُنْتَ تَبْغِي جَنَّاتِ الْخُلْدِ تَسْكُنُهَا
فَتَبْغِي لَكَ أَنْ لَا تَأْمَنَ النَّارَ

ٲه گهر بو جهنت و خوشی ٲه وینداری بڑی دائیم
له نیو باغ و فسور و حورو غیلمانی بی قائیم
ده بی بیریش له دوزه خ که ی بله رزی قلب و ٲه ندامت
له ٲازارو عه زابی، گهر نییه لی ری زو ٲی کرامت

(ته قواو قه ناعهت)

أَمْ طَرِي لَوْ لَوْأَ جِبَالِ سَرَنْدِيهِ
بَ وَ فَيُضِي أَبَارَ تَكَرُّرَ تَبْرًا

سبارٲنه دو رلو لو، ٲه ٲو کیوی سه رندیی
هه چی گه نج و له نیو دایه، هہ لی ریژن به ته رٲیی

نیوېش ئه‌ی چاله‌کانی (ته‌کړوپړه) پړکه‌ن دهرونی خو
 له‌ئو زېرو جه‌واهیړانه، ئه‌پړاوه هه‌مویی کوکو
 ئه‌من مثقاله ره‌رړه‌کیش دل و چاوم نییه تیوه

چ بیقه درو چروکه لام، هه‌مویی هه‌ر پېشکیشی نیوه
 أَنَا إِنِّ عِشْتُ لَسْتُ أَعْدَمُ قُوْتًا
 وَ إِذَا مِتُّ لَسْتُ أَعْدَمُ قَبْرًا
 ئه‌گر ژیم و نه‌مردم قوتی میش هه‌ر ماوه نه‌پړاوه

چروک و چاو چنوکیش نیم، بژیوی من خوا داوه
 ئه‌گر مردم له‌ئو ئه‌رزه به‌رینه رونه ده‌منیژن

ئوه‌ی دژبی به‌من کوږی چروک و گیژ و به‌دویژن
 هِمَّتِي هِمَّةُ الْمُلُوكِ وَ نَفْسِي
 نَفْسٌ حُرٌّ تَرَى الْمُرَّةَ كُفْرًا
 به‌رزتر هیممه‌ت و بیرم، له‌بیرو قه‌سدی میرانه

سه‌رم ناکه‌م نه‌وی بوکه‌س ئه‌گر سه‌رداری ده‌ورانه
 له‌نیو لاشه‌م ده‌ژی نه‌فسی ته‌واو ئازادو بییاکه
 چروکی زیلله‌ت و په‌ستی له‌لای وی کوفری سه‌ریاکه

وَ إِذَا مَا قَنَعْتُ بِالقُوْتِ عَمْرِي
 فَلِمَاذَا أَرُوْرُ زَيْدًا وَ عَمْرًا
 به‌پیداوی خواوا پازیم ته‌واوی ماوه‌ی ژینم

په‌زای به‌زدانه ئاواتم ده‌گه‌ل پیزویه‌ری دینم

به کهس هیوام نییه دهرمان بکا زامی دل و گیانم
به هیوای، (عه مرو زه بدئی) بو به تال کهم دین و ئیمانم

(ژینی ته نیایی باشته له هه ئالی خهراپ)

إِذَا لَمْ أَجِدْ خِلاً تَقِيًّا فَوَحْدِي
الذُّوَا شَهِي مِنْ غَوِيٍّ أَعَاشِرُهُ

له کاتی گهر نه بی دۆستی ئه وین پاک و به ته قوا بی
به حهق یه زدان بناسیت و له بوغزو کینه شۆرا بی

له قهوم و هۆزی خو، و ئیل و ژیانم بی به ته نیای
به تام و خۆشته تاکو بریم لای دۆزمنی خۆوایی

وَ أَجْلِسْ وَ حُدِي لِلْعِبَادَةِ آمِنًا
أَقْرُّ لِعَيْنِي مِنْ جَلِيسِ أَحَاذِرُهُ

له گوشه و قوژبنی ته نیا که پیشهم دین و ته قوا بی
له ههر قینه و فهساد، دورو ته واو بی ههست ده عوا بی

له چاوم جوواتر و خۆشته له بو قهلب و له بو گیانم
له بونی من له نیو کۆرپی به دیتیان بگا زیانم

(به رزی ئینسان به زاتی خو به تی)

عَلَى ثِيَابٍ لَوْ تَبَاعُ جَمِيعُهَا
بِفَلْسٍ لَكَانَ الْفَلْسُ مِنْهُنَّ أَكْثَرُ

به فلسفې گهر لیباسی من هه راجیکه ی له ههر شوینې

وه ری بگری توجاری باش سه رنجیدا که چی دینې

گه لیک که متر له فلسفیکه له هه ردوکان بازارې

وه ری ناگری کرېکاری به خوړپایی له سه ر داری

وَ فِیْهِنَّ نَفْسٌ لَّوْ تُقَاسُ بِبَعْضِهَا

نَفْسُ الْوَرَى کانت أَجَلٌ وَ أَكْبَرُ

له نیو ټه و به رگه کوڼه مدا، ده ژی نه فسم به ټازادی

به رزتر پله یه شوینې پیروزه کارو ټه وړادی

به شینک نه فسم به رابه ر بې ده گه ل نه فسی هه مو گیانې

گه لیک بالآتره رېزی قه وتیر هیزه له ژبیانې

وَ مَا ضَرَّ نَضْلُ السَّیْفِ اخْلَاقَ عَمْدِهِ

إِذَا كَانَ غَضَبًا حَیْثُ وَجَّهَتْهُ فَرَى

نه عهیب و شوره یی دینې له بو شمشیری جه وه ردار

ټه گه ر کالانی زور شه ر بې قه یاریکا ده زوو بزمار

چ خوږی تیژو ده و امکاره به کوږی ټه ی دیوه چاوی

وه ههر دوژمن که وی لوی بو مه رگی هیچیدی ناوی

نَاةَ الْأَعْرَجِ وَ اسْتَغْلَى بِهِ الْخَطْرُ

فَقُلْ لَهُ خَيْرٌ مَّا اسْتَعْمَلْتَهُ الْحَدَرُ

که سینک توژنیک پله ی به رزی له خوږ بینی

به ره و ژور دی هه واو نه فسی به خوږ بینی

به لام بیهوشه نازانی لهزه لکاوایی خه تهر دایه
 ئه جهل دهوری سه ری داوه، وه کو توقی له ملدایه
 بلئی باشر له بوگیانت که خیری دین و دنیایه

بکه تۆبه و بترسه له وه ده مهی ئه مری به (مه ولایه)

أَحْسَنْتَ ظَنِّكَ بِالْآيَامِ إِذْ حَسِبْتَنِي
 وَلَمْ تَخَفْ سُوءَ مَا يَأْتِي بِهِ الْقَدَرُ

له هه ر کاتی زه مان دهوری به پیی ئاواته که ی تۆبه
 ده لپی دنیا گه لیک چاکه و به هه شته بی کول و کۆبه

له بیرت دا نییه داخوا به یانی چۆن ده بی، دهوری
 که سیلاوی به لا ده پرزی له نیو جهرگی ره شی ههوری

وَسَأَلَمْتُكَ اللَّيَالِي فَاعْتَرَزْتِ بِهَا
 وَعِنْدَ صَفْوِ اللَّيَالِي يَحْدِثُ الْكَدْرُ

له ئه و کاته ی زه مان ماوه ی پشو و ساغی له شی پیدایی
 له نیو که ولی تۆ جییی نابی نه فس هینده ی هه وای پیدای
 یه قین بزانه له ئه و کاته ی نیشانیدای ئه وینی خو

قه وی تر دوژمنی تۆبه و به تۆ ده نوینی قینی خو

(تکای لی بوردن)

أَقْبِلْ مَعَاذِيرَ مَنْ يَأْتِيكَ مُعْتَذِرًا
 إِنَّ بَرًّا عِنْدَكَ فِيمَا قَالَ أَوْ فَجْرًا

وهرى بگره دتکای لى بوردنى ئه وگيانه پيروزه

له بو به خشين په نا دىنى له بو تو ئه هلى هر هوزه

حه واله كهى به يه زدان ئه و تكايه راست ده كا يا خو

دروبه و بو ئه مينى زىنى خوږى داوښته سايهى تو

لَقَدْ أَطَاعَكَ مَنْ يُرْضِيكَ ظَاهِرَةً

وَقَدْ أَجَلَكَ مَنْ يَعْصِيكَ مُسْتَتِرًا

ئى ناعهى تو ده كا هر كه س كه رازيكا دهر ونى تو

به ديمه ن مل كه چى تو به و ده با هر كو ل و بارى تو

نه هينى گهر دزى تو به، نه تو ي به رزو به ريز كرى

له نيو قينى دزى تو دا ئه ويش ده مرى به نامه ردى

إِذَا مَا كُنْتَ ذَا فَضْلٍ وَ عِلْمٍ

بِمَا اخْتَلَفَ الْأَوَائِلُ وَالْآخِرُ

ئه گهر تو خواونهى عيلمى ته واوى

له نيو كو مه ل گه ليك به رزو به ناوى

له ئاده م تا كو ئيره، تا دو واى زين

هه موت كرده ده شان، كه يل و ته وزين

ده زانى ميلله تان چو ن هاتن و چون

به هويى چى ئه و گه لهى تو شى به لا بون

به پي زانينى خو ت هه نگا و هه ئينه

كه عيلمى بى عه مه ل گييان هه لئو وښه

(شیوهی پرسیار و وه لام)

فَنَّاظِرٌ مَّنْ تُنَّاظِرُ فِي سَكُونٍ
حَالِيماً لَا تُلِحُ وَلَا تُكَابِرُ

کەسی گەر هاته لات بو پشکینی
له چوونی ئەو ژبیانه و دوایی ژینی

له بووی شیکه به راستی پرسیار
به جوژی بوژی وه کوله بی، به کاری

گه لیک نهرم و هیواشبه بو وه لامی
هه واهه فست نه کاریشهی نه مامی

يُضِيدُكَ مَا اسْتِفَادَ بِأَمْتِنَانٍ
مِنَ النَّكْتِ اللَّطِيفَةِ وَالنَّوَادِرِ

به ئەو دهرسهی گه لیک ورده، وتاری، دل ده پشکوینی
که خرمانی له نیو کۆمه ل که م و کورته و که مه شوینی

ئه گەر فیرکهی ئەتۆ، کۆمه ل بهری بو تو به لیشاوه
به لام مینته نه خه یته سه ر، که سی پرسیار هیئاوه

نه زانی گەر چرای زانین و فیرونی له پیشدا نیی
وه کولاشه ی که سی مردو، ژبیانی لاوی بو دابینی

وَإِيَّاكَ أَلْبُوجَ وَمَنْ يُرَاكِي
بِأَنِّي قَدْ غَلَبْتُ وَمَنْ يُفَاخِرُ

ده خیلتم بترسه له وکسه ی زور وپژو به دخویه
 که دوزمانی و پریاکاره، چ بیژنژدان و ئابرویه
 له نیو کورئ نه زاناندا، ده کا باسی به پیزی خو
 که من سرکه وتم زوره، له هر شوینی گه لیبی، کو
 فَإِنَّ الشَّرْفِي جَنَابِ هَذَا
 يُمْنِيءِ بِالتَّقَاطِيعِ وَ التَّادَابِرِ
 چ دولای نه وکسه، بو ئاگری فیه جه حیمیکه
 له بو جهرگی گه ل و کومه ل وه کو شیر ی جه ریحیکه
 هه موی ژه هره و ته وکاری که ده ی به خشی به ده رمانی
 به ناکوکی و شهرو کوشتاری گه ل نه و گولده کا گیانی
 نه وینی ته فرقه جوودایی خه لقه ناکه س و پیسه
 به قیل و سیحرو جادویی ده لیبی شاگرد ئی بلیسه

(زهمان ده گورئ)

الذَّهْرُ يَوْمَانِ ذَا أَمْنٍ وَ ذَا خَطَرٍ
 وَ الْوَيْشُ عَيْشَانِ ذَا صَفْوٍ وَ ذَا كَرَرٍ
 یه قیتبئ زهمانه پیشه که ی هر سیحرو جادویه
 ده می دوستی نه ویندارو ده می کیشه ی روحی تویه
 ده می بو که و له باوه شدا، ته او ته سلیم و روخو شه
 ده می دینی هه ژاری و، ده با عقل و هه چی هوشه

أَمَا تَرَى الْبَحْرَ تَعْلَمُوا فَوْقَهُ جِيفٌ
وَ تَسْتَقِرُّ بِأَقْصَى قَاعِهِ الدَّرَرُ

ته ماشاکه له بو دهریا، سه ری لاک و گهل و گاشه
له لایلی کونه ئه رزبوو، له لایلی پیسترین لاشسه

له قولایی بنی دا، دورو گه وههر، زوره ئه رزاوه
گه لیک خه زنه ی له وی پیکری، گه لیکیش خوشی خنکاوه

وَ فِي السَّمَاءِ نُجُومٌ لَا عِدادَ لَهَا
وَلَيْسَ يُكْسَفُ إِلَّا الشَّمْسُ وَ الْقَمَرُ

سه رنجیده له ئاسمانی ئه وهنده زوره ئه ستیره
له هر پسپورو زانایی به دوره بیئه ئه ژمیره

که چی نابینی له وهه موه یه کی ون بیت و شاراوه
به لام گیرانی مانگ و رۆژ له دنیا زور بووه و باوه

بزانه هه رچی به رزه و قیমে تی زوره له ئه و ژینه
له بو ده سکه وتی پیویسته هه زاران زامی پرتینه

(پیرۆزی و به رزی بیده نگی)

وَجَدْتُ سَكُونِي مَتَجِرًا فَلَزِمْتُهُ
إِذَا لَمْ أَجِدْ رَبِّحًا فَلَسْتُ بِخَاسِرٍ

یه قینم وایه بیده نگی به رزتر گه نجی نیو ژینه
له بو سه یلی به لا دائیم به هیتر تر په رچ و په ر ژینه

ټه گهر به هره ی نه دابې زور، له هر کات و زه مانیدا

له بو ټه و زاته پیروزه ی ده به ستی دم له سالدیدا

نه شم دیوه له بیده نگی، بچو کتر زینی به ریښی

قبولم کرد به هاوژنیم هه تا مه رگم ده گا زیښی

وَمَا الصَّمْتُ إِلَّا فِي الرِّجَالِ مُتَاجِرٌ

و تاجرُهُ يَعْلُو عَلَيَّ كُلِّ تَاجِرٍ

چ بیده نگی مروف باشر تیجاره تخانه ی ژینه

له ټه و کسبه نییه باشر چ بو ژینه، چ بو دینه

هه تا، تاجر له نیویدا، بنه و باری پته وتر بی

له کوړی تاجران رونه به رزتر دئ به هیتر دئ

وَمَا كُنْتُ رَاضٍ مِنْ زَمَانِي بِمَا تَرَى

وَلَكِنِّي رَاضٍ بِمَا حَكَمَ الدَّهْرُ

ټه من گیانم له ټازاردا، که پیشه ی به دله بهر چاوه

له نیو سوړی زه مانه یدا، که پیم وایه گه لیک گلاوه

به لام رازیم به پروداوی، ټه گهر که می ټه گهر زور

چ بی ټه مری خواو نایه، ټه گهر شیرین ټه گهر شور

فَإِنْ كَانَتْ الْأَيَّامُ خَائِتَ عُهُودُنَا

فَإِنِّي بِهَا رَاضٍ وَلَكِنَّهَا قَهْرٌ

ټه گهر په یمانشکینی کرد، زه مان لیم هاته مه یدانئ

هه مو جوړ زامی تیکردم، به نیشی دا هه مو زامی

ئەمن رازیم و بیدەنگم، بەلام زولمیکە سەریاکی
چ من ئەرکی وه فاو عەهدم بە جیھینا بە دلپاکی

(سەزای هەلە تکایی لی بوردنە)

قَالَ لِي قَدْ أَسَىٰ عَلَيْكَ فَلَانَ
وَمُوقَامَ الْفَتَىٰ عَلَى الدُّلِّ عَارِ

بە منگوترا، یەکی بە دویشو بە دکاره
زیانی زوری بو تۆیه و دەلی هەرچیک پیت عاره
لەبو پیاوی کە زانایە و لەهەر لا خاوەنی پێزە

گەلیک عەبیە نەویکا سەر، لەبو پیاوی کە جیبی بنیرە
قُلْتُ قَدْ جَاءَنِي وَ أَحَدْتُ عُدْرًا

دیه الذنب عِنْدَنَا الْأَعْمَادُ
گوتم هاتۆتە لام ئەو پیاو وشی کرد لەبو منکار

تکایی لیبۆردنی کردو حەیاو شەرمی گەلیک بو بار
سەزای تاوان لەلای ئیمە تکای بەخشینی تاوانە

دەگەل بەلگە ی ژەوانی دل تکه ی ئەسیرینی چاوانە
لەلای ویش ئەودو بەلگانه گەلیک روناک و پڕهیزن

ئەوانە ی نابورن - ئیوا - لەغیرەت کورت کەم هیزن

(شه و قى سه فه رى ميسر) (مصر)

لَقَدْ أَصْحَتْ نَفْسِي تَبْتُوقِ إِلَى مِصْرٍ
وَمِمَّنْ دُونِهَا أَرْضُ الْمَهَامَةِ وَالْقَفْرِ

هه وايى سه يرو سه فای (میسر) م له نیو دلدايه ده مکیشی
له بو ئازارو ره نجی ریگه، وه ک دیوانه ده رویشی

له پاشان بچمه نیو ئه رزی، ته واوی گهرم و بی ئاوه
گه لیک پان و دریزو دور له سه وزی، چولگه خو ئقاوه

فَوَاللَّهِ لَأِدْرِي السُّقُوزَ وَاللَّفْنِي
أَسْأَقُ إِلَيْهَا أَمْ أَسْأَقُ إِلَى الْقَبْرِ

به وه للاهی که نازانم ئه من خو شبه خت و دلشادم
له پیوانی کهل و ده شتی سه فه ر، یا پیشه فه رهام

له بو سامان و پرزی ژبن ده چم بو خو بی وه ده ست بیتم
وه یا بو مردن و قه بره ده گهل به حرئ زه رو زینم

كُنْ سَائِرًا فِي الزَّمَانِ بِسَيْرِهِ
وَعَنِ الْوَرَى كُنْ زَاهِبًا فِي دَيْرِهِ

ئه تو دانیشه ویلکه ئه و زمانه بابه ئاواتی
بر پرزی هه رچی تییدایه چ ئازاری چ سه وقاتی

وه کو پراهیب برؤ ویلکه زه مان و خو په رستانی
له نیو ده یری بژی ته نیا ئه مین و دور له مه ستانی

وَ اغْسِلْ يَدَيْكَ مِنَ الزَّمَانِ وَ اَهْلِهِ
وَ اخْذْ مَوْدَّتَهُمْ تَنْلُ خَيْرَهُ

بشو دهستت له دنیاو نوکه رانی، تاکو ده توانی

هه مو زامت به ته قواو تاعه تی یه زدانکه ده رمانی

له عیشق و تیکه لی شان دور به تا باغت ته واو به ربی

له ده ورانی ژییانی تو هه موی هه ر خیر و بیشه ربی

انْنِي اَطْلَعْتُ فَلَمْ اَجِدْ ضاحِباً
اَضْحَبُهُ فِي الدَّهْرِ وَ لَا فِي غَيْرِهِ

چ زانیاریم هه موی وهرگرت له تافیکاری نیو ژینم

نه بو دوستی ټه وین پاکي ده واکا زامی پرینم

له دنیا دلگوشا بیته و هه قالی ماوهی ژینم

له په سلانیش تکا کاربی، که بیته په رچ و په ژینم

فَاتْرَكْتُ اَسْفَلَهُمْ لِكثْرَةِ شَرِّهِ
وَ تَرَكْتُ اَعْلَاهُمْ لِثِقَلَةِ خَيْرِهِ

له بویه و بل و ئاواره م، له نیو کوری هه ژارانی

هه تا دور بم له زوری شه ربه هوی پیوستی یاران

وه کو دورم له مالدارو ټه میرو کوری پسپوری

که خیر ټکم نه دی لیان، له وان پییم گه یوه ناسوری

(تبعیتما د به نه فس)

إِذَا الْمُشْكِلَاتُ تَصَدَّيْنِ لِي
كَشَفْتُ حَقًّا بِقَهَائِلِنَاظِرِ

لههر کاتې گومان و دودلې زور که و ته نیو کارم

نه بو زانا و پسرپورې له خوږم با شتر به او کارم

به بیرې وردی خوږم باشم ده شانه کردو هه لکوژي

هه تا گه یمه جیگای بونی له ثانییه و ساعت و روژي

لِسَانٌ كَشَفَتْهُ الْأَرْحَابُ

بِي أَوْكَالِ الْحِسَامِ الْيَمَانِي الذُّكْرِ

زوبانیکم هه یه وه ک شق شقه ی و شتری په حیینه

ده گه ل هه رکه س به رابه ر ب م ده گه ل ماتی له گریانه

وه کو شیري یه مانی تازه مشتو مال و زاخواه

لههر شوینې هه لی کیشم دلې دوژمن په په کراوه

وَلَسْتُ بِأَمَّعَةٍ فِي الرَّجَا

لِ أَسْأَلُ هَذَا وَ ذَا مُلْخَبِرُ

ته من نیم خو لې نیو کو مه ل نه بی هیچ عه قل و زانیم

بروږم له شوینې هه رگیانې له بو ته لقیني زانیم

وه کو توتی ته وه ی ده یلین ته میس بیلیم و نه ی زانم

هه و آل پرسم له بیگانه، له گشتی کوړی خزمانم

وَلَكِنِّي مُدْرَهُ الْأَضْعَرِيَّةِ
 مِنْ جَلَابِ خَيْرٍ وَقَرَّاجٍ شَرِّ
 به لام بو من هه یه (بستو) که آشی عقل و زانینم
 له سه روی دائیمه کاره ده به خشی پیم تووانینک
 یه کی دینی له بو من خیر له هر مه یدان و درزیک
 یه کی په رچی شه ره بو من ده گهل سه وقات و پزیک
 زویان و قلبی من وه ک عقل و زانینم ته و او پاکه
 له بو بارانی چاکه و په رچی ناپاکی له ژین تاکه

(دوست له کاتی تیماویدا که مه)

صَدِيقٌ لَيْسَ يَنْفَعُ يَوْمَ بَأْسٍ
 قَرِيبٌ مِنْ عَدُوٍّ فِي الْقِيَّاسِ
 هه قال زورن به دیمه ن راست و پاکن
 که بیته فعن، وه کو پوش و خه شاکن
 له تیماوی نه بونه پش تیوانم
 وه کو دژمن ده چن کوری دیوانم
 وَمَا يَبْقَى الصَّدِيقُ بِكُلِّ عَصْرِ
 وَلَا الْأَخِيَّانُ إِلَّا لِلتَّاسِي
 نه وینداری به پاکه ماوهی ژین
 له کاتی تیمه دا زور که م ده بن شین

که تیی خزم و بیگانه و هه ٲالم
 نه تو خوشی ده لئین، کاتی بی ٲالم
 عَبْرَتْ الدَّهْرَ مُلْتَمِسًا بِجَهْدِي
 أَخَافِقَةً فَأَلْهَانِي إِلْتِمَاسِي
 گه لئک ئازارو ره نجمدا له نیو دنیا به خوراپی

هه موی دوعا و تکای منبو، له بو دوستیکی مه ولایی
 به لام تیری دو عام، نه یگرت نه گه یمه ها وه لی دلپاک
 له جیی وهرگرتنی دوعا، گه په و گالته م خرایه، چاک
 تَنَكَّرْتُ الْبِلَادُ وَ مَنْ عَلَيْهَا
 كَأَنَّ أُنْسَهَا لَيْسُو بِنَاسِي

دییارو مه نئیقه گشتی له من توراوو ره نجاوه
 هه مو ئه هلی زل و چوکی منی پیچوک و بیناوه
 سه رنجمدا ته واوی گه ل چ به دخویه و چ پیرۆزه
 وه کۆ نه ی بیستی بونم له نیو ئه و خاک ئه و هۆزه

(نزا بولایی خووا)

قَلْبِي بِرَحْمَتِكَ اللَّهُمَّ ذُو أَنْسٍ
 فِي السَّرِّ وَالْجَهْرِ وَالْأَصْبَاحِ وَاللَّيْلِ
 ئیلاهی یادی تو بوته هه ٲالی نیو دل و گیانم
 که خالییم له ذیکری تو، یه قین تاریکده بی ژیانم

نه هینئی و ئاشکارو ئاخیری شهو، رۆژ به تیکراییی

سکالام دیتته قاپیتۆ به (یاسین) مه مکه خۆراییی

وَ مَا تَقَلَّبْتُ مِنْ نَوْمِي وَ فِي سِنِّي

إِلَّا وَ ذِكْرُكَ بَيْنَ النَّفْسِ وَ النَّفْسِ

له ههر جولان و سورانم، له وئێژینگ و له خه و دا بم

له پیشه و کاری رۆژانهش له ههر شوئیی که تئیدابم

به نوری پاکی یادی تۆ دلم پر نورو ره وشه نبی

ده گهل خوین و ره گ و ئیسک و هه ناسم پاکی تیکه لبی

لَقَدْ مَنَّتَ عَلَيَّ قَلْبِي بِمَعْرِفَةٍ

بِأَنَّكَ اللَّهُ ذُو الْأَلَاءِ وَ الْقُدْسِ

خه زینه ی پاکی تۆ ناسیت به من به خشی به پوناکی

وه دیهینا هه چی بونه و ئه تۆیه زدانی سه رپاکی

بژیبوی گشت گییاندارئ ده بارئیی له خه زنه ی خۆ

ده گهل به رزونه وی پایه بۆ ههر گییانئ به سه همی خۆ

له سه ر لوتکه ی خه زینه ی پاک و خاونه هه مو کارت

له ههر چلک و کرپ و دوره، ته واوی ئه مرو فه رمانت

وَ قَدْ أَتَيْتُ ذَنْبًا أَنْتَ تَعْلَمُهَا

وَ لَمْ تَكُنْ فَاضِحِي فِيهَا بِفَعْلٍ مَسِي

سیلاوی جورم و تاوانم به سه ر داها ت و، وه ستاوه

ده زانی کرده وه ی ژینم چ پوناکه چ شاراوه

مه پړژه ئا بروم پړژئی که سهر داری ره سولانت

تکای به خشینی ئوممه تیه له سهر حساب و میزانت

فَأَمَّنْ عَلَيَّ بِذِكْرِ الصَّالِحِينَ وَلَا
تَجْعَلْ عَلَيَّ إِذَا فِي الدِّينِ مِنْ لَبْسٍ

به سهر مندا بر پړژه ره حمه تت، با یاری پاکان بم

هه مو بیرو خه یال و کارو پیشه م شیوه چاکان بم

له بهر نامه ی ته و اوای دین مه شیوینه دل و بیرم

شه پرو و خیرم نه بی تیکه ل، له جیی ئه م ئه و نه کا ژیرم

وَ كُنْ مَعِي طَوَّلَ دُونِيَايِي وَأَخِيرَتِي
وَ يَوْمَ حَشْرِي بِمَا أَنْزَلْتَ فِي عَبَسِ

ئیلاهی پشتیوانم به له هر کارئ به ماوه ی ژین

له هر چلک و ته می تاوان دل و گیانم بکه په رژین

له په سلانیش به پړوحمی خوت بیه خشه جورم و تاوانم

به فیزی ئایه تی قورئان له حه شریش مه یده خوسرانم

(ئاموژگاری واعیز)

يَا وَاِعِظْهُ النَّاسِ عَمَّا أَنْتَ فَاعِلُهُ

يَا مَنْ يَمُدُّ عَلَيْهِ أَلْعُمُرُ يَا لِنَفْسِ

ئهرئ ئه ی واعیزی کومهل که تو خاوه ن پله و پړزی

ده لئی مه یکه ن، ئه وه ی ده یکه ی، به قین نابی به رو پړزی

پشوو له حزه، ژييانى تو ده گيرن، خاکبه سهر تاکه‌ى

له بيري مهرگى خوټ دانى خه زينه يس ژينى خوت پاكه‌ى

إِخْفَظْهُ لِشَيْبِكَ مِنْ عَيْبٍ يُدَنَّسُهُ

إِنَّ الْبَيَاضَ قَلِيلُ الْحَمَلِ لِلدَّنَسِ

بپاريزه له ههر چلگى ميوانى پاكى پيري خوټ

له ههر تاوان و جورميگى، وه شو خاوين ژييانى خوټ

كه تانى پاكى پيري چوكترين چلگى له رو، دياره

هه له له و كاته پيروزه به رزتر نگبهت و عاره

كَحَامِلٍ لِثِيَابِ النَّاسِ يَنْغَسِلُهَا

وَتَوْبُهُ غَارِقٌ فِي الرَّحْبِيسِ وَالنَّجَسِ

وه كو شه خسى كه بو پيوستى ژينى خوځى ليباس شوپه

هه چى ده‌ى شووا، ته واو پاكه و گه ليك جووان ته ميزى بوپه

به لام خووى و ليباسى غه رقى چلكاوه گه ليك پيسه

چرايه خوځى ده سوتيت پوناكى كزو مه جليسه

تَبْنِي النَّجَاةَ وَلَمْ تَسْلُكْ طَرِيقَتَهَا

إِنَّ السَّفِينَةَ لَا تَجْرِي عَلَى الْبَيْسِ

تكاي ئازادو ره زگارى ده كه‌ى بو روژى په سلانت

به لام پينگات برز كردوه و نيبه هيچ بيري به تلانت

له نيو كه شتى سه فهداى و بى ئاوو دور له ده ريباه

گه پرانى كه شتى بيده ربا خيلافى عه قلى زانايه

رُكُوبَكَ النَّعْشَ يُنْسِيكَ الرُّكُوبَ عَلَى
 مَا كُنْتَ تَرْكُبُ مِنْ بَعْلِ وَمِنْ فَرَسٍ
 له کاتی سواره تهرمی تو، له تابوت مات و بیهوشه
 به ئازارو عهزابی کرده وهت شیواو پرچوشه
 له بیرت ده چته وه، سوواری، حه دود وایسترو کورسی
 ده گهل عیشتت به سامان و خه زینه و مه رتبه ی شه خسی
 يَوْمَ الْقِيَامَةِ لِمَالٍ وَلَا وَلَدٍ
 وَ ضَمَّةُ الْقَبْرِ يُنْسِي لَيْلَةَ الْمَرَسِ
 له په سلان نیته سامان و کورو کچ خزم و بیگانه
 خه زینه و ملک و سامانی یه قین ته قوای یه زدانه
 که چویه باوه شی قه برو، هه لیگوشی به هیزی خو
 وه بیرت نایه، نه و کاته ی که زاو ابوی له بوکی خو

(به رزی نه فس)

لَقَلْبُ ضِرْسٍ وَ ضَرْبُ حَبْسٍ
 وَ نَزْعُ نَفْسٍ وَ رَدُّ أَمْسٍ

ده دانم هه لقه نی دوژمن به قینی
 شه کنجه مکه ن له به ندو ژیر زه مینی
 په وانم هه لیکیشن زور به ئازار
 وه گپرن ژینی من بو پارو پیرار

وَ قَرُرْبُرْدٍ وَ قَوُودُ فَارْدٍ

وَ دَبْعُ جَالِدٍ بِغَيْرِ شَمْسٍ

جیگام دانین له نیو به فرو سه هوئی

له بو توله سه رم بپر له موئی

که ولکه ن لاشه م و زیندو وه مینم

ده باغی که ن شه وی پیستم له زینم

وَ أَكَلُ ضَبِّ وَ صَيْدُ دُبِّ

وَ صَرْفُ حَبِّ بِأَرْضِ خَرْسٍ

بژیوی من بدن سوسمارو قرژال

بکوژم ورچی پیرو لاو، و مندال

بچینم (توو) له ئه رزی خیزه لانی

نه بی شین و نه بی هیچ کاوودانی

وَ نَفْحُ نَارٍ وَ حَمْلُ عَارٍ

وَ بَيْعُ دَارٍ بِرُبْعِ فُلْسٍ

بلیسه ی ئاگرم به رده ن له لاشه

بو عار لیم دن گه لیک که وش و که لاشه

هه راجیکه م له قین خانوی زیانم

به چاره گ فلسی بو ده فعی زیانم

وَ بَيْعُ خُفٍّ وَ عَدْمُ الْفِ

وَ ضَرْبُ الْفِ بِحَبْلِ قَلْسٍ

که وش بفروشم و پيڅواس وه سورېم

گه لې دۆستان هه مورقيان هه بي ليم

وه بهستن ياری من به گوريسی ته ستور

هه مور زانين و عه قلم ليبي مې ستور

أَهْوُونَ مِنْ وَقْفَةِ الْحُرِّ

يَرْجُو نَوَالًا بِبَابِ نَحْسٍ

له لای من باشترو بهرزو به ریزه

له وهی ئینسانې گهر خاوين په ریزه

که پراوه ستی له دهرگای چاو چنوکي

له وی داوا بکایه کده نکه نوکي

(به رزی ئینسان به زانینه)

أَلْسِمْ مُمْرَسٌ كُلُّ فَخْرٍ فَافْتَحِرْ

وَ أَحْذَرْ بِفَوْتِكَ فَخْرُ ذَاكَ الْمُمْرَسِ

یه قینه شوینی شانازی له نیو ژین عه قل و زانینه

بکه شانازی به وپایه که مه غرت گه نجی زانینه

عيلم نه رزیکه، تووی فخر و شانازی له نیو دایه

که سی چاکي بکا خزمهت، بهرو بوی، گه نجی دنیا په

گه لیک وریا، به پاریزه خه زینه ی به رزی فخری خو

به په نجی زور وه دهست هاتو، نه د ژپنی له ژپنی خو

وَ اعْلَمَ بِانَّ الْعِلْمَ لَيْسَ يَنْالُهُ
مَنْ هَمُّهُ فِي مِطْمَمٍ وَ مَلْبَسِ

بزانه سہروہ تی زانین لہ تاوان و خہ تا دورہ
ئہ وینداری زگ و جلک و خہ زینہ و قہ سرو مافورہ
لہ زانینی حہ قیقہ ت بیہ شن چون نوری یہ زدانہ

خہ زینہ ی رہ حمہ تی حہ ق پیچہ وانہ ی جورم و تاوانہ
إِلَّا أَخُو الْعِلْمِ الَّذِي يُعْنَى بِهِ
فِي حَالَيْتِهِ غَارِيًّا أَوْ مَكْتَسِي

بزانه خہ زنہ ی زانین کہ سیکہ بوئی ئہ ویندارہ
لہ ریگای زوری خرمانی ہہ مو کاتی لہ سہر کارہ
ہہ زاری و زوری سامانی لہ ریسی فی ربونی زانینی

بہ یہ کچاوی تہ ماشا کا، نہ بی ماندو لہ تہ دوینی
فَأَجْعَلْ لِنَفْسِكَ مِنْهُ حَظًّا وَافِرًا
وَ أَهْجُرْ لَهُ طَيْبُ الرَّقَادِ وَ عَبَسِ

ہہ ولدہ رپژو شہو، زور کہ، بہ شی خوت خہ زنہ ی نورہ
کہ سی خاوان بہ شی زورہ لہ ہہر کورت و کہ می دورہ
وہ لانی گہ و ہہری، کوپان، و عیشقی سہروہ تی ژینت

دہ گہل خو شی خہو، و مہستی، خہ زینہ ی دوژمنی دینت
فَلَعَلَّ يَوْمًا إِنْ حَضَرَتْ بِمَجْلِسِ
كُنْتُ الرَّئِيسِ وَ فَخَرَ ذَاكَ الْمَجْلِسِ

نیزیکہ رُوژئی تُو بگری له کُوړی عالیتر شوینی
 به شیوہی شیرین و خوُشی هه مو ئه و کُوړه بدوینی
 به تُو به خشن سه ورؤکی کُوړو شانازی وه دهست بیئی
 به هُوئی زانین و عه قلی زور دلی هیچ کهس نه پره نجینی

(بیرو باوهر)

شَهِدْتُ بِأَنَّ اللَّهَ لَا رَبَّ غَيْرُهُ
 وَأَشْهَدُ أَنَّ الْبَعْثَ حَقٌّ وَأَخْلَصُ

زویان و دلم ده یلین و شاهیدی زور پاکن
 که مه عبودی حهق، الله، یه، خالیقی سه رپاکن

جودا لهو، به تاله هه رچی مه عبود و ئه دیانه
 و هه روا ده لین به عسه ت حهقه و ئه مری یه زدانه

وَ أَنْ عُمْرِي الْأَيْمَانِ قَوْلٌ مُبِينٌ
 وَفِعْلٌ زَكِيٌّ قَدْ يَزِيدُ وَيَقْصُصُ

ایمانیش به یانی پاک و پوناک و خاوینه
 له سه ر چا و گه یی قه لبه و زویانیشی ئاوینه

ده گه ل کرده وهی پاکه و که مو زوری تیدایه
 هه تا چاکه زوره، زور تره، و که م، که می لایه

وَ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ خَلِيفَةُ رَبِّي
 وَ كَانَ أَبُو حَفْصٍ عَلِيَّ الْخَيْرِ يَسْمُرُنِي

ديسان شاهيدم يارى (محمد ص) ئه بويه كره

خليفه ي حه قى، ئه للايه، خاوه ن پله و قه دره

خه ليفه ي دوهم، فاروق، به حه ق رۆزى دىنى بو

په ره و به رزى ئيسلامى، هه مو قه س دو بىرى بو

وَ أَشْهَدُ رَبِّيَ أَنَّ عَثْمَانَ فَاضِلٌ

وَ أَنَّ عَلِيًّا فَاضِلًا مُتَخَصِّصٌ

ديسان شاهيدم (ياره ب) كه (عوسمان) پله ي سييه

خه ليفه ي حه قى تو يه و، گه ليك خاوه نى جييه

به دل شاهيدى حه ققم (عه لى) شىرى ئه للايه

پله ي چواره مى گرت و به لام رىزى بالايه

أَيُّمَّةٌ قَوْمٌ يُتَهَدَى بِهَدَاهِمُ

لَحَى اللهُ مَنْ إِيَّاهُمْ يَتَنَقَّصُ

هه مو شه و چراى دىن بون چ كو مه ل له پىزى وان

به پىرۆزى دىن گه ين و، هه مو خاوه نى ايمان

ده با له عه ته تى يه زدان ببارتته سه ر گىيانى

بو هه ريه ك له وانه جو ين ده ني رت بو هتائى

(زانبارى راسته قينه ي دىنى)

شَكْوَتْ إِلَى وَكَيْعِ سُوءِ حِفْظِي

فَأَرْشَدَنِي إِلَى تَرْكِ الْمَعَاصِي

سکالام برده لای شیخم که خانوی حافیزه م چۆله
 هه چی ره نجی ده کیشم هه ره زانین زیهنه که م کۆله
 نیشانیدام ته ریقی ته رکی تاوان و دل ئازاری
 به پارێزم دل و گیانم له هه ره جورم و چه په لکاری
 وَأَخْبَرَنِي بِأَنَّ أَلْعِلْمَ نُورٌ
 وَ نُورُ اللَّهِ لَا يَهْدِي لِمَغْصَبِي
 گوتی زانین له نوری حه ق ده بارپته دلی هه ره که س
 ئه ویش سه همه له بو گیانی، نه نای یه زدان ده کات و به س
 له بو گیانی که تهوقی جورم و تاوانی له ملدایه
 نییه سه همی له عیلمی دین، که بی، ژاری له دلدایه

(ئیهو چۆن ده گه ل کۆمه ل، کۆمه لیش ئاوا ده بی)

إِذَا لَمْ تَجُودُوا وَالْأُمُورُ بِكُمْ تَمْضِي
 وَقَدْ مَلَكَتْ أَيْدِيكُمْ الْبَسْطَ وَالْقَبْضَا
 ئه گه ره به خشش و چاکه ت نه بی بو گه ل و کۆرپ
 که دنیا ده چی ده وری له هه ره کات و ده یگۆرپ
 له ژیر دهستی تو دایه وه لاتیک و مهردانی
 له کاتی، که خاوه ن هیزی بو، به ندو بهردانی
 فَمَاذَا يُرْجَى مِنْكُمْ إِنْ عَزَلْتُمْ
 وَعَضَّتْكُمْ الدُّنْيَا بِأَيْبَابِهَا، عَضًّا

لہبؤ تئوچ چا و ہروانی دہ کری، کہ لیکہ وتی
 بہ بی مال و سامانی، نہ خوش و لہ پیکہ وتی
 قہ پی کردہ نیو جہرگت زہ مانہ بہ پرقینی
 دہ دانی لہ تو چہ سپاند، بہ ہرچی ہہ بو تینی
 وَ تَسْتَرْجِعُ الْأَيَّامُ مَا وَهَبْتُمْ
 وَمِنْ عَادَةِ الْأَيَّامِ تَسْتَرْجِعُ الْقَرْضَا
 یہ کیکہ لہ پیشہی دائیمی، دہوری دنیاہ
 کہ دہ ستینی قہ رزی خو، لہ ہرکہ س کہ پی دایہ
 ہہ چی دوینی بہ خشویہ، بہ یانی دہ واکارہ
 ہہ موشی دہ وی حہ تمی لہ ہرچی قہ رزدارہ
 لہبؤ دانہ وہی قہ رزی چ سامانی لای توبہ
 بہ چی خو دہ پاریزی لہ ہرچی کرل و کڑہ

(خوشہ ویستی آلی رہ سول ص)

يَا زَاكِبًا قَفَّ بِالْمَحْصَبِ مِنْ مَنِ
 وَ أَهْتَفَتْ بِقَاعِدِ خَيْفِهَا وَ النَّاهِضِ
 ئہری ئہی سوواری شاخو بہردی مینای بہرزو پیروزی
 بہ خاوینی دل و گیانت، ہیوامہ پاکترین ہوزی
 بہدہنگی بہرز ہاوار کہ، لہبؤ بیال و بالداری
 کہ دانیشتون لہ خیفادا، وہ یا دائیم دہ کہن غاری

سَحْرًا إِذَا فَاضَ الْحَجِيجُ إِلَى مِني
فَإيضاً كَمُلْتِمْ الْفُرَاتِ الْفَائِضِ

له کاتې ږوژ په ږي، زېږي ده خاته پومه تی خاکي
هه مو حاجي به ره و، مینا، ده که ونه ږيگه سهر پاکی

وه کو مه وچ و شه پولي به رزي، فور اتن، که هه لده ستي
له بارانه ی پير وزي په حمه تی (مه ولا) ده که ن هه ستي

إِنْ كَانَ رَفُضاً حُبَّ آلِ مُحَمَّدٍ
فَلْيَشْهَدْ الثَّقَلَيْنِ أَنِّي رَافِضِي

ئه گهر عيشقی و ئه ويني (ټالی ياسين) ږافزي بي
له لای هيندي نه زان و بي فکر، کورت و که ميبی

به شاهیدی ئه جينه و چوار نژاده ی نه وعی ئينسان
ده نيمه سهر دو چاوم (ږافزي) وه ک دين و ئيمان

(ئه وين بو خو واپه رستان)

أَجِبُ الصَّالِحِينَ وَلَسْتُ مِنْهُمْ
لَعَلِّي أَنْ أُنَالَ بِهِمْ شَفَاعَةً

ئه وينداری ئه وانم گهر به پراستی دوستی يه زدانن
ئه گهر چی خوم له وان دورم، دل و گييانم له لای وانن

به هيوام ږوژي ياد مکه ن به داوای عه فوی تاوانم
که کاتي حه شرو حيسابم له خزمهت باری يه زدانم

وَ أَكْرَهُ مَنْ تَجَارَتُهُ الْمَعَاصِي
وَلَوْ كُنَّا سَوْأَ فِي الْبِضَاعِ

گه لیک قینم له وانه ی پیشه یان ئازارو تاوانه
له شوینی ئاره زوئی نه فسن چ میره یاخو گاوانه
ئه گهر چی میش وه کو، وان باری تاوانم گه لیک قورسه
حیسابی رۆژی په سلانم به زۆری جیگه ی ترسه

(رهوشی ئامۆژگاری)

تَعَمَّدَنِي بِنَضْحِكَ فِي انْفِرَادِي
وَجَنَّبَنِي النَّصِيحَةَ فِي الْجَمَاعَةِ

ده ئیم ئوستادی زانای خاوه نی پیز
له ئامۆژگاری، گهر ته نیام - بده پیز
له نیو کۆمه ل، سه رم مه کوته زیبانه

چ بو دۆست شین و، بو دوژمن دیلانه
فَإِنَّ النَّصِيحَ بَيْنَ النَّاسِ نَوْعٌ

مِنَ التَّوْبِيخِ لَا أَرْضِي إِسْتِمَاعَهُ
چ ئامۆژگاری نیو کۆمه ل دزبوه

چروکی و بی حه یایی گسیانی پینوه
وه کو تۆله ی سه زا ده نوینی (خاله)

ئه من گوئی ناده می، مه یکه به گاله

وَإِنْ خَالَفْتَنِي وَعَصَيْتَ قَوْلِي

فَلَا تَجْزِعْ إِذَا لَمْ تُعْطَهُ طَاعَةً

ئەگەر گویم نادەیهیی بۆ ئەو بەیانە

گەلێک ناخۆشە لات و پیت گرانە

لەمیش عاجز مەبە، وەرناگرم لیت

لە ئامۆژگاری وا بپروام نییە پیت

(عیلمی نافع)

حَسْبِي بِعِلْمِي إِنْ نَفَع

مَا الدُّلُّ إِلَّا فِي الطَّمَعِ

کە خاوەن عەقل و زانینم لەژینم

دەگەڵ بەهرەیی، بەسە بۆ دین و ژینم

زەلیلی بۆ تەماعکاری شییاوە

دزیوی نیوگەل و ئابزو پرژاوە

مَنْ زَاقَبَ اللَّهَ رَجَع

مَا طَارَ طَيْرًا وَ أَرْتَفَع

کەسێ بپروای بە یەزدانی تەواوە

بەشیوانە، لەهەر جورمێ کراوە

وەکو تەیری کە هەڵدەستی لە شوینی

بەرەو بەرزێ دەچی تا مەیلی بیینی

بہ لام ناچار دووایی دیتہ خواری

بہرہ و لائہی دہ کا باش نہرمہ غاری

(دیوانہ تی پاک عہ یب پو شہ)

الْمَرْءُ إِنْ كَانَ عَاقِلًا وَرِعًا

أَشْغَلَهُ عَنْ عِيَابِ غَيْرِهِ وَرَعَهُ

کہ ٹینسان دین و تہ قوایی بی لہ زینی

بہ پایہ و کردہ وہ بی خوی بی یہ قینی

دیوانہ ت عہ یی خہ لکی لی دہ پو شہ

بہ گیان و پیشہ ی کہ س نابی ہوشی

كَمَا الْعَلِيلُ السَّقِيمُ أَشْغَلَهُ

عَنْ وَجَعِ النَّاسِ كُلُّهُمْ وَجَعَهُ

وہ کو ٹینسان نہ خوشہ و زورہ ژانی

بہ ئازاری لہ شی پوژو شہ وانی

لہ زام و ژانی خہ لکی بی ہہ والہ

وہ کو بیہوش، لہ ہات و چونی سالہ

(بترسه له دو عاي مه زلومي)

وَرُبُّ ظَلْمٍ قَدْ كُفَيْتَ بِحَرْبِهِ
فَأَوْقَصَهُ الْمَقْدُورُ أَيَّ وَقْعٍ

گهلى مه زلوم، بهسه بو بهرگري خويى
نزايسى هه لقولاوى نيو دلي خويى
به ره و زاللم ده چي شيوه ي برسكه ي

دلي ده برپي و ده كيشي گييان پيسكه ي
فَمَا كَانَ لِي الْأَسْلَامُ إِلَّا تَعْبُدًا
وَأَدْعِيَةً لَا تُتَّقِي بِدْرُوعٍ

يهقين اسلامى من شوين كه وتنى ده ستورى به زدانه
به ئه مري پيشه مه و، نه هي، ده كه م دورى كه تاوانه
له قولايى دللم تيري نزام ده روا به ره و دوژمن

له بو په رچ و نه پيگاني، زري هه رگيز نيه زامن
وَحَسْبُكَ أَنْ يَنْجُو الظَّالِمَ وَخَلْفَهُ
سِيَاهَمُ دُعَاءٍ مِنْ قِسِيٍّ رَكُوعٍ

بهسه بو تو، دلا مه له هم، له بو ته سكيى نازارى
كه له تله تكا دلي دوژمن ده گه ل ياراني هاوكارى
سه رى تيري نزاى پاك ت يه قينه بو تو په يكاني

له دولايى نويز ده رچو، به ئه مري پاكي به زداني

مُرَيْشَةً بِالْهَدْبِ مِنْ كُلِّ سَاهِرٍ
مَنْهَلَةً أَطْرَافُهَا بِدُمُوعِ

کہلیبی چہسپن پہری برژہنگی ٹہو کۆرہی لہشہ و بیخہ و
ہہ تا کاتی بہیانی وہل و ہلہی عیشقن لہسہر جی خہ و

کہ تیزٹاؤن ہہ مو دەوری پہری باشہ ونمی ٹہ سرین
دہبارینی دوچاوی عاشقی ناکامی دەوری ژین

(ناسو پاسی)

تَعْصِي الْأَلَهَ وَ أَنْتَ تُظَهِّرُ حُوبَهُ
هَذَا مَحَالٌ فِي الْقِيَاسِ بِدِيَعِ

دہ کہی بی ٹہ مری یہ زدانت کہ داواتہ، ٹہ وینداری
دہ لیبی عیشقم گہ لیک پاکہ و دزیو لام رپیاکاری
بہ یاتی تو دہ گہل پیشہت، بہ وینہی تاریک و تاوہ

کہ بونی ہہ ردو، یہ ک مہ جود، لہ دنیا ہہر نہ خو لقاوہ
وَلَوْ كَانَ حُبُّكَ ضَادِقًا لَأَطَعْتَهُ
إِنَّ الْأَمَحِبَّ لِمَنْ يُحِبُّ مُطِيعٌ

بہ شیوہی راستہ قینہ گہر ٹہ وینداریکی یہ زدانی
بہ ٹہرکی خوٹ دە زانی، پیکھینانی گشی فہرمانی
چ ہہر عاشق ٹہ گہر عیشقی حہ قیقی وا لہ دلدایہ
لہ بو فہرمانی مہ عشوقی، بہ گییان و مالی فی دایہ

فِي كُلِّ يَوْمٍ يَبْتَدِئُكَ بِنِعْمَةٍ
مِنْهُ وَ أَنْتَ لِشُكْرِ ذَاكَ مُضِيعٌ

وهبیرتبی لههر پرۆژی خه لاتی تازه دی بو تو
له خه زنه ی ره حمه تی حق دی، ئه وه ی کو کۆبی ده که ی بو خو
به لام زور ناسو پاسی تو، به رابه ر ئه وه مو چاکه
سه رت ناکه ی نه وی سادق له بو ئه وه خالیقه تاکه

(ئه وین)

سَلِ الْمُنْتَهَى الْمَكِّيَّ مِنْ آلِ هَاشِمٍ
إِذَا اشْتَدَّ وَجَدُ بِأَمْرِي مَاذَا يَصْنَعُ

بپرسه له وه به رپزه ی، پا کزاده
که مفتی مه ککه یه وه هاشم نژاده
که نه فس و ئاره زو هات کردی سیلاو

چیه په رچی نه بی ئینسانێ به دناو
يُداوي هَوَاهُ ثُمَّ يَكْتُمُ وَجَدَهُ
يَصْبِرُ فِي كُلِّ الْأُمُورِ وَيَخْضَعُ

ده بی نه فس وهوایی خو بی تیکشکینی
کزیکاوا، له وی هه یزی نه مینی
لههر ئازارو زین، خاوین بکا خو
نه ویکا مل، له بو باری کول کو

فَكَيفَ يُدَاوِي وَ الْهَوَى قَاتِلُ الْفَتَى
وَفِي كُلِّ يَوْمٍ غُصَّةٌ يَتَجَرَّعُ

چلون هیزی ههوا دهشکی له مهیدان

ههزاران لاوی کرد بی قه درو بی جان

دهمی شیریه هه میسه مشتوماله

شه پابی غهم ده کاته ههر پییاله

فَإِنْ هُوَ لَمْ يَضِرْ عَلَى مَا أَصَابَهُ

فَلَيْسَ لَهُ شَيْءٌ سِوَى الْمَوْتِ أَنْفَعُ

که بی هیزی له مهیدانی هه وادا

هه لیش ناگری ئه وهی بو تو ی حه وادا

یه قینت بی مهرگ، باشتر ده وایه

له بو ره زگاری تو ده رمان فه نایه

إِذَا الْمَرْءُ لَا يَزْعَاكَ إِلَّا تَكَلُّفًا

فَدَعُهُ وَلَا تَكْثُرْ عَلَيْهِ التَّاسُفًا

لههر کاتی ده بینی ئه وکه سهی بو تو مه ده دکاره

نییه دوستی به راستی تو، ئه وهی دهیکا به ناچاره

وه دوری خه، له خز، وه ک ماری نیو ماله، له ده عوادا

هه لیبی، ده تگه زئی، توکی سهرت ده پروا به نیو بادا

که دوژمن هه لبرا ئه ستویی غهمی دامه گره بو مهرگی

له بو غزو کینه په چناوه، ته واری نیو دل و جه رگی

فَفِي النَّاسِ أُبْدَالٌ وَ فِي التَّرَكِ رَاحَةٌ
وَ فِي الْقَلْبِ صَبْرٌ لِحَبِيبٍ وَ لَوْ جَفَا

لههر گییانی ده بی گوران، ده می عیشقه، ده می قینه
ده می دلشادو سه رخوشه، ده میکی دی غهم و شینه

لههر حالی ئه وینی راسته قینه روبه رهو ژوره
ده با کرنوش له بو یاری موتیعی ئه مرو ده ستوره

له قه لییدا سه بر کویه، له بو ههر، زام و نازاری
که هه لده قولی له بو ژینی، له شار پنگای ئه وینداری

فَمَا كُلُّ مَنْ تَهَوَّاهُ يَهْوَاكُ قَلْبُهُ
وَ لَا كُلُّ مَنْ ضَافَيْتَهُ قَدْ صَفَا

به لام ههر چی ئه تو و بست له بو بی دائیم له کرنوشی
به عیشقی پاک و خاوینی هه میشه مات و سه رخوشی

نییه بو تو ئه وینداری له گییان و ژینی تو رابی
له ملک و مالی بینگانه، به تینی عیشقی سوتا بی

إِذَا لَمْ يَكُنْ صَفْوُ الْوِدَادِ طَبِيعَةً
فَلَا خَيْرَ فِي خَلِّ يَحْبِيءُ تَكَلُّفًا

ده گهل گییانی نه بی تیکهل، ره گی عیشق و ئه وینداری
نه بیته روح له نیو له شدا، خه یال و بیری دلداری

نییه به هره ی له بو عاشق، عه زاب و ره نجی بیخیره
درویی وازل ده بی ره وشه ن ئه گهر زویه ئه گهر دیره

وَلَا خَيْرَ فِي خَلِّ يَخُونِ خَلِيلَهُ
وَيَلْقَاهُ مِنْ بَعْدِ الْمَوَدَّةِ بِالْجَفَا

چ خیر یکی هه به دوستیک که خائینی به ژینی تو

به دم بو تو ته ویندارو له ژیر، وه بری دوقاچی تو

له پاش عیشق و ته وینداری بریژی زام و نازاری

له شوینی خزمهت و چاکه ی، بدا ناسوری به دکاری

و يُنْكِرُ عَيْشًا قَدْ تَقَادَمَ عَهْدُهُ

و يُظْهِرُ سِرًّا كَانِ بِالْأَمْسِ قَدْ خَفَا

له چاویدا نه ماوه چاکه و ئی حسان و خیری تو

ته وه ی کردت ده گهل ویدا، به دل سوزی له رابردو

ده گهل ته و حاله، خه زنه ی نیو دهرونی تو وه به ربادا

هه چی شاراوه ی تویه هه موی په رده ی له سه ر لادا

ده لی بو من نه بو چاکه ی، گه لیک نازاری پیداوم

له جیی ئه رکی هه فالیدا، به تینی قینی سوتاوم

سَلَامٌ عَلَي الدُّنْيَا إِذَا لَمْ يَكُنْ بِهَا

صَدِيقٌ صَادِقٌ مُنْصِفًا

خووا ره حمی بکا به و ژینه دنیا به که جادویه

که په یمانی وه فاو عه هدی هه مو تیشکاو مردویه

له کاتیکا نه بو دوستی به راستی مونسیف و چایی

مه گه رگیانی به عیشقی حه ق هه مو ژینی وه لانا بی

(فهوتى ئيمامى حه نه فى)

لَقَدْ زَانَ الْبِلَادَ وَمَنْ عَلَيْهَا
إِمَامُ الْمُسْلِمِينَ أَبُو حَنِيفَةَ

بهراستى خه سارى سه زهوى و كۆرپى ئينسانه
عه جهب دهر دو ناسوره، له دنيا بيده رمانه
ئه وىش كۆچى ئيمامى (حه نيفى) له نيو هۆزه

چ بۆ تيرهى ئيسلام چراى دينى پيروزه
بِأَحْكَامٍ وَأَثَارٍ وَفِيقَهُ
كَايَاتِ الزَّبُورِ عَلَى الصَّحِيفَةِ

له ئاسارو بپرايى، له زانين پيروزى
هه مو راسترو هه قتر، هه تا وردى بيدوزى
به شيوهى سحوفه، فه رمودهى دور له گومانه

له نيو بهرگى دنيا دا چراى دينى ئينسانه
فَمَا بِأَلْمَشْرِقَيْنِ لَهُ نَظِيرٌ
وَلَا بِأَلْمَغْرِبَيْنِ وَلَا بِكُوفَةَ

له باشورو باكوردانه زيرى نه خو لقاوه
له زانينى دينيدا له بۆ گشتى سه رچاوه
له ده ورانى ژينيدا، له كوفه يه كه م - كه سبو

بۆ هه ركه ندو كۆسپى ژين چ بپرايى وى به سبو

فَرَحْمَةٌ رَبُّنَا أَبَدًا عَلَيْهِ
مَدَى الْأَيَّامِ مَا قَرِئَتْ صَحِيفَةٌ

برپڙه خووا، ره حمهت بوسهر گسيانى پيروڙى
که چاکه‌ى گه‌ليک زوره، له نيوان گه‌ل و هوڙى
هه‌تا پوڙي قارى ٿايه‌تى (بارى) ده‌خويى
دلى عاشقى يه‌زدان به‌عيشقى ده‌برڙيى

(خوبه‌که‌م زانين)

كَيْفَ الْوَصُولُ إِلَى سَعَادٍ وَدُنَاهَا
قُلُوبُ الْجِبَالِ وَ دُونَهُنَّ حَتُوفُ

ده‌گاته‌ قه‌سرى خوشبه‌ختى له‌پيى دايه‌ به‌رزتر کيو
به‌رزتر پايه‌ى گرتووه له‌ئيمه‌ بو، ته‌له‌سمى ديىو
له‌پشتى ويش مهرگ تيرى له‌نيوڙي، بالى کيشاوه
وه‌لاى هه‌رکس هه‌ليدا جه‌رگى کون کون ڙينى پچراوه
وَ الرَّجُلُ خَافِيَةٌ وَلَا يَلِي مَرْكَبٌ
وَ الْكَفُّ صِفْرٌ وَ الطَّرِيقُ مَخُوفٌ

منى پيخواس و شهل، هيڙى برينى پيى نيهه‌ ٿه‌ڙنوم
له‌بو، سوواريش نيهه‌ (مه‌رکب) له‌پيکه‌وتوم ره‌نجه‌پوم
به‌رى پيم سافو، پنگه‌ش زور ته‌لان و ته‌رت و هه‌لدیره
له‌بو من بيرى خوشبه‌ختى، شه‌پى به‌رخه‌ ده‌گه‌ل شيه‌ره

أَكَلَّ الْمُقَابُ بِقُوَّةٍ جِيفَ الْفَلَا
وَجَنَى الذُّبَابُ الشَّهْدَ وَهُوَ ضَعِيفٌ

هه‌لۆ، به و توندو تیژی و غیرتی شیرانه و هیژی
بژیوی گوشته نه‌رزیوه، که سه‌گ، نایخوا ده‌کا بیژی

که چی می‌شیش بژیوی، شه‌هده، به‌وچوکی و زه‌عیفی خو‌بی
ئه‌وه دابه‌شکراوی پاکی یه‌زدانه، به‌که‌یفی خو‌بی

وَدَعَ الَّذِينَ إِذَا أَتَوْكَ تَنَسَّكُوا
وَ إِذَا خَلَوْفَهُمْ ذُنَابُ خِرَافٍ

وه دوریخه ئه‌وه‌ی ته‌قوای له‌لای تو‌ دوره له‌بژیوه
به‌ ته‌سییحات و ئه‌ورادی، ده‌لیی گه‌نجینه‌ی خیره

به‌لام بییاک له‌یه‌زدانه، له‌هر کاتی که ته‌نهایه
هه‌مو ئاوات کرداری، له‌بو سامانی دنیا‌یه

به‌شیوه‌ی گورگی برسی هه‌رچی بیگاتی، هه‌لی ده‌دری
به‌فه‌وری تیکی ده‌شکینی، گییان و ژینی لی‌ی دبری

(له‌هه‌ر شوینی به‌سوک ته‌ماشاکرای، برۆ)

إِرْحَلْ بِنَفْسِكَ مِنْ أَرْضِ نَضَامٍ بِهَا
وَلَا تَكُنْ مِنْ فِرَاقِ الْأَهْلِ فِي حَرْقٍ

برۆ‌کو‌چکه له‌هه‌ر شوینی که سوکی بو‌ تو‌ ده‌نوینی
وه‌دوری خه‌له‌خۆ هه‌رچی که بو‌ تو‌ سه‌رنه‌وی دینی

ئەوينداری كورو كچ دايك و باب و گەنج و سامانى

نەبىتە ھۆيى غەم و حەسپەت، لەسەر فەوت و بەجىمانى

فَالْعَيْنِ الْأَخَامُ رَوْتُ فِي مِوَاتِنِهِ

وَفِي التَّغْرُبِ مَحْمُولٌ عَلَى الْعُنُقِ

تەماشاکە لەبۆ عەنبەر، بەکالى، جۆرە، تەرسىکە

لەشوينى کەوتوو، سوک و چروک، شپۆ نەحسىکە

بەلام کاتى لەجىي دەرچو خرايە دەستى وەستاکار

دەبىتە زىنەتى ئەستۆ، بەشانازى لەدئى و شار

وَ الْكُحْلُ نَوْعٌ مِنَ الْأَحْجَارِ تَنْظُرُهُ

فِي أَرْضِهِ تَرْمِي عَلَى الطَّرِيقِ

وەکو، کل، جۆرە سەنگىکە لەجىي خويى ھىچ نىيە پىرى

و بەر چاوى کەسى نايە ھەتا رىزى بە پارىزى

دەگەل ئەو شاخ و سەنگانەى لەسەحرا ھىچ نىيە فەرقي

گەلنىكىش ھەن لەکل جوانتر بەشپۆ و دىمەن و بەرقي

لَمَّا تَغْرَبَ حَازَ الْفَضْلُ أَجْمَعَهُ

فَضَارَ يُحْمَلُ بَيْنَ الْجُفْنِ وَالْحَدَقِ

بەلام کاتى لەشوينى راپەرى و دور بو لەنيو خاکی

بەجىي ھىشتن حەسودو چاو چنۆک و دوژمنى پاکی

پەلەو رىزى گەلىک زۆرە لەلای ئەو ھۆزە بىگانە

لەبەينى پیلو چاوو کاسە کەیدا جىي دە کەن بەرزو بەرئزانە

(خهبات بو زانین)

سَهْرِي لِيَتَنْفِيحِ الْمَعْلُومِ الَّذِي
مِنْ وَصَلَ غَانِيَةً وَ طَبِيبِ عِنَاقِ

شهوی تاکو به یانی بو پهره یی زانینه بیدارم
له بو دوزینه وهی ریشه ی مه سائل زوره ئه فکارم
له لای من خوشترو باشتر، له پیگه ینم به ناز، نارئ

خه زینه ی غه مزه و نازه، به وینه و بونی، گول زاری
وَ صَرِيرُ أَقْلَامِي عَلَى صَفْحَاتِهَا
أَحْلَى مِنَ الدُّوْكَاءِ وَالْعُشَاقِ

جره ی پینوسه که م، کاتی که خوشده پ وا له سه ر قاقه ز
له بو شی کردنه وهی قانونی دینی جوانه یا ناعه ز
له لام، شیرینتر و خوشتر، له گورانی، جگه رسوزئ
به تینی عیشقی سوتاوه، توراوی هه رگه ل و هوزئ

چ، بو کپوزی، هه ناسه ی خوشترین عه تری ئه وینداره
له کاتی عیشقی خاوینه، ته واو خواناس و دینداره
وَ الْاَذْمُ مِنْ نَقْرِ الْفَتَاةِ لِذَفْئِهَا
نَقْرِي لِأَلْفِي الرَّمْلِ عَنِ اَوْزَاقِي

سه دایی تۆزته کانی په نه که م له کتیب و نوسراوه م
گه لیک خوشتر له بو گیانی په شیو و زارو چه وساوهم

له لیدانی، ده فی، ٲه وکیژه کالانه ی له دهر مالان
ده گهل، باللوره، هه لدرای دلبزوین لانوالان

وَ تَمَّائِلِي طَرَبًا لِحِلِّ عَوِيصَةٍ
فِي الدَّرْسِ أَشْهَى مِنْ مُدَامَةِ سَاقِ

ٲه وینی خوٲش و پرتامم له بو دوزینی باریکتر
مه سائیلی له نیو دهرسم که بو ههر ذهنی تاریکتر
گه لیک خوٲش به تامتر بو، له پیاله ی دهستی نازدرای

له نیو کوړی ههریفاندا، ده به خشی پیم ٲه ویندرای
وَ أَبَيْتُ سَهْرَانَ الدُّجَا وَ تَبَيْتُهُ
نَوْمًا وَ تَبَغَيْتُ بَعْدَ ذَاكَ لِحَاقِي

ٲه من ماوه ی شهوی تاریک ده توړینم خهوی شیرین
له بو بهرزی پله ی زانین له بهر نامه و پراوی دین
ٲه توٲش مهستی خهوی خوٲشی هه موشه و تاگزنگی تاو

ده لئی پایه م وه کو توپه له زانین و هه مو نوسراو
فَإِذَا سَمِعْتَ بِأَنَّ مَجْدُودًا حَوِيَّ
عَوْدًا فَأَظْمَرَ فِي يَدَيْهِ فَصَدَّقِ

ٲه گهر دیتت که خوٲشبه ختی لخی عودیک ی و نادهستی
هه لئی گوش ی له نیو په نجه ی، له وه شدا هیچ نه بو قه سدی
لخی عود هاته بهر فه وری، وه باشتر میوه یی هیئا

ٲه تو باوه ریکه، شانسن له دنیا زوری وای هیئا

وَ إِذَا سَمِعْتَ بِأَنَّ مَخْرُومًا أَتَى
مَاءً لِيَشْرِبَهُ فَفَاصَّ فَحَقَّقِي

ئه‌گه‌ر دیتت هه‌زاری شددتی تینوی به‌سه‌ر داهات
به‌ئازارو عه‌زایی زور له‌بوسه‌ر چاو‌گه‌یی ده‌رهات

ده‌گه‌ل ده‌ستی درپژ کرد، ئاو‌غه‌رق و نبو له‌به‌ر چاوی
ئه‌وه‌ش باوه‌ر بکه، راسته، چ نگه‌ت دینی به‌دناوی

لَوْ كَانَ بِالْحَيْلِ الْغِنَى لَوَجَدْتَنِي
بِـنُجُومِ أَقْطَارِ السَّمَاءِ تَعَلَّقِي

ئه‌گه‌ر ده‌ستم که‌ویی سامان به‌پاکی
به‌ فیئل و رپو، له‌نیو ژینم به‌چاکی

له‌ ئه‌سته‌یره‌ی سه‌ما با، پامده‌کی‌شا
په‌له‌ی ژینم ته‌واوی، هه‌لده‌کی‌شا

لَكِنَّ مَنْ رَزَقَ الْحِجَابَ حُرِّمَ الْغِنَى
ضِدَّانِ مُفْتَرِقَانِ أَيَّ تَغْرُقِي

به‌لام هه‌رکه‌س، که‌زانایه ته‌واو دین
حه‌رامه‌یی هه‌مو خوشی، له‌نیو، ژین

وه‌کو، تاریک و نورن، ملک و زانین
له‌بو‌گیانی (مه‌گه‌ر نادر) وه‌کو‌نین

وَ أَحَقُّ خَلْقِي خَلَقَ اللَّهُ بِأَلْهَمِّ امْرُوءَ
ذُوهِمَّةٍ يُبْلِي بِرِزْقِي ضَيِّقِي

ئه وهی زۆرتـر، دوچارای زام و ژانه
 له نیو مه خلوقی یه زدان دل گرانه
 که سیکه هیمه تی به رزی ته واوه
 له بی رزقی هه موژی نی قوراوه
 وَمَنْ الدَّلِيلِ عَلَى الْقَضَاءِ وَحُكْمِهِ
 بُؤْسُ اللَّيْبِ وَطَيْبُ عَيْشِ الْأَحْمَقِ
 به لگه یه قینه وه ک رۆژ عه یانه
 که بون و نه بون، ئه مری یه زدانه
 ئه وه که زانا زوربه ی هه ژاران
 نه زان و بیدین سه رمایه داران
 زوربه ی ئه وانه ی دژی یه زدانن
 میری وه لات و خاوهن فه رمانن
 إِنَّ الَّذِي رُزِقَ الْيَسَارَ فَلَمْ يَنْلِ
 أَجْرًا وَلَا حَمْدًا لَغَيْرِ مُوَفَّقٍ
 ئه وانه ی له ژبن خاوهن سامانن
 صاحبه بی ملک و خه له و خرمانن
 دانا که نه خه زنه ی خیرات و ایحسان
 نا که نه سوپاسی، بو مه زن یه زدان
 له ژبنی په سلان یه قین تیشکاوان
 له په حمه تی حه ق بییه ش کراوان

وَ الْجَدُّ يُدْنِي كُلَّ أَمْرِ شَاسِحٍ
وَ الْجَدُّ يُفْتَحُ كُلَّ بَابٍ مُفَلَّتِ

به‌رزی سه‌خاوت، ده‌وایی هر زامه
نیژک خه‌ره‌وهی دورتر، مه‌رامه
کلیله‌ی ده‌رگایی قفل کراوه
بو‌دین و دنیا گه‌نجی ته‌واوه

(به‌لا و کردنه‌وهی نه‌هینی)

إِذِ الْمَرْءُ أَفْشَى سِرَّهُ بِلسَانِهِ
وَ لَمْ عَالِيهِ غَيْرُهُ فَهُوَ أَحْمَقُ

که‌سیک بو‌خوبی نه‌مینی خوبی ده‌پرژینی له‌نیو‌کومه‌ل
زوبانی شه‌ق‌شه‌قه‌ی آشی ده‌کا برؤیش و سه‌ر‌کوتهل
له‌سه‌ر په‌خشی نه‌هینی خوبی ده‌کا لومه، له‌غیری خوبی
که‌رو‌گیز، گه‌لنک سوکه، هه‌له‌و چه‌وته، له‌بیری خوبی
إِذَا ضَاقَ صَدْرُ الْمَرْءِ عَنِ سِرِّ نَفْسِهِ
وَ صَدْرُ الَّذِي يَسْتَوْدِعُ السِّرَّ اضْطِيقُ

ئه‌گه‌ر سینگ‌ی مرؤف ته‌نگه‌ نییه‌ هیزی نه‌هینی خوبی
وه‌شیریت و نه‌دا ماوه له‌بو‌پرژانی ره‌نگ بؤی
ئه‌وه‌ی رازی نه‌هینی پیده‌لیی زور ته‌نگتره‌ سینه‌ی
یه‌قینه‌ ناسره‌وی، رازی، له‌زاریده‌ی هه‌زار پینه‌ی

(خویی فاسید)

لَمْ يَبْقَى فِي النَّاسِ إِلَّا الْمَكْرُ وَالْمَلَقُ
شَوْكًا إِذَا لَمَسُوا، زَهْرًا إِذَا رَمَقُوا

لهنیو کۆمه‌ل نییه باقی مه‌گه‌ر فیئل و فریوکاری
ئه‌وه‌ی نامریت و زیندویه، زوبان چه‌وری پیاکاری
که‌نیزیکی وه‌کو چه‌قلن هه‌مو گیانت ده‌پوشین
ئه‌گه‌ر دوریش ته‌ماشاکه‌ی، وه‌کو گول‌زاری ده‌نوبن

فَإِنْ دَعَيْتَكَ ضَرُورَاتٌ لِعَشْرَتِهِمْ
فَكُنْ جَاحِمًا لَعَلَّ الشَّوْكَ يَحْتَرِقُ

ئه‌گه‌ر ناچاری تویی کیشایه نیو کۆمه‌ل له‌بو ژینت
که‌لیک وریا به، ده‌وری خۆت به‌ژی‌ری زۆر که‌ په‌رژینت
ببه‌ ئاگر‌گه‌لیک توندو ته‌وژمتبی له‌ده‌وری خۆت
هه‌مو چه‌قلی ده‌رونی وان بسوتینه به‌تینی خوت

(ئه‌وینی وه‌ته‌ن)

إِنَّ الْغَرِيبَ لِنَهُ مُخَافَةٌ سَارِقٍ
وَخُضُوعٌ مَدْيُونٍ وَذَلُّهُ مَوْتِي

ئه‌وه‌ی ده‌روا، له‌شوینی خۆبی غه‌ریب و بیکه‌س و ماله
له‌ترسی جه‌رده‌و ساریق ژبیانی تاریک و تاله

له لایئ گیزی ئه و قه رزانه یه خوواردونی چهند ساله
 ده گهل داوای ئه مانه تداوه کانیشی په شیو حاله
 به ناچاری به جی دیلئ، دییارو قهوم خزمانی
 له شوینئ دور په نا ده گری ده گهل ناسوری هیجرانی
 فَإِذَا تَدَكَّرَ أَهْلَهُ وَ بِلَادَهُ
 فَفَوَّادَهُ كَجَنَاحِ طَيْرٍ خَافِقٍ
 له هه ر کاتی وه بیری هاته وه قهوم و دییاری خوئی
 ده زانی چونی ورد کرده، دو ئه ژنوبی خوی به دهستی خوئی
 ده لی ده کولئ و دو چاوی، ئاوه که ی ده رژیته سه رکوشی
 ده له رزی ههروه کو بالی مه لی نیزیکه بیهوشی
 له حالی په نجه ی راوچی گه رویی ده گری، پشوی نایه
 به تینی دهر دو ئازاری ده سوتئ و گییاتی دهر نایه

(دلنیایی به ره حمه تی خوا)

تَوَكَّلْتُ فِي رِزْقِي عَلَى اللَّهِ خَالِقِي
 وَ أَيَقَنْتُ أَنَّ اللَّهَ لِأَشْكُ رَازِقِي
 ئومیدی بژیوم هه ر به یه زدانی زانایه
 وه ی هی نه ری دنیا ده گهل هه رچی تیئی دایه
 یه قینم هه یه یه زدان دهنیرئ بژیوی من
 چ هه ر ئه و، ده وابه خشه به زام و برینی من

وَمَا يَكُ مِنْ رِزْقِي فَلَيْسَ يَفُوتَنِي
وَلَوْ كَانَ فِي قَاعِ الْبِحَارِ الْعَوَامِتِ

ئەوھى بۆيى دىياري كىردىم پۈنە دەمگاتى
لەدەنكى ھەتا كۆيى، كەم و زۆرى ناگاتى

لەبەندى دژاندابىم، ھەم دەركى پولا بى
وہ ياشوئىنى ئىنى من لەقولايى دەريانى

سَيَاتِي بِهِ اللَّهُ الْعَظِيمُ بِفَضْلِهِ
وَلَوْ لَمْ يَكُنْ مِنِّي اللَّسَانُ بِنَاطِقِ

ھەتا ماوہ ئىنى من لە ئەنعامى يەزدانىم
بىزبوى بەشى خۆم پىدەگا، ھەققە، ئيمانم

ئەگەر بى زوبانىشىم، لەدۇنيا گەلنىك زۆرە
كەرپولالى، سامان و ژن و قەسرى بۆ جۆرە

فَنِي أَيُّ شَيْءٍ تَذْهَبُ النَّفْسُ حَسْرَةً
وَقَدْ فَسَمَ الرَّحْمَنُ رِزْقَ الْخَلَائِقِ

دەبى بۆچى بترسى نەفسىم و غەمداگرى جەرگم
مىسۆگەر تاكو دى مەرگم بىزبوى دەئى بەشى وىرگم

لەكاتى پارىقى گشت بونەوەر يەزدانى زانا يە
ئەگەر ھەر وەك، تەپۆبەك، بىم بەشى، مىشى لەبىر دا يە

(عهقل و زانین نایته ده رمانی هه مو کاریک)

لَوْ كُنْتَ بِالْعَقْلِ تُعْطِي مَا تُرِيدُ إِذَنْ
لَمَا ظَفَرْتَ مِنَ الدُّنْيَا بِمَرْزُوقٍ

بههۆیی هیژایی وه ده گری، نه گهر ئاوانی ژینی خو
ئه دی بو، بییه شو که وتویی، هه مو ره نجت چو وه فرۆ

له دنیا بییه شی هه رچی خه زینه و ملک و سامانه

له ژیر باری غه م و زامی، له بو تو مه رگ ده رمانه

رُزِقْتَ مَالًا عَلَىٰ جَهْلٍ فَعِشْتَ بِهِ
فَأَلَسْتَ أَوْلَىٰ مَجْنُونٍ وَ مَرْزُوقٍ

بههۆیی جههل و نه زانی سهروه تی دنیات وه کو داوه

که چاکه و غیره ت و، ویزدانی ئینسانیت وه لا ناوه

به که یفی خۆت بزی و رابویره، نه و پۆ خر مه نی تۆبه

نه ته نها شییت و دیوانه ی که گه شتی خوشی بو کو یه

(زانینی واقعی نه وه یه که هه میشه ده که لتویی)

عِلْمِي مَعِيَ حَيْثُمَا يَمَّمْتُ يَنْفَعُنِي
قَلْبِي وَعَاوَلُهُ لَا بَطْنٌ صَنْدُوقٍ

ده گه لمندایه زانینم له هه ر شوین و دیباری بم

بهرو، خرمانی ئی خۆمه، له زبندان بم، له غاریبم

دلّم ټه نباری خاویڼه که زانیاریم له وڼدایه

نه کو سندوقی دارو چپو، که په پرتوکی له نیو دایه

إِنْ كُنْتُ فِي الْبَيْتِ كَانَ الْعِلْمُ مَعِي

أَوْ كُنْتُ فِي السُّوقِ كَانَ الْعِلْمُ فِي السُّوقِ

ټه وڼدهی من له نیو مالّم خه زڼنهی زانیاری من

ده گه لمندا له نیو مالّهو، چرایه بؤ دیاری من

که چومه شارو بازاری، له نیو سینه م ده کالانه

به لاین حه فقی پیداوم، ده گه لمندا ده گه ل گیبانه

(هه لکه وتی بی ټیراده)

رَأْمٌ نَفْعًا فَخَصْرٌ مِنْ غَيْرِ قَصْدٍ

وَمِنْ أَلْبَرٍّ مَا يَكُونُ عُقُوقًا

ده چی بؤ خیری زور گه وره له ده سستی دی زیانی زور

له پری که سپیش گه لیک توشبون به زام و ژان ده گه ل ناسور

له ئی حسانه هه لهی هه لکه وتی ټینسانئ نه هینی که ی

سه زای تاوانی، وهر نه گری، به پریازی که ریمی که ی

مَا حَكَ جَالِدَكَ مِثْلَ ظَهْرِكَ

فَتَوَلَّ أَنْتَ جَمِيعَ أَمْرِكَ

له نینوگت نییه باشر له نیو خزم و له بیگانه

که بخورپنی هه مو ټه عزات که خارشت بو له وڼکانه

که وای کارى خوت بو خوت بکه و مروانه غیری خو

که چاوه روانی غیرتی هه مو ژنت ده چی فیرو

وَ إِذَا قَصَدْتَ لِحَاجَةٍ

فَأَقْصِدْ لِمُعْتَرِفٍ بِقَدْرِكَ

که هیچ پنگات نه ماو ناچار به داوا بوی

نه ترسی گیان و ژنت بو، له ئاوا بوی

په سیوی خوت بکه، گیانی که بتناسیت و بیناسی

به چاوی سوک ئه بینی تو، له نیو پیشه ی، له نیو باسی

رَأَيْتُ الْقَنَاعَةَ رَأْسَ الْغِنَى

فَصِرْتُ بِأَذْيَالِهَا مُتَمَسِّكًا

ته ماشامکرد قه ناعت باشرین بهرنامی ژینه

به پروای من گه لیک باشر که گه نجی زیرو زوینه

له بویه ده ست به دامانی قه ناعه تبوم به ماوه ی ژین

گه لیک رازیم به وه ی یه زدان به راتیکرد بژیوی ژین

فَلَا ذَا يَرَانِي عَلَى بَابِهِ

وَلَا ذَا يَرَانِي بِهِ مِنْهُمْ كِ

نه هیچ گیانی ده بینی من له ده رگای

نه هیچ میری ده بینی من له پنگای

نه کس بیستی له من داوا، که مو زور

نه هیچ چاوی ده بینی من به سهر شور

فَصَبْرُتْ غَنِيًّا بِبِلَادِهِمْ
 أَمْرٌ عَلَى النَّاسِ شِبْهُ الْمَلِكِ
 نه گهر بیملک و سامان دراوم
 له پیویستی له ههر گییانی بپراوم
 له نیو کومهل ده لئی میرم له سه ریان
 چ کهس نه یدیه، مل که چیم له ده ریان

(مونا فف جه زایی چاکه به خه راپه ده داته وه)

وَمِنَ الشَّقَاوَةِ أَنْ تُحِبُّ
 وَمَنْ تُحِبُّ، يُحِبُّ غَيْرَكَ
 دو دل، دو زوبان، نه وه یه له ژین
 تو خوشت ده وی و بو ژینی په رژین
 نه ویش دو ژمن و دل پر له قینه
 به دیمیش دو ست، پر له نه وینه
 أَوْ أَنْ تُرِيدَ الْخَيْرَ لِلْأَيِّ
 نَسَانٍ وَهُوَ يَرِيدُ ضَيْرَكَ
 یا خو بو چاکه و خیر و ئی حسانی
 دائیم خه ریکی له ری ویژدانی
 نه ویش نه هینی له دژی تویه
 خه ریکی زام و ئازاری تویه

(ذاتی راسته قینه)

إِنَّ الْفَقِيهَ هُوَ الْفَقِيهُ بِفِعْلِهِ

لَيْسَ الْفَقِيهُ بِنُطْقِهِ وَ مَقَالِهِ

زانا ته وه په پيشه و كارى خوږى

به رابه ر بكات به زانيارى خوږى

نه ك زوبان چه ورو، و نژهرى چابى

به چه په لكاريش، سوک و ريسوا بى

وَ كَذَا الرَّئِيسُ هُوَ الرَّئِيسُ بِخَلْقِهِ

لَيْسَ الرَّئِيسُ بِقَوْمِهِ وَ رِجَالِهِ

ره ئيس ته وه په چا كه و پيروزى

د ابگرى هم مو دياره و هوزى

نه كو به زورى قهوم و دمى شير

بكا سه ردارى، له سه ر جوان و پير

وَ كَذَا الْغَنِيُّ هُوَ الْغَنِيُّ بِحَالِهِ

لَيْسَ الْغَنِيُّ بِمُلْكِهِ وَ بِمَالِهِ

ده و له مهندي باش كه سيكه له زين

به چا كه و ئي حسان خوږى بكا به ژرين

نه ك چاو چنوكى خاوه ن سامانه

به ملك و مالى وه كو (هامانه)

به لام هه ژارنى، بمرئى له برسان

له هاوسىي نايدا، تيرى زگى نان

(موفتى نه زان)

لَمْ يَفْتَأِ النَّاسُ حَتَّىٰ أُحْدِثُوا بِدَعَا
فِي الدِّينِ بِالرَّايِ لَمْ يَبْهَثْ بِهَا الرُّسُلُ

ده با فتوا نه دا موفتى به گويزه ي ئاره زوى نه فسى

له جيگاي دين بخولقينى له بو گهل قانونى شه خسى

چ كوړى نه نبيا بووه ي نه هاتون هه ركه سى بو خوږى

بدا فه رمان له نيو دين و بكا هه ركارى و بستى خوږى

حَتَّىٰ اسْتَخَفَّ بِحَقِّ اللَّهِ أَكْثَرَهُمْ
وَ فِي الدِّينِ حَمَلُوا مِنْ حَقِّهِ سُغْلًا

به چاوى سوک ته ماشايى قانونى يه زدان بکه ن زورى

به پيى، پيوستى ئاواتى هه ئستا قانونى گوړى

له بو وان نگبه ته و سه رشوړى کاتى هه شرو په سالان

ده گهل هاوييرو، برويان، غه ريقى قه هرى يه زدانن

(نه فسى خوټ جوان بکه)

صَنِ النَّفْسِ وَ أَحْمِلَهَا عَلَىٰ مَا يَنْزِبُهَا
تَعِشْ سَالِمًا وَ الْقَوْلُ فَمِكَ جَمِيلٌ

به پارتزه نه تۆ نه فست له ههر سوک دزیوی ژین
 هه ولده کارو ئیشیکه، بهوی گیانت بکه په ژین
 خه لک باستبکه ن چاک و بکه ن دو عایی ژییانی تۆ

ئه مین و سه ره بهرز بی تۆ، له نیو قوم و دیاری خو
 وَلَا تُؤَلِّينَ النَّاسَ إِلَّا تَجْمَلًا
 نَبَايَكْ دَهْرًا أَوْ جَفَاكَ خَلِيلُ

بزانه به رهه می هیزی به شهر، بو زینه تی ژینه
 هه تا زۆرتەر، له ده وری تۆ وه کو بن بو تۆ ته زینه
 به لام ده وری زه مانه توندترینی دوژمنی تۆیه

وه یا، ئازاری دوستانت له نیو ژیندا به کو کو یه
 وَإِنْ ضَاقَ رِزْقُ الْيَوْمِ فَاصْبِرْ إِلَىٰ عَدِ
 عَسَىٰ نَكْبَاتُ الدَّهْرِ عَنكَ تَرْوُلُ

ئه گهر، پۆژی که م و کورتی به سه ر داها ت بژیوی تۆ
 سه بر که، بو دووا پۆژت مه ده نیشان هه تیوی خو
 نیزی که نگه تی ژینت به عه تری په حمه تی یه زدان

نه مینی شوین و ئاساری بگارینی، ئه به ره مردان
 وَلَا خَيْرَ فِي وِدِّ أَمْرِيءٍ مُّتَلَوْنِ
 إِذَا الرَّيْحُ مَالَتْ مَالَ حَيْثُ يَمِيلُ

هه چی مه یمون خه یاله و هه ر سه عاته بیرو په نگیکه
 نیزیکی قه ت مه به، چونکه هه قالی، زام و ده ردیکه

گولی رږژه و ده سوړې ټه و ده گه ل جوانی جه مالی خور
 له هه رلا، با، پشویی دایه، به فهوری بویی ده کامل شور
 وَمَا أَكْثَرَ الْأَخْوَانَ حِينَ تَعُدُّهُمْ
 وَلَكِنَّهُمْ فِي النَّائِبَاتِ قَلِيلٌ
 گه لیک زوره هه فالی ټه لیبسه و پول و پلاو خوران
 هه میشه دور له ټه ژمارن، که (په سته) تا (کلاو بوران)
 ټه گهر، ده سستی به تال و بی بژیو دهرهات، سه ره ی دویڼی
 هه مو عالم دژه و خزمیش که سیک نایه که بیدویڼی

(زانا خو به که م ده زانی)

كُلَّمَا أَدَّبَنِي الدَّهْ
 رُ أَرَنِي نَقْصَ عَقْلِي
 هه چه ندیگی سه رنجم دایه دنیا
 هه لم کورژبوه، شیتی، عه قلی وریا
 نه زانی خوم په قینی، که و ته به رچاو
 ده گه ل کورت و که می عه قلم له روداو
 وَإِذَا مَا إِزْدَدْتُ عِلْمًا
 زَادَنِي عِلْمًا بِجَهْلِي
 هه تا زیاتر په ره مدا زانیاری
 ده شانهمکرد، ژبیان و ټه مری باری

نه زانی، گیللی، من باشتر بووه زور

پتر عه قلم په شیوه، لیل و ناجور

(فیری زانین به)

تَعَلَّمَ فَلَيْسَ الْمَرْءُ يُوَلَّدُ عَالِمًا

وَ لَيْسَ أَخُو عِلْمٍ كَمَنْ هُوَ جَاهِلٌ

برو، فیر به هه مو جور، زانیاری

که باشتر سهروه ته و هویی به ختیاری

به زانیاری له دایکی خوئی نه بو که س

که زانیاریش وه کو جاهیل نه بو که س

وَ إِنَّ كَثِيرَ الْقَوْمِ لَا عِلْمَ عِنْدَهُ

صَغِيرٌ إِذَا انْتَفَتَّ عَلَيْهِ الْجَحَافِلُ

که زانیاری نه بی میرو سه ره ی خیل

دییارو میلله ت و هوزی ده بی و یل

له کووری زانیاران چوک و سوکه

هه مو برپیارو فه رمانی چروکه

وَ إِنَّ صَغِيرَ الْقَوْمِ إِنْ كَانَ عَالِمًا

كَثِيرٌ إِذَا رَدَّتْ إِلَيْهِ الْمَحَافِلُ

پچوکنتر شه خسی خیل، گهر زانیاره

له گوشیکی ده ژی - زور نادیاره

ده گه ل رینگایی گه یه، نیو کۆمه ل و کۆر

پله ی به رزی ده بی رهوشه ن وه کو خۆر

(زانین و فیربون)

لَا يُدْرِكُ الْحِكْمَةَ مَنْ عَمُرُهُ

يَكْدُخُ فِي مَصْلَحَةِ الْأَهْلِ

به سه ره چاوه ی حه قیقی زانیاری

که سه ئی دائیم به ژبوی ماله کاری

یه قین ناگا، له حه حکمه ت به ئه وه واله

له گه نه جی زانیاری، دل به تاله

و لَا يَنْتَالُ الْعِلْمَ إِلَّا قَتِي

خَالٍ مِّنَ الْأَفْكَارِ وَالشُّغْلِ

که سه ئی گرتی خه زینه ی زانیاری

له بو دنیا نه بی هه چ به یرو کاری

خه یالی مال و زینه ی خوی وه لانی

له بو فیربون، ده وامی به ئی، زه مانی

لَوْ أَنَّ لِقْمَانَ الْحَكِيمَ الَّذِي

سَارَتْ بِهِ الرُّكْبَانُ بِالْفَضْلِ

به ریز (لوقمان) حه که ئیمی بو یه قینی

که به حری زانیاری بو، له ژبینه

له ده‌ریای حیکمه‌تی بو، جه‌معی پسپور

له ده‌وری خوئی، له‌بوگه‌ل چاوه‌گه‌ی خوړ

بُلْبُلِي بِفَقْرٍ وَعَالٍ لَمَّا

فَرَّقَ بَيْنَ التَّيْنِ وَالْبَقْلِ

میلی گرتبا، به‌لایبی فه‌قرو نه‌بونی

په‌شیوه‌ی مال، کزی کردبایه‌خونی

یه‌قینه‌وا ده‌شیوا، عه‌قل زانایبی

ده‌چو فه‌رقی له‌به‌ینی، باقله‌وکایی

إِنَّ الْمُلُوكَ بَلَاءٌ حَيْثُمَا حَلُّوا

فَلَا يَكُنْ لَكَ فِي أَبْوَابِهِمْ ظِلٌّ

سه‌روکان زور به‌یان، ناسوری ژینن

له‌ههر پایه‌و دی‌یاری، جی‌نوشینن

به‌هیوایی چاکه‌و موچه‌و به‌راتت

له‌خزمه‌تیاں مه‌ده‌ژینن و حه‌یاتت

له‌ژیر سایه‌ی شه‌وان نه‌بووه‌له‌نیو ژین

که‌سی‌خو‌شبه‌ختی دنیا‌بی‌ده‌گه‌ل دین

مَاذَا تُؤْمَلُ مِنْ قَوْمٍ إِذَا غَضِبُوا

جَارُوا عَلَيْكَ وَإِنْ أَرْضَيْتَهُمْ مَلُّوا

له‌قه‌ومیکی شه‌گه‌ر توره‌و گژ بو

بسیننی سه‌روه‌ت و گیان و سه‌ری تو

ئەتۆ چاکەى دەکەى تەو ترش و تالە

بەهيوای چى دەبى ئەى خالە، کالە

فَأَسْتَفِنِ بِاللَّهِ عَنِ آبَائِهِمْ كَرَمًا

إِنَّ الْوَقُوفَ عَلَيَّ آبَائِهِمْ ذُلٌّ

دلت بستم بە یەزدان و لە دەرگایان مەکە مل شۆر

بەهيوای یارمەتى، وەستان، بسوتى روت بە تىنى خۆر

وه يا سه‌رما، رەقت هەلینى، بۆ تۆ شۆرە یەو عارە

لەهەر ئىنسانى خاوەن رێزۆ، وێژدان، دورە ئەو کارە

(ئەوینى بۆ، بنەمالەى (حضرت ص جیگرە کانى)

إِذَا نَحْنُ فَضَّلْنَا عَلَيَّا فَاتِنَا

رَوَافِضُ بِالْتَّفْضِيلِ عِنْدَ ذَوِي الْجَهْلِ

ئەگەر بەرزى (عەلى) و پیرۆزبەکان و باشى دەنۆبم

لەبارەى زانیارى و هیزدەرى دین خەلکى دەدۆبم

بەرپافیزی دەبەن ناوم ئەوانەى دور لە زانیارین

لەلایەن، بیرو برۆایى من لە ئیمامانى پیش لارین

وَ فَضْلُ أَبِي بَكْرٍ إِذَا مَا ذَكَرْتَهُ

رُمِيتُ بِنُضْبٍ عِنْدَ ذِكْرِي لِلْفَضْلِ

ئەگەر، بەرزى (ئەبو بکر) و پیرۆزى بیرو کردارى

دەکەم شانە کە بۆ (یاسین) هەقالى رینگەو غارى

ده ليين خزمه و له پشٲتيكن، له بؤيه وا ده لي چاكه ي

سه رم سوړ ماوه، له وقه ومه، نه زاني و جاهيلي تاكه ي

ويا داوړين له بو من، ناوي (نصبي) ٲه و شهرو شوره

ده گهل آلي (علي) گرساوه، ده ليين هه رچيكي ناجوره

فَلَا زِلْتُ ذَا رَفْضٍ وَنَصَبٍ كِلَاهُمَا

بِحُبِّيهِمَا حَتَّى أُوَسِّدَ فِي الرَّمْلِ

خزم - دوستي و (روافيزي) له بو من مه شهورو قاوه

به هؤبي عيشقي (ٲه بوبكرو عه لي) ٲه و نيوه خو لقاوه

هه تا نيو گور ده بي ٲه و عيشق ٲه و نيوه ده گهلدا بي

له پاش مه رگيش، ده با ٲه و فه خرو شانازم به دودا بي

يَا آلَ بَيْتِ رَسُولِ اللَّهِ حُبُّكُمْ

فَرَضُ مِنَ اللَّهِ فِي الْقُرْآنِ أَنْزَلَهُ

ٲه ري ٲه ي ٲالي (ياسين) به سيه جي به رزي له بو ٲيوه

كه ٲالي (ٲه حمه دو تاهايه) نيو شو هره تي ٲيوه

ٲه ويني گهل، له بو ٲيوه، به ٲه مري پاكي يه زدانه

له قورٲان، دا وه كو خوړه، له بو گهل ٲه ركي سه رشانه

يَكْفِيكُمْ مِنْ عِظَمِ الْفَخْرِ أَنْكُمْ

مِنْ لَمْ يُصَلِّ عَلَيْكُمْ لَا صَلَاةَ لَهُ

به رزتر فه خرو شانازي له بو ٲيوه مسو گه ر بو

كه سه رداري هه مو عالم، له بو وه خزم و سه روه ر بو

تکای په حمهت بکا، نه کا کومهل له نوټزیدا له بو ټیوه
به تاله نوټزو ټه وراډى، به شیوهى ټه فسونى دټیوه

(وه دى هیڼه رى به ټاره زو)

لَمْ يَبْرَحِ النَّاسُ حَتَّى أَحَدَثُوا بَدْعًا
فِي الدِّينِ بِالرِّيِّ لَمْ يَبْعَثْ بِهَا الرُّسُلُ

ده با هه نگو او نه نى موفتى به گوټرهى ټاره زوى نه فسى
له جيگای دين نه خولقينى له بو گهل قانونى شه خسى

چ کورى ټه نييا بووهى نه هاتون هه رکه سى بو خوږى
بدا فرمان له نيو دين و بکا هه ر کارى ويستى خوږى

حَتَّى اسْتَخَفَّ بِدِينِ اللَّهِ أَكْثَرُهُمْ
وَ فِي الَّذِي حَمَلُوا مِنْ حَقِّهِ سُغْلٌ

به چاوى سوک ته ماشاى قانونى يه زدان بکه ن زورى
به پيى، پيوستى ټاواتى، هه لستا قانونى گوږى

له بووان نگهت و سه رشورى کاتى چه شرو په سلان
ده گهل هاو بيرو بروايان غه ريقى قه هرى يه زدانن

چ ټه و پنگهى به دين ده بده ن نشانى کومه لان و هوژ
گولى ټاواتى شه يتانه، که سى نابى له وى پيروژ

(به رزی ناو)

الْمَرْءُ يَحْظِي ثُمَّ يَغْلُوا ذِكْرَهُ
حَاشَى يُزَيِّنُ بِالَّذِي لَمْ يَفْعَلِ

ئه گهر ئی بنسان له موئک و سهروه تی دنیا ته واو بو

له ههر شوینی به چاکه نیوی پیروزی بلاو بو

وه ها، په یزه ی به بالای هه لده به ستن گیل و پسپور

له ژبنیدا نه بیستویه وه ناشیکا، هه تا، گور

وَ تَرَى الشَّقِيَّ إِذَا تَكَامَلَ عَيْبُهُ
يَشْقَى وَيَنْحَلُ وَ كُلُّ مَا لَمْ يَفْعَلْ

ده بینی بی دین و ملباده ری فه رمانی یه زدانای

ئه گهر لوتکه ی سه رویی گرت و ته واو بو جورم و تاوانی

له نیو ده شتی شه قاوه تدا، ده کا قه تره به پیی هیزی

ده لی من پاک و خاوینم، له چاکه م نابی هه لگوزی

(وت وویژ)

وَ أَنْزَلْنِي طُغُولَ النَّوَى ذَارَ غَرْبَةٍ
إِذَا شِئْتُ لَأَقِيْتُ إِمْرًا أَلَا أَشَاكِلُهُ

له به رزی ئاره زو، توشی غه ربیی و که سه نه ناسی بوم

دو چاری مهینه ت و ده ردی نه بونی جیی و که ساسی بوم

ئەگەر مەيلىم ھەبا، ھېزىم ھەبو، دۆستى كەسانى بىم
 بەشيوە و بىر لە مندورن لەوان توشى سەوابى بىم
 أَحْمَامُهُ حَىَّ تُقَالَ سَبِحِيَّةٌ
 لَوْ كَانَ ذَا عَقْلٍ لَكُنْتُ أَعْقَلُهُ
 ديسان مەيلىم ھەبا زۆر چاك ئەوانەم وا دەكرد مەقتون
 لەلايى ھەر بىرو برۆايى يەقین با، وا لەدايكبون
 ئەگەر پسپۆرو عاقل بان دەبونە ھاودەمى ژىنم
 ھەچەند سەدپايە زىياتربو لەوان ئىدىراك و زانىنم

(ژىيان دەگەل چاۋ چنۆك)

وَ دَارَيْتُ كُلَّ النَّاسِ لَكِنَّ حَاسِدِي
 مُدَاذَاتُهُ عَزَّتْ وَ عَزَمْنَا لَهَا
 ئەمن ھېزىم ھەيە ژىنى بەرابەر بۆ ھەموگىيانى
 بەلام چبكەم، چنۆكى دىل لەبۆ، وىي نەبوە دەرمانى
 كە ئاۋاتى بەرزتر پايەى ژىنە ھەمو ژىنى
 دەگەل يىيەش لەھەر خۆشى بۆ غەيرى خۆبى لەيىدىنى
 وَ كَيْفَ يُدَارَى الْمَرْءُ حَاسِدٍ نِعْمَةً
 إِذَا كَانَ لَا يَرْضِيهِ إِلَّا زَوَالُهَا
 دەبى چۆن چاۋ چنۆك ژىنى دەگەلئىكرى، دژى ژىنە
 ھەچى خۆشەختى ئىنسانە لەبووى توندترىن تىنە

به لاجونی هه مو خوژی له ههر گیانی، دی، ئاواتی
 ئه وهش نایینی تا ماوه له نیو ژینی له هیچ کاتی

(به رزی له زانین په یدا ده بی)

رَأَيْتُ الْعِلْمَ ضَاحِبُهُ كَرِيمٍ
 وَلَوْ وَلَدَتْهُ آبَاءُ الْإِنَّمِ

یه قین که وتوته بهرچاوم عیلم هۆبی به رزی ئینسانه
 به رزتر سهروه تی ژینه، پوناکی بو دل و گیانه

ئه گهر چی داک و بابیشی چنوک و پیستری هۆزن
 هه سود و پر له ئازارن، له بو ههر گیانی، کرمۆزن

وَلَيْسَ يَزَالُ يَرْفَعُهُ إِلَى أَنْ
 يُعْظَمُ أَمْرَهُ الْقَوْمُ الْكِرَامِ

یه قین زانا پلهی ده پروا به ره و ژورو سه ره ی هۆزه
 له لای ههر کۆرو قهومیکی که خاوهن پینه، پیروزه

به بانی باشتترین سه رمایه یی ژینه، له بو دینی
 چرای شه و گاری ریبواره، له بو خاوهن دلی دینی

وَيَتَّبِعُونَهُ فِي كُلِّ حَالٍ
 كَرَاعِي الضَّانِ تَتَّبِعُهُ السَّوَامِ

له شوینی زانیارن، کۆری دینداران، له دهوری ژین
 به هۆبی زانینی پسپوره، که عاقل خو ده کهن په رژین

وهكو ئاژەل، له شوينى شوانه، پوژو شهو له بو ژينى

گهلى نه خوئندو و بائيمان، له دو زانايه بو دينى

فَلَوْلَا أَلْعَلِمُ مَا سَعِدَتْ رِجَالُ
وَلَا عُرِفَ الْحَلَالُ وَلَا الْحَرَامُ

ئه گهر زانين نه بايه، پوژو رهشى ئينسان مسوگهر بو

له عهقل و دين ويزدانى، ژييانى دورو، بيههر بو

كه مو زور نه يده زانى، قانون و فه رمانى يه زدانى

حه لاله يا حه رامه، خير چيه، يا كامه - تاوانى

ثَلَاثٌ هُنَّ مُهْلِكَةُ الْأَنْفَامِ
دَاعِيَةُ الصَّحِيحِ إِلَى السَّقَامِ

ئه وه يى گييانى هه مو كهس راده كيشى بو نه بونى

به ره و گورى ده كيشى و پيى ده چيژى مهى زه بونى

هه مو جوژيك نه خووشى بيده به خشى و ژين ده كا تال

به هيزتر گييان ده كا، كو پرو كه رو لال

دَوَامٌ مُدَامَةٌ وَ دَوَامٌ وَظَاءٌ
وَ ادْخَالُ الطَّغَامِ عَلَى الطَّغَامِ

هه ميشه خواردنى ئارهق شه راب و به ننگ ترياك

ده گهل ژن تيكه لاويى زور بكا، ناپاكه يا، پاك

سيهه م، زور خوورى پوژان و شه وي، ناخينى ورگى

هه مو جوژ چيشت و نانى تى برپيژى شيوه گورگى

(رهنجی فیرو)

أَنْتُمْ دُرًّا بَيْنَ سَارِحَةِ الْبَهْمِ
وَأَنْتُمْ مَمْنُونًا لِزَاعِيَةِ الْقَنْمِ

له بهرچی من بچینم دور له نیوان کومه لی گوان
وهیا هه لبهستی من بخریته نیو، کیوی گهل و شووانان
به یانی من به شیوهیی نه سرو هه لبهستی له دور باشتر هه یه ریژی

له بوگیل و نه زان و شییت چبی ریژی، چیه پیژی
لَعْمَرِي لَيْثِيْنُ ضَعِيْتُ فِي شَرِّ بَلَدَةٍ
فَلَسْتُ مُضْمِعًا فِيْهِمْ غُرْرُ الْكَلَامِ

به ژنی خوم سوویندم گهر له پیستر شار شه هیدم کهن
ویا ببهن له بهندی خانه دا، زنجیرو کوتم کهن
خه زینه ی گه وهه ری نوتقم ده چالی میچکی پیس ناکه م
له کوری جه هل و بی پروا، به یانی خوم بلاو ناکه م

لَيْثِيْنُ سَهْلَ اللهُ أَلْعَزِيْزِ بِلُطْفِهِ
وَضَادَفْتُ أَهْلًا لِلْعُلُوْمِ وَ لِلْحَكْمِ

ئه گهر به زدان به لوتفی خوئی هه با مه یلی ده گهل مندا
له به حری ره حمه تی خوئی ئاوی پرتبایه به سه ر مندا
ده گه یمه نیو دیاری، ئه هله که ی عیشقی به زانیاره
ده بومه فیرگه و چاوگه له بوهر گیانئ دینداره

بَثَّتْ مُفِيدًا وَ اَسْتَفَدْتُ وَ دَادَهُمْ
وَ اِلَّا فَمَكْنُونٌ لَدَيَّ وَ مُكْتَمٌ

له نړيو هره كړو كوځايي به ياني من ده بو دياري
له نيو دلان نه وينی من پهره ی ده ستاند ده بو كاری
نه وينيشيان ده بو داهات و سه رمایه، له نيو دلما
له نيواندا ده پړوي ناحه زی و چه وتی هه چي قه لما
نه گيينا گه نجی زانينم، له نيو دلما له به ند دايه
له نيو بيدين و نائه هلان پچو كتر ده نگی ده رنایه
وَ مَن مَنَعَ الْجُهَّالَ عِلْمًا اَضَاعَهُ
وَ مَن مَنَعَ الْمُسْتَوْجِبِينَ فَقَدْ ظَلَمَ
كه سي زانين به نائه هلان ده به خشي نگبه تی ژينه
ده بيته به لگه يی په رچی پله ی به رزی هه چي دینه
وه كو لایق به زانين ليی وه شیری جورم و تاوانه
چ فيربونی له بو زانا، مسوگه ر نه رکی سه رشانه

(هه ژاری و سه خاوه ت)

اَجْوُدُ بِمَوْجُودٍ وَ لَوْ بَتُّ طَاوِنًا
عَلَى الْجَوْعِ كَشْحًا وَ الْحَشَا يَتَأَلَّمُ

ده به خشم هه مو بونم به وانه ی كه تيماون
به هو يی بيه شی مال و بژیو غه رقی گيژاون

ئه گهرچی له برسانیش شهوئ تاگزنگی تاو

به ژانی ته نشت و زگ هر رامبئ وه نه وزی چاو

وَ أَظْهَرَ أَسْبَابَ الْعَيْنِ بَيْنَ رِفْقَتِي

لِيَخْفَاهُمْ خَالِي وَإِنِّي لَمَعْدُمٌ

وه بهر چاوی یارانم ده خه به لگهی سهروهت

که خووشی ژبیانی من یه قینبئ له لای میللهت

نه برون و کهم و کوری ژبیانم نه هینی بی

هه تا دژ، نه بی شادو، هه فالیش، نه شینی بی

وَ بَيْنِي وَ بَيْنَ اللَّهِ أَشْكُو فَاقْتِي

حَاقِقًا فَإِنَّ اللَّهَ بِالْحَالِ أَعْلَمُ

سکالام حه قیقهت ههروه لای زاتی یه زدانه

دهوای دهردی بیحالی له لابی هیزی ئاسانه

دهبینی هه مو بونی له هر درزو چالیدا

دهزانی هه مو پازئ له هر وه زعو حالیدا

عَفُو اتَعَفُ نِسَاءَ كُمْ فِي الْمَحْرَمِ

وَ تَجَنَّبُوا مَا لَا يَلِيقُ بِمُسْلِمٍ

به پاریزه له زبنا خووت و ئه ولادو ژنو مالت

که ئه و پیشه به لاییکه ده سوتینئ پهرو بالت

له بو گیانی که یه زدانی ده ناسی، و خاوهنی دینه

له هر پیسی گه لیک دوره، چ خوئی و مالی په رزته

إِنَّ الزُّنَا دَيْنٌ فَإِنْ أَقْرَضْتَهُ
كَانَ الْوَفَا مِنْ أَهْلِ بَيْتِكَ فَاعْلَمْ

زینا قهرزه، وهری بگری له ههر گیانی، له ههر دهر بی
ده بی سودی له سهر داینی هه زاران جار به رابه ری
هه موشی مالی تو، ده بداته وه، رونه ویه قینت بی
ده بی رُوژو شه وان، کوڼه ی گه وادانه سهر نیت بی

(خه لکی سوککه ی خووا سوکت ده کات)

يَا هَآئِكَآ حُرْمَ الرَّجَالِ وَقَاطِعَا
سُبُلِ الْمَوَدَّةِ عِشْتِ غَيْرَ مُكْرَمٍ

ئه گهر ده شکیني رېزی ههر مروڼیکي له ده وری ژین
چروک و سوکی ده نوڼی به ههر گیانی ده که ی ته وهین

ده بیچرېنی هه مورېگه ی هه قالی و خو شه ویستی خو
له نیو به حری کلولیدا، یه قینت بی ژیانی تو
لَوُ كُنْتَ حُرَامًا مِنْ سُلَالَةِ مُجَادٍ
مَا كُنْتَ هَآئِكَآ لِحُرْمَةِ مُسْلِمٍ

ئه گهر زاناو ئه گهر تو، دادو زنجیره ت ته ووا پاک و پر سه ن بایه
له زانین و خوواناسی ده گهل چاکان به شت بایه
به چاوی سوک ته ماشای هیچکه سی ناکه ی له ده وری ژین

ده گهل، ناموس و بژدانی، هه مو شه خسی ده که ی په ژین

مَنْ يَزْنُ يُزْنُ بِهِ وَلَوْ بِجِدَارِهِ
إِنْ كُنْتَ يَا هَذَا لَيْبِيًّا فَافْتَهُمْ

کهسی چه نگی بنیته گیان و مالی هەر مروقیکی
به بی شهرمی ته جاوه زکا، حه یاو ناموسی شه خسیکی
یه قیتبی له بو خوئی دیته وه، نه وکارهی کردویه
به سامانی، به ناموسی پتر ده کری چی کردویه
له بو عاقل به سه ئیشاره یی جوگه و بناوانی

ده زانی زو ده چیژئی خوئی سه زایی توندتر له تاوانی
وَلَقَدْ بَلَّوْكَ وَ أَبْتَلَيْتَ خَلِيقِي
وَلَقَدْ كُفَّاكَ مُعَلِّمِي وَ تَعَلِّمِي

ئه من شیم کرده وه، ژین و هه مو بیرو عه قیده ی تو
ئه توش زانین و عه قلی من ده زانی باش، به فکری خو
که وا بی خو ت مه ده ئازار، له بو چه سپانی وستی خو
وه کو هه وئیش مه ده زیاتر له من فیربی له ژینی خو

(سکالا بولای وه دی هینه ر)

بِمَوْقِفِ ذَلِي دُونَ عِزَّتِكَ الْعُظْمَى
بِمَخْفَى سِرِّ لَأَحْبَطَهُ بِهِ عِلْمًا

به شوینی فه قرو میسکینی و زه لیلی من له ده وری ژین
له ژیر به رزی و بلیندی و گه وریه یی تو، نه ی خوای دین

به شوٲنی نادبیاری کاتی دنیاو ژینی په سلانم

که سهیری باغه یا سوتانه، ئهړو هیچی نازانم

بِأَطْرَاقِ رَأْسِي بِاعْتِرَافِي بِذُلَّتِي
بِمَدِّ يَدِي أَسْتَمَطِرُ الْجُودَ وَالرَّحْمِي

بو خاتری مل نهوی بون و سهری سه رخاک و نالینم

به ایقراری زه لیلی خوٲم و به رزی خالیقی ژینم

به دو دهستی تکا کاریم به رٲوژو شهو له ده رگای تو

له بو بارانی په حمهت له و خه زینهی بی حسابی تو

بِأَسْمَائِكَ الْحُسْنَى الَّتِي بَعْضُ وَصْفِهَا
بِعِزَّتِهَا يَسْتَفْرِقُ النَّثْرَ وَالنَّظْمَا

به ئه و ئیسمانه مه شهورن به (حوسنی) شه رحی به رزی وان

له هیژی نوسهرو پیٲوس، له هیژی کیشه و پیوان

گه لیک دورو نه گونجاوه له ئادهم تا دووایی ژین

هه مو پسپورو زانای له بیری ده رکی وان غه مگین

وَبِعَهْدِ قَدِيمٍ مِنَ الَّتِي بِرَبِّكُمْ
بِمَنْ كَانَ مَجْهُولًا فَعَرَفَ بِالْأَسْمَا

به ئه و په یمانه کوٲنهی به ستره رٲوژی وه دی هاتن

(بیربکم الستی) بو (بلی) گشتی وه ده نگه اتن

به ئه و ئیسمه ی که مه شهوره به (ئه عزه م) وات نه هیٲی کرد

له بو دوزینه وهی عه قلی گه لیک پسپور، جنونی کرد

وه کو زور کاری تو مه جهوله تهنه نیوی مه علومه
 له شوین دوزینه وهی رپشه ی له بو نیمه گه لیک شومه
 أَذَقْنَا شَرَابَ الْأَنْسْرِ يَا مَنْ إِذَا سَقَى
 مُحِبًّا شَرَابًا لَا يُضَامُ وَلَا يَظْمَأُ
 بچیژه پیم لیوانی له و شه رابی پاکی ناسینت
 سهوزکه نه و دلای مردوم، بو خاتری خوٚت و یاسینت
 چ هه رکهس له و خه لاتهی گهر بچیژی ماوهیی ژینی
 له دهر دو زام و تینویی، به دوره (ره دمه) په رژینی
 هه ته هیژی عه تای باشر له بو شه خسی که مه یلتبی
 وه یا سازی بکه ی شه خسی ته و او لایق به وه یلتبی
 خه لاتت دایه (یاسین) و سه روکی مورسه لینی گرت
 ورتگیړا دلای ئبلیس و ته و قی ئاگرینی گرت
 نه وهی مه یلت له سه بونه، ده بیٚت و به رگری نایه
 نه وهی نه یکه ی نه خو لقاوه، له په سلان و له دنیا به
 وَ لَمَّا قَسَا قَلْبِي وَ ضَاقتْ مَذَاهِبِي
 جَمَعْتُ الرُّجَا مِنِّي لِغَفْوِكَ سَلَمًا
 له هه ر کاتی دلیم توشی هه له و تاوان و چلکی بو
 له رپگای دین هه زار ته رت و ته لان و دؤل و درکی بوم
 دل و ده ستم ده گه ل ناله تکایی به خشین ده بهن بو تو
 نزایی شینبوم له قرچه ی دل، پلیکانه بو ده رگای تو

تَغَاظَمَنِي ذَنْبِي فَلَمَّا قَرَرْتَهُ
بِعَفْوِكَ رَبِّي كَانَ عَفْوِكَ أَعْظَمًا

نه گهر چی زوره تاوانم، نییه هیژم که چاره‌ی کهم
به لام کاتی به ده‌ریای پاکی عه‌فوی تویی به‌رابه‌ر کهم
له‌روی عه‌فوی تو، یه‌کقه‌تره، له‌ئه‌قیانوسی دنیا‌یه

له‌بۆیه‌چاوه‌ری عه‌فوم له‌روحمی پاکی، مه‌ولایه
فَمَا زِلْتَ ذَا عَفْوٍ عَنِ الذَّنْبِ لِمَ تَزَلُ
تَجُودُ وَ تَعْفُو مِثْنَةً وَ تَكْرُمًا

ئه‌تو دائیم له‌بو عه‌بدانی خو سالاری به‌خشینی
له‌موج‌ریمان ده‌بوری زوریه‌ی تاوانی نیو ژینی
سه‌خی و به‌خشینی تو، نه‌نها له‌فه‌یزی ره‌حمه‌تی تویه

وه‌کو، بونی هه‌مو گیانی له‌گه‌نجی نیعمه‌تی تویه
فَلَوْلَاكَ لِمَ يَغْمَدُ لِابْلِيسِ عَابِدٌ
فَكَيْفَ، وَقَدْ اغْوَى صَفِيكَ اَدَمًا

که‌لوتفی تو نه‌با گیانی به‌رابه‌ر هیژی شه‌یتانی
نه‌ده‌کرا زال و سه‌رکه‌وتو، به‌عایدی نه‌گا زیانی
به‌چی عاید ده‌بو زال، کاتی شه‌یتان هیئنده‌ زانیه

خه‌لیفه‌ی تویی له‌جه‌نه‌تدا، فریوداو که‌وته‌ دنیا‌یه
فَلِلَّهِ دُرُّ الْغَارِفِ النَّذْبِ اِنَّهُ
تَفِيضُ لِقَرْطِهِ اَلْوَجْدِ اَجْمَانُهُ دَمَا

خروا خيرى بنوسى عابدئى، راستى نه وينداره
 به عشقى پاكي يه زداني هه ميشه دل برينداره
 ده سوتينئ دلي شو عله ي ژه واني كرده وه ي ژبني
 له دو چاوي ده بارينئ به دائيم قه تراه خويني
 يُقِيمُ إِذَا مَا أَلِيلٌ مَدَّ ظِلَامَهُ
 عَلَى نَفْسِهِ مِنْ شِدَّةِ الْخَوْفِ مَا تَمَّا
 هه مو ماوه ي ره شايي شهو دژي خه و بو، له كرنؤشه
 له ترسي قه هري يه زداني ده گه نلنليني سه ر خو شه
 ته مه نئاي مه لحه مي عه فوه، له يه زداني ره حيمي خو بي
 له نيو هوزي جه حيمي دا، له په سالندا نه بيني خو بي
 فَصِيحاً إِذَا مَا كَانَ فِي ذِكْرِ رَبِّهِ
 وَ فِي مَا سِوَاهُ فِي الْوَرَى أَعْجَمًا
 له كاتي ذيكري يه زداني به يان ويژه ربي چا كه
 له نيو كو پري تكاكاران له ده رگاي خاليقي تا كه
 له مه يداني ژبيان و زينته تي دنيا، كه رو لاله
 له بو كو كردنه وه ي ساماني دنياش بيپه رو باله
 وَيَذْكُرُ أَيَّاماً مَضَتْ مِنْ شَبَابِهِ
 وَ مَا كَانَ فِيهَا بِالْجَمَالَةِ أَجْرُمًا
 له بيري كاتي رابردوي جه وانيدايه روژو شهو
 له ترسي كرده وه ي پيشويي له چاويدا هه رامه خه و

ده گهل ناله و تکه ی چاوی له یهزدانی تکا، کاره

ببه خشی جورم و تاوانی چ عه فوی دور له نه ژماره

فَضَارَ قَرِينُ اَلْهَمِّ طُولَ نَهَارِهِ
اَخَا الشُّهْدِ وَ النَّجْوَى اِذَا اللَّيْلُ اَظْلَمَا

ده گهل حوزن و په ژاره ی، تیکه لاره سوچ و ایواره

له ترسی توله ی کاری که لیک شیواو غه مباره

ده گهل رازو نیازو شین و گریانه له شه و گاری

له خوراک و له خه و دوره، له ترسی قه هری جه بباری

يَقُولُ حَاسِبِي اَنْتَ سُوْلِي وَ بُغْيَتِي
كَفَيْ بِكَ لِالْاَجِينِ سُوْلًا وَ مَغْنَمًا

ده لئی نه ی خاوه نی ژینم، نه تو بی شوینی تکا بو من

وه دیت هی نام و خه زنه ی عه فوو روحی تو، نووا بو من

له بو کوړی تکا کاران یه قینه شوینی ئاواتی

ده به خشی مردن و ژین و مه قام و گه نج و داهانی

اَلَسْتَ الَّذِي عَدَيْتَنِي وَ هَدَيْتَنِي
وَ لَا زَلْتَ مَنَا نَا عَالِي وَ مَفْعِنَا

مه گهر تو نی نه وه ی توندتر عه زابیدا له بو گیانم

که ویسیشت ده نیړی پادشاهی و ملک و سامانم

له سهر خه زنه ی به رات و به خششت لاناچی هیچ کاتئ

نه وه ی بو شم ده نیړی لیم یه قین و پونه ده مگاتئ

عَسَىٰ مَنْ لَّهُ الْأَحْسَانُ يَغْفِرُ زَلَّتِي
وَيَسْتُرُ أَوْ زَارِي وَمَا قَدَّمَ قَدَمًا

په جایه نه و که سهی چاکه و په حیمی دوره له بژیړه
ببه خشین و بهئی حسانی هه میسه و دائیما فیړه
ببه خشی جورم و تاوانی کراوی من له نیو ژینم
وه شیری گشت کهم و کورپی چ بو دینم، چ بو ژینم

(خه زمه تی عیلم)

الْعِلْمُ فَضْلُهُ لِمَنْ خَدَمَهُ
أَنْ يَجْعَلَ النَّاسَ كُتْلَهُمْ خَدَمَهُ

عیلم هیڼده پلهی بهرزو به پریزو چاکه زانینی
که سی خزمه تبکا پیی و به گوپړه ی نه و، بکسا ژینی
هه مو عالم له خزمه تیا ده بیت و گووی به فه رمانی
به گیان و دل ده پاریزن ژبیان و ملک و سامانی
فَوَاجِبُ صَوْنُهُ، عَلَيْهِ كَمَا
يَصُونُ فِي النَّاسِ عِرْضَهُ وَ دَمَهُ
له بـو به و اجبه زانین بپاریزن له ده وری ژین
به باشر شورهی پولا له هه ر که سری، بکه ن په رژین
وه کو چون گیان و مالی خو، ده پاریزن له هه ر زینی
هه ولده پوژو شه و، جه هلت له دل زانیاری نه رفیتی

فَمَنْ حَاوَىٰ أَلْعِلْمَ ثُمَّ أَوَدَعَهُ
بِحَبْلِهِ غَيْرَ أَهْلِهِ ظَلَمَهُ

که کسی سه رمایه‌ی زانین وه ده سترینی وه ده ست دینی له نیو ژینی
به فیرو دایده چینیت و ده فه وتی شوعله و تینی
وه یسا ده یخاته نیو قه لبی له ئایینی گه لیک دوره
به راستی زولم و تاوانه، به یاسایی دینی، مه نفوره

(به رزی نه فس)

وَصُنْتُ نَفْسِي عَنِ الْهَوَانِي	فَسَنَعْتُ بِالْقَوْتِ مِنْ زَمَانِي
ده گه ل نه ودا بچو کتر بی، په سیوم	هه چی یه زدان بنیری بوم بژیوم
له نیو کومهل نه بینم سه رنه وی خو	گه لیک رازیم و په رژی نی ده کهم خو
فَضْلُ فُلَانٍ عَلَيَّ فُلَانِي	خَوْفًا مِنَ النَّاسِ أَنْ يَقُولُوا
له زامی نشته ری لیم هه لوه ری کیم	ده ترسیم تانه ی کومهل بدا لیم
(بله) چونکه ته واو، خاوه ن زه مینه	بلین، به رزی (بله) باشتر له (مینه)
له زانیاری هه مو زاناو پسپور	له لایان وایه، سه روه ت باشتره زور
فَالأَبَالِي إِذَا جَفَانِي	مَنْ كُنْتُ عَنْ مَالِهِ غَنِيًّا
خه باتی من هه میشه په رچی زینه	که پیویستم نییه مال و خه زینه
نییه باکم نه گه ر بژی له من خوین	له ئازارو عه زابی دوژمنی دین
رَأَيْتُهُ بِأَلَّتِي رَأَيْتِي	وَمَنْ رَأَيْتِي بِعَيْنِي نَفْصِي
ده نیری بوم گه لیک نامه ی چروکی	ته وه ی ناسی پله ی نیمه به سوکی

لہ لای میش سوک و بیقہ درو دزیوہ دہ بینم ٹہو، ٹہوہیی ٹہو چاوی تیوہ
 وَ مَنْ رَأَى بَعِيْنٍ تَمَّ رَأَيْتُهُ كَامِلَ الْمَعَانِي
 ٹہوہی بہرزی پلہی من دیتہ چاوی لہ حاندی من تہواو پاکہ دہراوی
 لہ لای میش خاوہنی ریڑو مہ قامہ کہ چاویکم لہ بو دو چاوی جامہ

(مہرجہ کانی قیربون)

أَخِي لَنْ تَنَالَ الْعِلْمَ إِلَّا بِسِتَّةٍ
 سَأَبِيكَ عَنْ تَفْصِيْلِهَا بَيَانٍ

برام ناگہی بہ زانیاری، ہہ تا شہ شخال نہ کہی ژینت

ہہ موشی ساغ و پیرؤزو، لہوانبی ہیڑو تہ زینت

بہ یانیکہم لہ بو تو دانہ دانہ خالی پیوستی

ٹہ گہر یہ کدانہ کہ میبنی لہ رنگای فیرگہ دا سستی

ذَكَاءٌ وَ حِرْسٌ وَ اجْتِهَادٌ وَ بُلْغَةٌ

وَ صُحْبَةٌ اُسْتَاذٍ وَ اجْتِهَادٌ وَ طُوْلُ زَمَانٍ

یہ کہم بیری روناک و زیرہ کی و خاوینی ٹینسانہ

دوہم عیشق و ٹہوین و تیرنہ بونی گیسانی ٹینسانہ

سیہم دائیم خہ بانہ، بی پشو، دہروالہ ریئی زانین

یہ قین چوارہم، بژیوہ کوری ٹینسان زیندوی نانین

بہ شی پینجہم گرنگتر ہویہ، ٹہو اوستادی زانیہ

شہ شہم ماوہی تہ مہن، خاوین و پاکی ژینی دنیا مہ

(پارازتنی زوټبان)

اِحْفَظْهُ لِسَانَكَ اِيَّهَا الْاِنْسَانُ
لَا يَلِدُ غَنَكَ اِنَّهُ تُعْبَانُ

ټه سیرکه زوټبانی خوټ چ ټه و ماری ژه هر داره
نییه دهرمان له بو ژانی، هه میشه پر له ټازاره
ټه گهر ټازادیکه ی بر و له نیو ژینت به که یفی خو

له دنیا سهر له پیناوی، له په سلان ټاگره بو تو
كَمْ فِي الْمَقَابِرِ مِنْ قَتِيلٍ لِسَانِهِ
كَأَنَّ تَهَابُ لِقَائِهِ الْاَقْرَانُ

گه ټیک زورن له نیو قه برا شه هیدی شیر ی نیو زارن
به تو له ی کرده وه ی غه رقی شه پو لی به حری ټازارن
له نیو دنیا ټه وانبون قاره مان و خاوه نی هه بیته

له ترسی وان سهرانی گهل هه میشه جه رگی بو له تله ت
نَعِيبُ زَمَانِنَا وَ الْعَيْبُ فِينَا
وَ مَا لِزَمَانِنَا عَيْبٌ سِوَانَا

ده نالینین به سوژی دل له ده ست کات و زه مانی خو
که ټازار و عه زابینکی له بو مه ره شتوه کو کو
زه مانه ش هه ریه که و هه رگیز که م کورتی نییه زاتی

به لام، زه رعی، دهستی خوټه که و، ټازاره داهاتی

وَ نَهَجُوا ذَا الزَّمَانِ بِمَعِيرِ ذَنْبٍ
فَلَوْ نَطَقَ الزَّمَانُ لَنَا هَجَانَا

گه ليك تانه و تەشەر، دەروا لەبۆ كات و زەمانى ژين
ئەرچى پاك و خاوينە لەهەر عەيبى تەواو پەرژين
ئەگەر نوتقى هەبایە، ئەو حەقى بۆ دابىنى تۆمار

لە عەيب و جورم و تاوانى ژيانى، ئيمەيبى بەدكار
لَيْسَ الذُّبُّ يَأْكُلُ لَحْمَ ذَنْبٍ
وَ يَأْكُلُ بَعْضَنَا بَعْضًا عَيَانًا

گورگ گۆشتى گورگ ناخوا، ئەگەرچى زۆرى برسپي
لەكاتى قين و ديژوارى دەگەل ئەو گورگە ئيرسپي
گەلى ئينسان لەدۆست و دوژمنى گۆشتى دەپچرپى
بەبى برژان و بريانى، كە دەيخوا كەيفى پيدينى

(دەگەل تۆ دە كرى ئەو هەى خۆت دەيكەى)

تَحْكُمُوا إِفَّا سَطَلُوا فِي تَحْكُمِهِمْ
وَ عَمَّا قَلِيلٍ كَانَ الْأَمْرُ لِمَ يَكُنِ

گه ليك زۆرن لەخۆ دەچو بەبى ئاواتى نەفسى خۆ
وەكويان كرده وە مأل و خەزینەى ژیر نفوزى خۆ
پهگى ژينى هەژارانيان بە چەنگى زولم پچرپوه

زەمانەش، نيوو نيشانەى، ژيانى وائى ئەستپوه

وَلَوْ أَنْصَفُوا أَنْصَفُوا لَكِنْ بَغَوْا فَبَغَى
عَلَيْهِمُ الدَّهْرُ بِالْأَحْزَانِ وَالْمَحَنِ

به زه بیان گهر هه بایه قایلی روحمیش ده بون جارئ
به لام سهر کیش و به دخو بون ده گهل هه رکه س له هه ر کارئ

له بوږیه وا گرافتاری عه زابی دائیمی بوون
له دنیا سوک و به ناوو له په سلان دوزه خسی بوون

فَأَصْبَحُوا وَ لِسَانُ الْحَالِ يَنْشُدُهُمْ
هَذَا بِذَاكَ وَ لَا تَعْبُ عَلَى الزَّمَنِ

زوبانی حالئ نه و ژینه، وه ها دهیدا وه لامی خو
ئه سهف ئیوه ژبیانیکو به سهر داهات هه موی فیرو

ئوهی ده یچیژن نه و روکه، بهری داچناوی خو تانه
نه تاوانی من و کانه، ئه وه خرمانی خو تانه

(بون نه بون به خو وایه)

مَا شِئْتُ كُنَّ وَ إِنْ لَمْ أَشَأْ
وَ مَا شِئْتُ إِنْ لَمْ تَشَأْ لَمْ يَكُنْ

ئوهی ئه مرت له سهر بونه، ده بیټ و بهرگری نایه
ئوهی خه لقی نه که ی، دنیا وه کوی، پیی وه دی نایه

ئوهی ئاواتمه بونی، نه به خسی پیم، نییه بو من
هه چی لای تو ش به راتم بی، په رچنابی به هوئی دوژمن

خَلَقْتُمُ الْعِبَادَ لِمَا قَدْ عَلِمْتُمْ
فَفِي الْعِلْمِ يَجْرِي الْفِتْنَى وَالْمُسْنُ

وہیتھینا عیبادی خوت له بو کاری کہ دہیزانی

کہ دہرکی گشتی ئہو بونہ، لہہیزی عہبدی نابانی

ژیانی پیرو لاوی بونہوہر لای تو تہواو رونہ

خہیالی دل، تہکانی چاو، پشوو خوینی بہدہست تونہ

فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَ مِنْهُمْ سَوِيٌّ
وَ مِنْهُمْ قَبِيحٌ وَ مِنْهُمْ حَسَنٌ

یہکی کافر، رہشہ چارہی لہبہحری روحمی تو دورہ

یہکی تو ناس، بہروحمی تو ہہمیشہ قلبی پرنورہ

یہکی پیسو دزیوو لاشہکہی ئہرزوو پرمزامہ

لہپانایی زہوی بیکہس لہہہر پیویستی ناکامہ

یہکی جوان و دیمہن شیرن، ئہوینداری وہکو خوئن

ہہزاران دل لہدہوری دیمہن مہستانہکہی مؤئن

عَلِيٍّ ذَا مَنَنْتَ وَ هَذَا خَذِلْتْ
وَ ذَاكَ أَعَنْتْ وَ ذَا لَمْ تُعِنْ

یہکی بہرزی پلہی زینی دہبہخشی پی و سہردارہ

لہسہر فہرشی زہوی ہہرچیکی ئاواتہ بہخلوارہ

یہکی تہوقی عہزاب و نگبہتی لہستوی دہچہسپینی

لہدنیا پرم لہئازارو لہ پہسلانی دہچرقینی

(چون ده بینی، ئاوا ده بیندریی)

إِذَا رُمْتَ أَنْ تَخِيَا سَلِيمًا مِنَ الرَّدِي
وَدِيْنِكَ مَوْفُورًا وَعِرْضُكَ صِينُ

ٲه گهر ژینی ٲه مین و دور له ئازاری ٲه وینداری
نه بی ملشور له نیو ژینت نه چپژی زام و ئازاری

له پیشه ی دین و ته قوی دا پله ی بهرزی و ده سستیینی
ژ بیان و مال و سامانت ٲه مین و قه تنه بی ژینی

فَلَا يَنْطَقَنَّ مِنْكَ اللِّسَانُ بِسَوْءَةٍ
فَكُلُّكَ سَوْءَاتٌ وَلِلنَّاسِ اَلْسِنُ

زوبانی خوٲ له نیو زارت بنوسیٲنه و بکه پاسی
نه پژی غه بیهت و بوختان و عه بی کومه لی ناسی

بزانه گیانی تو خنکاوی به حری عه ب و نوقسانه
له توش چاکتر هه یه چاو، و زوبانی هه رچی ئینسانه

وَعَيْنَاكَ اِنْ اَبَدَتْ اِلَيْكَ مَعَانِبًا
فَدَعُهَا وَقُلْ يَا عَيْنُ لِلنَّاسِ اَعْيُنُ

ٲه گهر چاوت هه له و تاوانی دی، زوتر وهری گپه
عه ب پۆشین له بو هه رکه س له نیو ژین خه زنه ی زپه

بلی ٲه ی چاوی پر عارم، مه بینه عه بی نه وعی خو
گه لیک باشر ده بینی ٲه و، هه له و تاوان و عه بی تو

وَ عَاشِرُ بِمَعْرُوفٍ وَ سَامِحٍ مِّنْ اِعْتَدَى
وَ دَافِعٍ وَ لَكِنَّ بِأَلْتِي هِيَ أَحْسَنُ

به جوانتر شیوه و با شتر ژیا تیبی له نیو کومه ل

بیوره، نه و که سهی خوواردی له تو، بنزبل و سه رکوته ل

له ملک و مال و زینی خو ش و کوپولا بکه په رژین

حه قی خو شت بکه داوا، به گویره ی په پره وانی دین

لَا يَكُنْ ظَنُّكَ إِلَّا سَيِّئًا

إِنَّ سُوءَ الظَّنِّ مِنْ أَقْوَى الْفِطَنِ

بزانه بیري به دتاوانه، هو یی نه فرینی یه زدانه

سهری زور پاک و خاوینی برپوه، گو یی مهیدانه

خه یالی پیسه هو یی کوشتارو فیتنه ی به رزی نیو کومه ل

گه لیک سهر دارو پسپوری فریندا چال و نیو چومه ل

مَا رَمَى الْإِنْسَانُ فِي مَخْمَصَةٍ

عَيْرَ حُسْنِ الظَّنِّ وَ الْقَوْلِ الْحَسَنِ

نه وه ی ئینسان ده خاته نگه ت و هیلاکی دین و ژین

له ناموس و حه یا و دینی هه موکه س لاده با په رژین

به یانی پیس و بیري نار ه واکه ی، چا و چنوکانه

به یانی چاک و بیري پاک، یه قینه دور له نو قسانه

(خوواناسی بہ راستی)

إِنَّ لِلَّهِ عِبَادًا فُطِنًا

تَرَكَوُ الدُّنْيَا وَ خَافُوا الْفِتْنَا

لہ بڑیہ زدان ہہیہ زور عہدی وشیار

بہ بیرو عہقلی زوری خو، دہ کھن کار

دہ تورین زو لہ دنیا و ژینی خو شی

لہ ترسی خالیق و قہری لہ جو شی

نَظَرُوا فِيهَا فَلَمَّا عَلِمُوا

أَنَّهَا لَيْسَتْ لِحَيِّ وَطَنًا

دہ دوزن موبہ مو دنیا و ژیبانی

یہ قین پھیدا دہ کھن زورہ زیبانی

لہ بڑگیاندار بہ گشتی بیوہ فایہ

ٹہ گہر باقیش نییہ، بہ حری جہ فایہ

جَمَلُوهَا لُجَّةً وَ اتَّخَذُوا

ضَالِحِ الْأَعْمَالِ فِيهَا سُقْنَا

پییان ٹہ موج و طوفانی عہ زابہ

ٹہ وینداری وہ کو تینوی (سہ رابہ)

رینگای رھ زگاری لہو دہ ربا (تین رابہ)

سہ فینہی تا عہ تی پاکی (وہ ہابہ)

(تۆراندنی غەم و خەفەت)

سَهَرَتِ أَعْيُنٌ وَنَامَتْ عُيُونٌ
فِي أُمُورٍ تَكُونُ أَوْ لَا تَكُونُ

گەلێک کەس مەستی خۆشی خەو، سەری شەو تا گزنگی تاو
گەلێکش، هەلدەچۆقینی عەزابی دور لە نان و ئاو
لەبیری باغی ئاواتی، بەیانی (ئاخۆ) بەردینی

وہ یا سەرسەر، دەدا لێی و بەرو بەرگی خەزان دینی
فَادِرَةٌ أَلْهَمَّ مَا اسْتَطَعَتْ عَنِ النَّفْسِ
سِ فَسَحَابَاتِكَ أَلْهَمُومَ جُنُونُ

فرپدە غەم هەتا دەتوانی دوریخە لەنەفسی خۆ
هەتا پریشە ی نەکا قایم لەنیو مەغزو رەوانی تو
گەلێک میچک و دلێ تیکداو، سیلاوی غەم و ماتەم

گەراوہ شیئ و دیوانە، هەزاران بەرزى وەک حاتم
إِنَّ رَبَّكَ فَكَ بِالْأَمْسِ مَا كَا
نَ سَيَكْفِيكَ فِي غَدٍ مَا يَكُونُ

بزانە خالیقی داویە هەتا ئەو رۆ بژیوی تو
بەرە ی پیداوہ ژینی تو لەبونت را هەتا ئەو رۆ
لەوہ شەبەدوا، نە تۆراوہ لەکارو ئیسی یەزدانی

بەشی تۆش هەر دەنیری بەو میزانەیی داویە فەرمانی

(تولہ ی به رابه ر)

(به تاقی بکه وه به و شیوه که به تاقی کراویه وه)

زَنْ مِّنْ وَرَنِكَ بِمَا وَز
نِكَ وَ مَا وَرَنَكَ بِهِ فَزَنَّهُ

بدوزه ټه و که سه ی دوزینی تویی کردوټه پیشه ی خو

هه لی کوژه به جوړی ټه و هه لی کوژی ژبیانی تو

ده شانہ ی که به هر چیکی ده شانہ ی کردوه بونت

په رچ دانئ له رپی زینی به فیرو تا نه چی خونت

مَنْ جَاءَ إِلَيْكَ فَرُحِ إِلَيَّ
هُوَ مَن جَافَاكَ فَصُدَّ عَنْهُ

ټه وه ی دئ یه کفه دم بو تو، ده هه نگاوی له بو دانئ

بده سه دنان له بو گیانی، که به خشیویه به تو نانئ

ټه وه ی تیری له تو کیشا، یه قین بو آیش و ئازاری

به شمیریکي ټه لماسی، قه تع که، گهردنی خواری

وَ مَنْ ظَنَّ أَنَّكَ دُونَهُ
فَأَتْرَكَ هَوَاهُ إِذْ وَهِنَهُ

ټه وه ی بیري چروک تویی له دلدايه دزی تو یه

نیژیکي و تیکه لی رونه، زیان و نگبه تی تو یه

هه لی له و کوړه، وریا به سه رو مالت نه دؤرپتی

به توله ی خوښ، بنیره بوی چروکی و سوکی و زینی

أَرْجِعْ إِلَى رَبِّ الْعِيبِ
دِفْكَرُ مَا يَأْتِيكَ مِنْهُ

په نا بگره به یه زدانی، وه دی هیئاوه بون ژین
له ههر کؤسپ و کهم و کورتی، به ته نیا ئه و ده کا په رژین
پلهی به رزی ئه میران و هه ژاری و دهر دو ئازاری
به ئه مری ویی، هه چی بونه ئه وه یی چو، یا ده بی جاری

(به رزی له خوړاگری دایه)

أَمْتُ مَطَامِعِي فَأَرَحْتُ نَفْسِي
فَإِنَّ النَّفْسَ مَا طَمِعَتْ تَهْوُونَ

سه ری بوکی ته ماعم هه لبری فریئدا له نیو ژینم
به ئارامی گه یی گییانم، ده گهل به رزی پلهی دینم
ئه گهر ئه وسار نه کهم نه فسم گه لیک سه رکیش و به دخویه

که ده مخاته هه مورهنجی، ده با هه رچینکی ئا برویه
وَ أَحَبِّتُ الْتَمَوِعَ وَ كُنَّ مَئِيًّا
فَفِي أَحْبَابِهِ عِرْضُ مَمْصُونٍ

تیر ئاومکرد گولی پاکی قه ناعهت پر به رو بویه
دل و گییان و خه یالی من له ژیر سایه ی هه موی کوپه
له پیروزی ئه وم دا، دی هه چی سامان و گه نجینه
له ههر زیین و کهم کورتی، به چاکتر شوره په رژینه

إِذَا طَمَعُ يَحِلُّ بِقَلْبِ عَبْدٍ
عَلَّتَهُ مَهَانَةٌ وَعَالَاهُ هَوْنٌ

له کانتی چاو چنؤکی، شاری قهلبی گرت و دایبی پؤشی
به هیزی زؤری بیسی خوئی له گیانیدا بری هؤشی
حه یاو ناموسی ده فرینئی، له نیو کؤمه ل ده چی بیزی
له بانایی زهوی سوکه، له لای هیچکه س نییه ریزی

(ئه گهر نازانی چاک بلیی خیری تۆ له بیدهنگی دایه)

لَا خَيْرَ فِي حَشْوِ الْكَلَالِ
م، إِذَا اهْتَدَيْتَ إِلَى عِيُونِهِ

که سه ر چاوهی بناسی رونه زؤر وئژی مه تاعیکه
گه لیک سوک و چروک، بییه هایه هه ردئ و شاریکه
به یانی دور له به هره و سودی کؤمه ل تیری زه هراوه

دلی کؤمه ل به ئسازاری ته و او پرکیم و زوخاوه
ئه گهر بیرت له راستیدا حه قیقه ت ناس و زانایه

ده زانی کامه یه تاوان و کامه، ئه مری مه ولایه
وَ الصُّمْتُ أَجْمَلُ بِالْفَتَى

مِنْ مَنْطِقِي فِي غَيْرِ حِينِهِ
چ بیدهنگی نیشانه ی زینه ت و زانیاری لاوانه

وه کو زؤر وئژی بییه هره نیشانه ی جورم و تاوانه

به یانی چاک نه گهر زیوه، ده لاین بیده نگی وه ک زیره

که واته بو چه نعت شلبي به یانت گهر شهل و گیره

وَ عَلَيَّ الْفِتْنَى لِيَطْبَاعِهِ

سِمْمَةً تَأْلُوهُ عَلَيَّ جِيبِيهِ

هه مو خوو خده ی گیاندار، گهر زور بو له پیشه یدا

نه گهر زوریش نه هینی کا - گه لیک جار پیی ده بی شه یدا

له نیو چاوانی وه ک رۆژی تریشکه ی دیته بهر چاوان

به دی پیشه ی ده بی ره وشه ن له میری دی هه تا گاو ان

(چاوه ریی مه رگ)

سَأَصْبِرُ لِحِمَامٍ وَ قَدْ أَتَانِي

وَ إِلَّا فَهُوَ آتٍ بَعْدَ حِينٍ

ده که م پیشوازی بو مه رگم نه گهر نیستا له سه ر شانه

سه بر ده گرم، به ری گیانم نه گهر چی قورس پرژانه

نه گهر نه و روش نه یه، حازر ده بی رۆژی میوانمی

نه وه ی ویستی یه قین ده بیبا، نه گهر پولا قه لاتمی

وَ اِنْ اَسْلِمْتَ فَاِنِّي حَبِيْبٌ

وَ مَوْتُ اَحِبَّتِي قَبْلِي يَسُوْنِي

نه گهر ماوه ی به مندا مه رگم و ژینم که میک ماوه

ده ها ته رمی دژو دۆستم، له بو دفنی له بهر چاوه

ٲه گهر دیتم له ٲیشمندا هه ٲالٲمن له دونیا چو
 له بو نیو باوه شی گوړی له ش وگیانی به ٲٲکرا چو
 به ٲین به لگهی فه نایه بو ژبیانم ههر وه کو یارم
 له بو به چاوه ٲٲی مه رگم، هه میسه دل به ئازارم

(منه تکردن)

رَأَيْتُكَ تَكُوْبِي بِمَيْسِمِ مِئْتَةٍ
 كَأَنَّكَ كُنْتُ الْأَصْلَ فِي يَوْمِ تَكُوْبِي

ٲه گهی ژبی منت سوتاند به داخی مینتی خو
 له کاتی گهرده بینم چاو چنوکی و روح زلی تو
 ده لٲی بون و ژبیان، به رزی هه ژاری
 به دهستی تو به نه ک یه زدانی، باری

ستاره ی میننه ت خسته ملم شانازی ژینمی
 به لام ته وٲه عه زاییکه، ده بی ههر زارو شینمی
 فَادَعْنِي مِنَ الْأَمْنِ الْوَاخِيمِ فَلَقْمَةٌ
 مِنَ الْعَيْشِ أَكْفِيْنِي إِلَى يَوْمِ تَكْفِيْنِي

وه دورخه میننه تی خو ت و خه یالت
 بزانه ٲیسه لای من گه نج و مالت
 به که متر به ش ده ژیم تا ده چمه نیو گوړ

هه تا بو گیانی وه کتو مل نه که م شوړ

لَا تَحْمِلَنَّ لِـمَنْ يَمُنُّ
مِنَ الْإِنَامِ عَلَيْكَ مِنْهُ

مه چۆ ژېر باری پیسی میننه تی کهس

مه که مل که چ له بو هه ر پوچ و ناکهس

ئه وهی بونی به تو به خشی و ژبیانت

لهوی داوا بکهه، سـودو زیبانت

وَ أَخْتَرِ لِنَفْسِكَ حَظَّهَا

وَ أَصْبِرْ فَإِنَّ الصَّبْرَ جُنَّةٌ

به شی خۆت زۆره یا کهم پیی په زابه

به گویره ی بونی، خه رجیکه ی سه وابه

فه قیری خاوه نی سه برو په زایه

بو هه ر ده ردو عه زاب، په رچ و قه لایه

مِنَ الرَّجَالِ عَلَى الْقُلُوبِ

بِأَشَدِّ مِنْ وَقَعِ الْأَسِنَّةِ

یه قینه باری میننه ت زۆر گرانه

له بو گییانی به پیز، تیشکانی شان

له لای عیلم و عه قل وه ک خۆر دیباره

منه ت پیستر له تیری سه ر به ژاره

(تہ عزیمیہ)

أَنْبِيَّ أَعَزَّبَكَ لَا أَنْبِيَّ عَلَيَّ طَمَعٌ
مِنْ أَلْحُلُودٍ وَلَكِنْ سُنَّةُ الدِّينِ

دہ کہم دلخوش لہ کاتی تو ئہ ویندارت لہ دہ ستداوہ
بہ هیوایی ژینی دائی میس نہ بوم لہ و کاتہ بہ دواوہ
بہ لام دلخوشی تیماوان گرینگتر پہیرہ وی دینہ

وہ کو دہرمانی زامدارہ، وہ کو، پیویستی پیژینہ
فَمَا أَلْمَعَزِّي بِبَاقٍ بَعْدَ ضَاحِيهِ
وَلَا أَلْمَعَزِّي وَإِنْ عَاشَا إِلَى حِينِ

ئہ وہی سہر خوشی لی دہ کریئ نیبہ دائیم لہ ژیندا بیئ
لہ دواوی چونی ئہ وینداری ئہ ویش مہرگی بہ دودادی
وہ کو شادی دہریش دہ مرئی ہہ چہ ند ماوہی ہہ بیئ ژینی
دہ بیینی گور، دووا گوری، دہ گہل زام و غہم و تینی

(زانیاری راستہ قینہ)

كُلُّ الْعُلُومِ سِوَى الْقُرْآنِ مَشْفَلَةٌ
إِلَّا الْحَدِيثَ وَ عِلْمَ الْفِقْهِ فِي الدِّينِ

ہہ چی زاینہ گہر جو دا لہ قورٹان و حہ دیسہ، پیشہ یہ، کارہ
ہہ مو کاریش ئہ گہر بیبہش لہ وانبیئ، نگبہ تہ عارہ

یه قینه قانونی دین، پیره وی ژبنی هه موگیانه

ئه گهر چو کتر هه له ی لیبی یه قین تا سوړی پرژانه

الْعِلْمُ مَا كَانَ فِيهِ، قَالَ حَدَّثَنَا

وَمَا سَوَىٰ ذَاكَ وَسَوَّاسِ الشَّيَاطِينِ

چ زانینی حه قیقی وایه زنجیره ی سه دیقی بی

له لاین (ئه حمه دی مورسه ل) هه تا ئیمه یه قینی بی

هه چیکی وانه بی، ژاره، له فنجانی ته لا دایه

ئه وه ی بیخوا گه لی (پرگه) له خیل ی بیسه لا دایه

جُنُونُكَ مَجْنُونٌ وَلَسْتَ بِوَأَجِدِ

طَبِيبًا يُدَاوِي مَنِ جُنُونِ جَنُون

ئه تو میچکت به په نجه ی جین و دیوانه که شلقاوه

ته بیبیکش له بو دهرمانی ئه و دهرده نه خو لقاو

ئه گهر نیته جودا کاری له بهینی پیشه و زانین

وه کو شی تی به چنه د زامی، هه مویان خوړکه و زانین

به لام هینده نه هی نی و درو له هیزی هه ر پرؤفسورن

له بو دهرمانی شیفا بی، ته بیان گشتی سه رشورن

أَهْمِيْنُ لَهُمْ نَفْسِي وَ أَكْرِمُهَا بِهِمْ

وَلَا تُكْرِمُ النَّفْسَ الَّتِي لَا تُهْنِيهَا

ئه من نه فسم له بو کوړی هه ژاران هینده ده شکینم

که چی به رزی پله ی ژبنم له تیشکانی وه ده ست دینم

کەسێ پێزی هەژارانسی وه کوگیانی نەپارێزی
 لەژینی نابێ سەرکەوتۆ - دەبێ بیەش لەهەر پێزی

(خۆشه‌ویستی آلی علی)

إِذَا فِي مَجْلِسٍ نَذُكُرُ عَلِيًّا
 وَ سِبْطِيهِ وَ فَاطِمَةَ الزَّكِيَّةِ

لەهەركاتی بەیانم کرد «عەلی» و ئەولادی پیرۆزی
 دەگە بەرزى پەلەى (فاتیمە) هاوتۆینی جگرسۆزی

کەتاجی کۆری دیندارو چرای پێبازی یەزدانن
 لەکاتی هەشرو حیسابا شەفیعى پۆزی مەیدانن

يُقَالُ تَجَاوَزُوا يَا قَوْمَ هَذَا
 فَهَذَا مِنْ حَدِيثِ الرَّافِصِيَّةِ

دەلێن گۆی مەگرە ئەى مێللەت بەیانکی زیان بارە
 لەبۆ ئیمە گەلێک تالە، لەجی گۆل تێژترین خارە

ئەوه شیۆه‌ی بەیانی رافزی بیدین و بەدکارە
 کەسێ هەلبگری ئەو باسە لەدین و ژینی ملخوارە

بَرَرْتُ إِلَى الْمُهَيَّمِنِ مِنْ أَنْسِ
 بِرُونَ الرَّفِضِ حَبِّ الْفَاطِمِيَّةِ

دەپارێزم بە یەزدان خۆم لە کورپی وا چەپەلکارن
 زەلیلی بیرى شەیتانین لەهەر دینی خەتاکارن

ټه وینی ټالی (طه) تاهایان دزیو که وتوټه بهرچاوان

دزی قانونی یه زدانن، له جیی ته قوی ده که ن تاوان

أَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِ السَّفِيهِ
فَكُلُّ مَا قَالَا فَهُوَ فِيهِ

وه دوری خه له خوټ جاھیلی حوټه گپزی ده ورانه

ټه وهی ده یلی له بو خه لکی له خویدا خوړی (نیورانہ)

له ژینیدا هه له ی زوره، یه که، لای خپرو تاوانی

هه زاران زام ده بینی ټه وه، نیه هپچ بیری ده رمانی

مَا ضَرَّ بِحَرَ الْفُرَاتِ يَوْمًا
إِنْ خَاضَ بِمَعْضِ الْكِلَابِ

ده بیستی گهر وتهی چه وتی دلت نابی گهرم دا بی

به وتهی شیتی سهره ی عادل له بهرزی ریزی که م نابی

وه کو ټاوی فورات دانی دلت هه رگیز قوراو نابی

به چونی سه گ له نیویدا، که بشخنکی گلاو نابی

(خوشه ویستی)

وَ عَيْنُ الرِّضَاعِ عَنْ كُلِّ عَيْبٍ كَلِيلَةٌ

وَلَكِنَّ عَيْنَ السُّخْطِ تُبَدِّي الْمَسَاوِيَا

به چاوی رهزا، برپوانه بو خیلی ټینسانی

هه تا کو نه بینی تو له که س عیب و نوقسانی

که چاوی دهر و پيسان سهري مو، هه له ی بڼی
به کیوی ده خاته رږ، ده گه ل ده نگی نه فرینی

به لام کیوی عه یی خوی ده بڼی وه کو مویه
دزیوه، وه ته و کاری هه مو ژینی به دخویه

وَلَسْتُ بِهَيَّابٍ لِّمَنْ لَا هَيَّابِي
وَلَسْتُ اَزَى لِّلْمَرْءِ مَا لَا بَرِي لِيَا

نه ترسی له من گیانی ته گهر من نه ترسینی
ته مڼی له نازارم ته گهر پیمنه دا زینی

که سیکش له من عه یی نه دیوه له نیو ژینی
له هر عه یب و نارپکی ده که م سه دد و په ر ژینی

فَاِنْ تَدُنْ مِيَّي تَدُنْ مِنْكَ مَوَدَّتِي
وَ اِنْ تَنْاءَ عَنِّي تَلَقَّنِي عَنْكَ نَائِيَا

که نیزیکه لیم نوری ته و ڼم ده پو شی ته و
چرامه، په پوله م هه لده سوړ ڼم له دهره ی ته و

که روگرزو پر قینه دلې پیس و به دخویه
دلې میش له حاندي ته و، ته و او سارد و بیرویه

كَلَاثَا غَنِيٌّ عَن اَفِيهِ حَيَاتُهُ
وَ نَحْنُ اِذَا مِثْنَا اَشَدُّ تَغَانِيَا

له نیو ژین نییه گیانی به خشی حه یاتی خو
به دو ست و ته و بنداری ژینی بسا فیرو

له پاش مه‌رگ و مردن کهس به هاواری کهس نایه

حیسابی هه‌مو گییانی له ژیر ده‌ستی مه‌ولایه

أَرَى حُمْرًا تَرْعَى وَ تُعْلَفُ مَا تَهْوَى .

وَ أَسَدًا جِيْلَاتَ ظَمَاءِ الدَّهْرِ لَا تُرْوَى

ده‌بینم خێلی، که‌ر، دائیم له‌نیو می‌رگ و چه‌مه‌ن‌زاران

ده‌خۆن باشتر بژیوی، خۆ، به‌که‌یفی خۆ له‌گول‌زاران

هه‌زاران شی‌ری شه‌رزه بی‌بژیو، بی‌وازو بی‌هی‌زه

له‌برسان مردن و که‌وتونه نیو زه‌لکاو پالیزه

وَ أَشْرَافٌ قَوْمٌ لَا يَنْالُونَ قَوْمَهُمْ

وَ قَوْمًا لِيَأْمَأَ تَأْكُلُ الْمَنِّ وَ السَّلْوَى

پی‌رۆزتر گییانی گه‌ل، داماو هه‌ بۆ که‌متر بژیوی خۆ

له‌برسان روی گولێ زه‌رده، نه‌بو تی‌ری له‌نانی جو

چروک و چاو چنۆکیش، قه‌سرو خو‌ری ته‌ختی زی‌پینی

ده‌گه‌ل گوشتی که‌وی زۆره، گه‌زۆ، و ئه‌نواعی شیرینی

قَضَاءٌ لِـدَيَانِ الْخَلَائِقِ سَابِقِ

وَ لَيْسَ عَلَيَّ مَرُّ الْقَضَا أَحَدٌ يُهْوَى

وه‌ی هه‌ینه‌ر، وه‌های دانا به‌شی هه‌بونه‌وه‌ر، پونه

له‌کاتی بون مسۆگه‌ر بو، به‌ش و پایه‌ی هه‌چی بونه

نیه‌هه‌زی که‌ برپاری خواو تی‌کدا، که‌م و زۆری

ده‌پازیه‌به، به‌ برپاری، به‌دلپاکی نه‌کو زۆری

فَمَنْ عَرَفَ الدَّهْرَ اَلْخَوَانَ وَ صَرْفَهُ
تَصَبَّرَ لِلبُلُوِّ وَ لَمْ يُظْهِرِ الشُّكُوْ

حه قیقهت گهر بناسی ژینی دنیا و فیل و نازاری

له بو ههرکهس، دژی رونه، ده کا پیشه‌ی خه تاکاری

سه بر ده گری، له بو ههر ئیش و نازاری که ده بیینی

سکالای ناکالای گیانی، له زاماری له نیو ژینی

له بو ویستی وه دی هیتهر سه ری ته سلیم ده کا خاکی

به لا بی یاسه عادتبی، وه ری ده گری به دلپاکی

ئه وه ی عیشقی حه قیقیبی، به قه هری یاری دلشاده

له به ندی ماته م و حوزنی هه میسه گیانی نازاده

وه کو خاله (عه توفی) خوئی بهر ده رگای ټیمامی خوئی

به سورمه ی چاوی داناوه، ده گهل پیوستی ژینی خوئی

وه دی هیتهری هه مو بونه وهران، بژیوده ری هه مو جانه وهران، به رزیده ری

هه مو سه روه ران نه وی که ری هه مو قه له نداران - جووانی ده ری هه مو

دل به ران، سو پاست ده که م به اندازه هه مو بونه وهر له ژییانی کاتی و دائمی

دنیا و په سلان درود و سه لاوی شیوا له سه ر گیانی پیروزی پیغه مبه ر(ص)

و په پیره وانی به ماوه ی بونو ژیان به یارمه تی خوا ئه وه دیوانی ټیمامی

به ریژی شافعی که موحتوای ته واوم وهر گپړاوه به هه له به ستی کوردی

پیشکه به و گیان پاکانه که دلیان بو دین و گه له که یان سوتاوه و ده سوتی ئیتر

به هیوای سه رکه وتن و به ئاوات گه یشتنی هه مو خوا ناس دینداریک.

سی و یه کی جو زهردانی سالی هفتا و یه ک هجری شمسی به رابه ر نۆزدهم
 ذیحجه ی سال هزارو چوار سه دو دوازده ی هیجری قمری به رابه ری
 بیست و یه کمی ژوین - سالی هزارو نه هصدو نوزده ی میلادی. و صلی
 الله علی سیدنا

محمد النَّبِیِّ الْعَرَبِیِّ وَ آلِهِ أَجْمَعِیْنَ

وَ آخِرِ دَعْوِیْنا اِنَّ الْحَمْدَ لِلّٰهِ

رَبِّ الْعَالَمِیْنَ

رسولی عطفی - بیشاسبی - بریاجی

ناوه روک

- ۳ نزای عه توفی به ئیسمه پیروزه کانی یهزدانی مهزن.....
- ۹ ارحم الرحمین، اعدل العادلین، احکم الحاکمین.....
- ۱۲ پیشه کی.....
- ۱۴ ناساندنی چه زره تی ئیمامی شافیعی.....
- ۱۸ دیوانی ئیمامی به ریزی شافیعی.....
- ۲۰ نزای پاک وه رده گیریت، عیشقی ژن.....
- ۲۱ ئه ده ب.....
- ۲۲ بهش و قیسمهت.....
- ۲۳ رپوداوی پیری.....
- ۲۵ به ره می چاکه یه قین چاکه یه.....
- ۲۸ لی بوردن و رو خووشی.....
- ۳۰ چاو چنوکی ژبیان.....
- ۳۴ گالته و شوخی.....
- ۳۵ بی بروایی به ئه ستیره ناسان، ته و ککول.....
- ۳۷ ئه رزی خوا زوره.....
- ۴۰ ریزدانان بو شه خس.....
- ۴۱ ره وشت و خویی چاک.....
- ۴۲ ئه و په ری سه خاوهت.....
- ۴۳ ههل گرتنی باری فیرون.....
- ۴۴ باشتین هه قال.....
- ۴۶ چروکی و به خیلی، شوینی هومید.....
- ۴۷ هو نهری بی هونهر.....
- ۴۹ شاعیری خووانه ناس.....
- ۵۰ له نیو شیدده تی نار هه تیدا، فه ره حی.....
- ۵۱ بی ده نگگی له کاتی فتنه دا باشتین دیفاعه.....
- ۵۲ تیر بیری موفتی.....

- ۵۳ تهر یقه ت عمل به شهر یعه ته
 ۵۴ تملک الاوغاد، بویه رافزی
 ۵۷ مردن به شی هه مو که سه
 ۵۸ کاتی لیقه لمان دؤست که مه
 ۵۹ خو شه ویستی
 ۶۱ دوعای چاک پیروزه
 ۶۲ له ره حمه تی خوا و هیوا براو مه به
 ۶۳ رازی بون
 ۶۳ پاراز تنی ئاپرو
 ۶۵ مافی مروف
 ۶۷ ئاوات و ئاره زو، بهر هه می سه فهر
 ۶۸ خو ت ساز که بو په سلان
 ۶۹ ته قوا و قه ناعه ت
 ۷۱ ژینی ته نیایی باشته له هه فالی خه راپ
 ۷۳ تکای لی بوردن
 ۷۵ شیوه ی پرسیار و وه لام
 ۷۶ زه مان ده گوری
 ۷۷ پیروزی و بهرزی ییده نگی
 ۷۹ سزای هه له تکای لی بوردنه
 ۸۰ شه وقی سه فهری میصر
 ۸۲ ئیعتیما د به نه فس
 ۸۳ دؤست له کاتی ئیما ویدا که مه
 ۸۴ نزا بولای خوا
 ۸۶ ئاموزگاری واعیز
 ۸۸ بهرزی نه فس
 ۹۰ بهرزی ئینسان به زانینه
 ۹۲ بیرو باوهر

- ۹۳ زانیاری راسته قینه‌ی دینی.
- ۹۴ ئیره چونین له گه‌ل کۆمه‌ل.
- ۹۵ خوشه ویستی ئالی ره‌سول.
- ۹۶ ئه‌وین بۆ خوا په‌ره‌ستان.
- ۹۷ ره‌وشی ئاموزگاری.
- ۹۸ عیلمی نافع.
- ۹۹ دیانه‌تی پاکه‌ی پۆشه.
- ۱۰۰ بترسه له دو‌عای مه‌زلومی.
- ۱۰۱ ناسوپاسی.
- ۱۰۲ ئه‌وین.
- ۱۰۶ فه‌وتی ئیمامی حه‌نه‌فی.
- ۱۰۷ خۆ به‌که‌م زانین.
- ۱۰۸ له ههر شوینی به سوک ته‌ماشاکردن برۆ.
- ۱۱۰ خه‌بات بۆ زانین.
- ۱۱۴ به‌لاو کردنه‌وه‌ی نه‌ینمی.
- ۱۱۵ خوی فاسید، ئه‌وینی وه‌ته‌ن.
- ۱۱۶ د‌ل‌نیایی به‌ ره‌حمه‌تی خوا.
- ۱۱۸ عه‌قل و زانین نایته‌ ده‌رمانی هه‌مو کارنیک.
- ۱۱۹ هه‌لکه‌وتی بی ئیراده.
- ۱۲۱ مونا‌فیع جه‌زای چاکه‌ به‌ خراپه‌ ده‌داته‌وه.
- ۱۲۲ زاتی راسته‌قینه.
- ۱۲۳ مو‌فتی نه‌زان، نه‌فسی خۆت جوان بکه.
- ۱۲۵ زانا خۆ به‌که‌م ده‌زانی.
- ۱۲۶ فیری زانین به.
- ۱۲۷ زانین و فیر بون.
- ۱۲۹ ئه‌وینی بۆ بنه‌ماله‌ی حه‌زره‌ت جیگره‌کانی.
- ۱۳۱ وه‌دی هی‌نه‌ر به‌ ئاره‌زو.

- ۱۳۲ به رزی ناو، وتوویش
 ۱۳۳ ژیان ده گهل چاو چنوک
 ۱۳۴ به رزی له زانین په پيدا ده بی
 ۱۳۶ ره نجی فیرو
 ۱۳۷ هه ژاری و سه خاوه ت
 ۱۳۹ خه لکی سوک که ی خوا سوک ت ه کات
 ۱۴۰ سکالا بو لای وه دی هینه ر
 ۱۴۶ خه زمه تی عیلم
 ۱۴۷ به رزی نه فس
 ۱۴۸ مه رجه کانی فیروبون
 ۱۴۹ پارازتی زوبان
 ۱۵۰ ده گهل توده کری ت ه وه یخوت ده یکه ی
 ۱۵۱ بون و نه بون به خوایه
 ۱۵۳ چون ده بینی تاوا ده بیندی
 ۱۵۵ خوا ناسی به راستی
 ۱۵۶ تو راندنی غم و خه فه ت
 ۱۵۷ تو له ی به رابه ر
 ۱۵۸ به رزی له خو راگری دایه
 ۱۵۹ ت ه گه ر نازانی چا که بل ی بی ده نگبه
 ۱۶۰ چاوه ری مەرگ
 ۱۶۱ منه ت کردن
 ۱۶۳ ته عزیه، زانیاری راسته قینه
 ۱۶۵ خو شه ویستی ثالی علی
 ۱۶۶ خو شه ویستی

(پیر و باوهر)

شَهِدْتُ بِأَنَّ اللَّهَ لَا رَبَّ غَيْرُهُ
وَ أَشْهَدُ أَنَّ الْبَعْتَ حَقٌّ وَ أَخْلَصُ

زوبان و دلّم ده یلین و شاهیدی زور پاکن
که مه عبودی حهق، الله، یه، خالیقی سه رپاکن
جودا لهو، به تاله ههرچی مه عبود و ئه دیانه

وَ هَرَوَا دَه لَیْنِ بَه عَسَهت حَه قَه وَ ئَه مَرِ یَه زَدَانَه
وَ أَنَّ عُمَرَى الْأَیْمَانَ قَوْلٌ مُّبَیْنٌ
وَ فِعْلٌ زَكِيٌّ قَدْ يَزِيدُ وَ يَنْقُصُ

ایمانیش به یانی پاک و روناک و خاوینه
له سه ر چاوگه بی قه لبه و زوبانیسی ئاوینه
ده گه ل کرده وی پاکه و کهم و زوری تی دایه

هه تا چاکه زوره، زورتره، و کهم، که می لایه
وَ أَنَّ أَبَا بَكْرٍ خَلِيفَةُ رَبِّهِ
وَ كَانَ أَبُو حَافِصٍ عَلَى الْخَيْرِ يَخْرُصُ

دیسان شاهیدم یاری (محمدص) ئه بوبه کره
خلیفه ی حهقی، ئه لّایه، خاوهن پله و قه دره
خه لیفه ی دوهم، فاروق، به حهق روژی دینی بو

په ره و به رزی ئیسلامی، هه مو قه سد و بیرى بو
وَ أَشْهَدُ رَبِّي أَنَّ عَثْمَانَ فَاضِلٌ
وَ أَنَّ عَمَلِيًّا فَاضِلٌ مُتَخَصِّصٌ

دیسان شاهیدم (یاره ب) که (عوسمان) پله ی سییه
خه لیفه ی حهقی تو یه و، گه لیک خاوهنی جییه
به دل شاهیدی حه ققم (عه لی) شیرى ئه لّایه

پله ی چواره می گرت و به لام ریزی بالایه
أَيُّ مَمَّةٌ قَوْمٌ يُتَهَدَى بِهَدَاهُمُ
لَحَى اللَّهِ مَنِ إِيَّاهُمْ يَتَنَقَّصُ

هه مو شه و چرای دین بون چ کومه ل له پیزی وان
به پیروزی دین گهین و، هه مو خاوهنی ایمان
ده با له عنه تی یه زدان بباریته سه رگیانی
بو هه ریه ک له وانه جوین ده نی ریت بو هتانی